

***LIELUPES UPJU BASEINA APGABALA
APSAIMNIEKOŠANAS PLĀNS
2010. – 2015.GADAM***

2009

Saturs

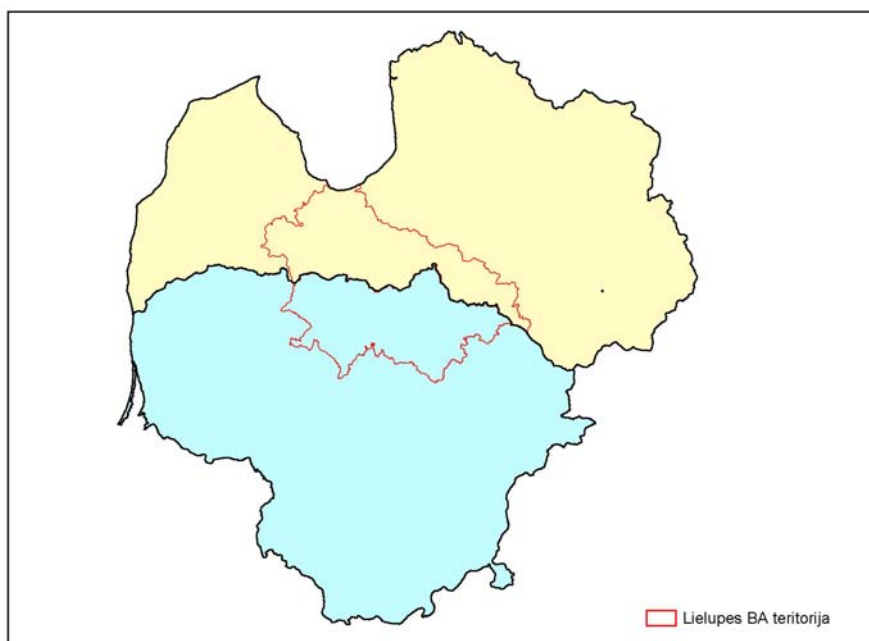
1. ESOŠĀS SITUĀCIJAS RAKSTUROJUMS ATTIECĪGAJĀ NOZARĒ.	3
1.1. APGABALA FIZIOĢEOGRĀFISKAIS RAKSTUROJUMS	3
1.2. VIRSZEMES UN PAZEMES ŪDENSOBJEKTI	6
1.3. AIZSARGĀJAMĀS TERITORIJAS	7
1.4. SOCIĀLI – EKONOMISKAIS RAKSTUROJUMS	7
1.5. ŪDENSOBJEKTU KVALITĀTES VĒRTĒŠANAS PRINCIPI	8
1.6. VIRSZEMES UN PAZEMES ŪDENSOBJEKTU STĀVOKĻA RAKSTUROJUMS	10
1.7. SLODZES UN TO RADĪTĀ IETEKME	12
1.7.1. <i>Punktveida piesārņojums</i>	12
1.7.2. <i>Izklīdētais piesārņojums</i>	13
1.7.3. <i>Pārrobežu piesārņojums</i>	15
1.7.4. <i>Ūdens ieguve</i>	15
1.7.5. <i>Morfoloģiskie pārveidojumi (aizsprosti, polderi, upju taisnošana u.c.)</i>	16
1.7.6. <i>Plūdu apdraudējums</i>	17
1.8. PLĀNA DARBĪBAS LAIKĀ PROGNOZĒTĀS IZMAIŅAS SLODZĒS	18
2. SASAISTE AR CITIEM PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM UN TIESĪBU AKTIEM	21
2.1. POLITIKAS UN ATTĪSTĪBAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTI	21
2.2. STARPTAUTISKĀS KONVENCIJAS	24
2.3. EIROPAS SAVIENĪBAS DIREKTĪVAS	24
2.4. LATVIJAS TIESĪBU AKTI	25
3. PLĀNA MĒRĶI	26
3.1. MĒRĶI LIELUPES APGABALAM KOPUMĀ	26
3.2. MĒRĶI ATSEVIŠĶIEM LIELUPES APGABALA ŪDENSOBJEKTIEM	26
3.3. RISKĀ IZVĒRTĒJUMS UN IZŅĒMUMI MĒRĶU SASNIEGŠANAI	27
4. PASĀKUMI IZVIRZĪTO MĒRĶU SASNIEGŠANAI UN UZDEVUMU IZPILDEI	29
5. SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBA PLĀNA IZSTRĀDES PROCESĀ	31
PIELIKUMU SARAKSTS	32

Lielupes upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns (turpmāk – plāns) izstrādāts, izpildot uzdevumus, kas doti Ūdens apsaimniekošanas likumā un ar minēto likumu pārņemtajā Padomes un Parlamenta 2000. gada 23. oktobra direktīvā 2000/60/EK, kas nosaka struktūru Eiropas Kopienas rīcībai ūdeņu aizsardzības politikas jomā (turpmāk – Direktīva 2000/60/EK). Plāna mērķis ir uzlabot virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti, veicinot to laba stāvokļa sasniegšanu. Atbilstoši Direktīvai 2000/60/EC, plāns izstrādāts sešu gadu periodam no 2010. līdz 2015. gadam.

1. Esošās situācijas raksturojums attiecīgajā nozarē

1.1. Apgabala fiziogēogrāfiskais raksturojums

Lielupe ir otra lielākā Latvijas upe aiz Daugavas, kas veidojas, lejus Bauskas satekot divām upēm – Mūsai un Mēmelei. Lielupes ūdeņi šķērso divu valstu Lietuvas un Latvijas teritoriju. Kopējā Lielupes sateces baseina platība ir 17 600 km², no tās aptuveni puse ir Lietuvas teritorijā, bet Latvijas teritorijā Lielupes sateces baseins aizņem 8849 km² jeb 13.7 % no Latvijas teritorijas (sk.1.attēlu). Lielupes baseina apgabals (turpmāk – Lielupes apgabals) atrodas Latvijas centrālajā daļā un ir viens no mazākajiem Latvijā noteiktajiem baseinu apgabaliem. Lielupes kopējais garums, skaitot no Mēmeles iztekas, ir 310 km, bet Latvijā - 119 km.

1. attēls. Lielupes baseina apgabals Latvijas un Lietuvas teritorijā

Lejus Bauskas Lielupes ūdens līmenis parasti ir dažu metru virs jūras līmeņa robežās. No šīs vietas virzienā uz upes grīvu Lielupes gultnes dibena

garenslīpums ir 5 – 10 cm/km, kas kopā ar reljefu nosaka upes lēno tecējumu. Upes gultne atrodas daudz zemāk nekā vidējais Baltijas jūras līmenis. Upes dziļums ir 8 – 12 m, bet vietām sasniedz 15 m. Pavasarī, veidojoties ledus sastrēgumiem, Lielupe parasti iziet no krastiem, applūdinot lielas lauksaimniecības zemju platības. Intensīvu nokrišņu rezultātā plūdi iespējami arī vasarā.

Klimatiskie apstākļi Lielupes apgabalā ievērojami atšķiras no blakus esošajiem apgabaliem. Kā viens no ietekmējošiem faktoriem ir minama Kursas augstiene, kas pasargā Lielupes baseina teritoriju no mitrajām rietumu vēju gaisa masām. Tāpēc Viduslatvijas un Piejūras zemienēs, kur atrodas arī Lielupes BA, gaisa masām raksturīgas lejupejošas plūsmas, kas nosaka samazinātu mitruma daudzumu un augstākas temperatūras. Tas arī ir iemesls zemākām nokrišņu summām gada griezumā. Līdzenuma centrālajā daļā nokrišņu summa gadā nepārsniedz 550 mm, bet pie Mežotnes (Bauskas novads) samazinās līdz 500 mm un zemāk. Kopumā Lielupes apgabalu varētu raksturot kā sausāko Latvijā.

Jāatzīmē, ka ilggadīgā gada vidējā notece no Lielupes ir otra lielākā Latvijā – 3,54 km³. Salīdzinājumam – Daugavas vidējā notece ir 20,3 km³, bet Gaujas – 2,24 km³. Mazūdens perioda laikā Lielupes notece izteikti samazinās. Lielupe tecējuma augštecē un vidusdaļā plūst caur teritoriju, kur pamatā ir limnoglaciālais māls, kam raksturīga zema infiltrācija. Aiz Jelgavas upe plūst caur smilšu nogulumiem – teritoriju ar augstu infiltrācijas kapacitāti un augstu augu barības vielu noplūdes risku.

Vidējais upju blīvums Latvijā ir apmēram 0,6 km/km² (tas nozīmē, ka uz katru Latvijas teritorijas kvadrātkilometru ir 0,6 km garš upes tecējums), bet Lielupes apgabalā sakarā ar līdzeno reljefu un apgrūtināto ūdeņu infiltrāciju gruntī, pateicoties Zemgales līdzenuma mālainajām augsnēm, upju hidrogrāfiskais tīkls ir viens no visblīvākajiem Latvijā. Lielupē ietek vairāk kā 250 pieteku. Desmit pietekas ir garākas par 10 km. Lielākās ir Lielupes satekupes – Mēmele (191 km) un Mūsa (164 km), kā arī Iecava ar Veciecavu (155 km) un Svēte (116 km). Pietekas atūdeņo intensīvi lauksaimniecībā izmantojamo Zemgales līdzenumu, kā rezultātā Lielupes ūdeņos nonāk daudz slāpekļa un fosfora. Vienlaicīgi apgabalā ir maz dabiskas izcelsmes ezeru, jo ūdeņiem uzkrāties neļauj līdzenais reljefs un daudzās upes. Toties ir daudz dzirnavezera un dīķu, kas aizņem upju ielejas vai izmantotos māla un grants karjerus.

Lielupes apgabala ģeoloģiskajai struktūrai raksturīgas Kvartāra perioda formācijas. Uz dienvidrietumiem Kvartāra perioda slānis kļūst plānāks. Dažās vietās, it īpaši Lielupes apgabala austrumu un ziemeļu daļā un upju ielejās, zemes virspusē atsedzas Devona laika nogulumi. Devona laika nogulumieži galvenokārt ir dolomīts, kaļķakmens, arī smilšakmens, māls, ģipsakmens un mērgelis. Galvenie derīgie izrakteņi Lielupes apgabalā ir kvartāra perioda māls,

dolomīts, ģipšakmens, kūdra, smiltis un grants. Balneoloģijā ir izmantojamas dūņas un minerālūdeņi.

Lielupes apgabalā dominē vienas no Latvijā auglīgākajām augsnēm - velēnu karbonātaugsnes, kas izveidojušās uz karbonātiskajiem cilmiežiem, un brūnaugsnes, kas relatīvi plaši pārstāvētas platlapju mežos. Upju augštecēs veidojas velēnu podzolaugsnes un pseidoglejotās augsnes, savukārt lejtecē izplatītākās ir velēnu glejaugsnes un velēnpodzolētās glejaugsnes. Upju palienēs pamatā ir aluviālās augsnes, samērā bieži apgabalā sastopamas purvu kūdraugsnes.

Reljefs, klimatiskie apstākļi un auglīgās augsnes kopā veido labvēlīgus apstākļus zemes intensīvai izmantošanai lauksaimniecībā. Tajā pat laikā intensīva lauksaimniecība, biezs upju tīkls un nepārdomāta lauksaimniecības zemju apsaimniekošana var apdraudēt iekšzemes ūdeņu kvalitāti.

Kaut arī Lielupes apgabalā ir augstākais lauksaimniecisko zemju īpatsvars (52%), arī mežainība ir samērā augsta – 43%. Dominē galvenokārt sausieņu meži, kas aug minerālaugsnēs ar dziļu ūdens horizontu. Tie aizņem 82,1% no mežiem jeb 19,6% no baseina apgabala kopējās platības. Lielī sūnu purvu masīvi sastopami uz ziemeļiem no Jelgavas abos Lielupes krastos (piemēram, Tīreļu un Ķemeru purvs). Apgabala centrālajā daļā no Lietuvas robežas līdz Jelgavai purvu gandrīz nav.

Vadoties no pazemes ūdeņu apmaiņas intensitātes un ūdens ķīmiskā sastāva, Latvijā var izdalīt aktīvās ūdens apmaiņas jeb saldūdeņu, palēninātās ūdens apmaiņas jeb sāļūdeņu un lēnas ūdens apmaiņas jeb sālsūdeņu hidroģeoloģisko zonu. Aktīvās ūdens apmaiņas zona, kurā atrodas saldūdeņu horizonti, Lielupes baseina apgabalā mainās no 180-200 m dienvidaustrumu daļā līdz 460-540 m dienvidrietumu daļā. Zemāk iegul ūdens vāji caurlaidīgo nogulumu kārtā, kas atdala saldūdeņu zonu no apakšējās daļas palēninātās ūdens apmaiņas (sāļūdeņu) un lēnās ūdens apmaiņas (sālsūdeņu) zonas. Visā Lielupes apgabala platībā pazemes ūdeņi barojas no nokrišņiem, kas izfiltrējas caur aerācijas zonu un pārtek no augstāk iegulošiem ūdens horizontiem uz zemākiem. Barošanās apjomi ir atkarīgi no konkrētā teritorijā izplatītākajiem nogulumiem un to filtrācijas īpašībām. Pazemes ūdeņu barošanās ietekmē arī to dabisko aizsargātību pret piesārņojumu. Virsējais pazemes ūdeņu slānis ir gruntsūdeņi, kas no zemes virsmas atdalīts ar augsnes kārtu un aerācijas zonas iežiem. Gruntsūdeņu līmeņu dziļums vairumā gadījumu nepārsniedz 1-3 m, vienīgi paugurainēs tie atrodas dziļāk, tāpēc visā Lielupes baseina apgabala teritorijā gruntsūdeņi nav aizsargāti no iespējama piesārņojuma. Augsts artēzisko ūdeņu piesārņošanas risks pastāv reljefa paaugstinātajās formās Sēlijas paugurvalnī, Viduslatvijas zemienē un Austrumkursas augstienes rajonā. Aprēķinātie izmantojamie dzeramo pazemes ūdeņu resursi, t.i., resursi, kas dabiski atjaunojas, neietekmējot kopējos pazemes ūdeņu krājumus, ir 63,34 milj. m³ gadā.

1.2. Virszemes un pazemes ūdensobjekti

Lai sagrupētu ezerus, upes, pārejas un piekrastes ūdeņus, kuros ir vienādi vai ļoti līdzīgi dabiskie apstākļi, virszemes ūdeņus iedala tipos. Latvijas virszemes ūdeņu tipi noteikti Ministru kabineta 2004. gada 19. oktobra noteikumos Nr. 858 "Noteikumi par virszemes ūdensobjektu tipu raksturojumu, klasifikāciju, kvalitātes kritērijiem un antropogēno slodžu noteikšanas kārtību". Visiem vienam tipam piederošiem ūdeņiem piemēro vienādas kvalitātes prasības. Tādējādi tipoloģija ir pamats gan virszemes ūdeņu iedalīšanai ūdensobjektos, gan to kvalitātes novērtēšanai.

Lielupes apgabalā atrodas 4 tipu upes un 5 tipu ezeri, kā arī viena tipa pārejas ūdeņi. (Pārejas ūdeņi ir virszemes ūdeņi upju grīvu tuvumā, kuri blakus esošu piekrastes ūdeņu ietekmē daļēji ir sālsūdeņi, bet kurus būtiski ietekmē saldūdens plūsma).

Lai novērtētu ūdeņu ekoloģisko un ķīmisko kvalitāti, izvirzītu prasības to vēlamajam stāvoklim un izlemtu, kā tos racionāli aizsargāt un apsaimniekot, ir izdalīti virszemes ūdensobjekti. Virszemes ūdensobjekts ir visa ūdenstece (piemēram, upe, kanāls) vai ūdenstilpe (piemēram, ezers vai ūdenskrātuve) vai arī ūdenstece vai jūras piekrastes ūdeņu posms, kas pieder vienam tipam, kurā ir vienveidīgi dabiskie apstākļi un antropogēnā ietekme. Ja minētie faktori atšķiras (piemēram, upe augštecē ir strauja, bet lejtecē klūst lēna), viena ūdenstece var būt iedalīta vairākos ūdensobjektos. Savukārt vairākas pēc rakstura līdzīgas upes vai ezeri var būt ietverti vienā ūdensobjektā. Ja nepieciešams, atsevišķi izdala lielus mākslīgus (cilvēka veidotus) ūdensobjektus, piemēram, dīķus, kanālus, un stipri pārveidotus ūdensobjektus, piemēram, lielo HES ūdenskrātuves.

Lielupes apgabalā ietilpst 32 upju ūdensobjekti un 13 ezeru ūdensobjekti, no tiem 7 ūdensobjekti (6 upju un 1 ezeru) noteikti kā stipri pārveidoti. Apgabalā ietilpst arī Rīgas jūras līča piekrastes posms, kur izdalīts viens pārejas ūdensobjekts - pazemināta sāļuma zona Rīgas jūras līča dienviddaļā, Daugavas, Lielupes un Gaujas grīvu tuvumā (sk. 1.pielikumu). 2.pielikumā sniegts īss virszemes ūdensobjektu raksturojums, kā arī norādīts, kādas administratīvās teritorijas atrodas katra virszemes ūdensobjekta sateces baseinā.

Pazemes ūdeņu aizsardzībai un racionālai izmantošanai ir izdalīti pazemes ūdensobjekti - artēziskā baseina atsevišķas daļas, kas ir hidrauliski izolētas viena no otras. Pazemes ūdensobjektu robežas horizontāli noteiktas pēc pazemes ūdensšķirtnēm, bet vertikāli – pēc ūdeni vāji caurlaidīgiem slāņiem (reģionālajiem sprostsłāņiem). Ūdensobjekti ir daudzslāņaini: katrā no tiem ietilpst vairāki ūdens horizonti, kurus vienu no otra atdala ūdeni vāji caurlaidīgi ieži. Lielupes baseina apgabalā saldūdeņu horizonti ir apvienoti 3 pazemes ūdensobjektos: A, F3 un D4. Visi pazemes ūdensobjekti stiepjas pāri Lielupes apgabala robežai – A un F3 iestiepjas Ventas baseina apgabala teritorijā, bet D4 – Daugavas, Ventas un Gaujas baseinu apgabalos. (sk. 3.pielikumu).

1.3. Aizsargājamās teritorijas

Lai nodrošinātu noteiktu upju un ezeru izmantošanu cilvēku vajadzībām vai piemērotus dzīves apstākļus retām un apdraudētām sugām un biotopiem, Lielupes baseina apgabalā ir izdalīti daudzi ūdeņi, kurus vajag īpaši aizsargāt pret nelabvēlīgu ietekmi (sk. 4.pielikumu). Apgabala fiziogēogrāfiskās īpatnības un nozīme valsts mērogā kā lauksaimniecības reģionam nosaka to, ka salīdzinoši mazs ir tādu aizsargājamo teritoriju skaits, kas ir izveidotas dabas daudzveidības saglabāšanai - apgabalā atrodas 43 īpaši aizsargājamās dabas teritorijas. Turpretim, gandrīz divas trešdaļas Lielupes apgabala teritorijas – 64 % no platības ietilpst īpaši jutīgajā nitrātu teritorijā, kurā jāveic īpaši pasākumi, lai pasargātu ūdeņus no nitrātu piesārņojuma, kuru rada lauksaimnieciskās darbības. Lielupes baseinā īpaši jutīgās nitrātu teritorijas atrodas Dobeles, Auces, Tērvetes, Jelgavas, Ozolnieku, Bauskas, Vecumnieku, Iecavas, Rundāles, Babītes, Mārupes, Olaines, Ķekavas un Baldones novada administratīvajās teritorijās, un tās ietver 26 upju un 6 ezeru ūdensobjektus. Lielupes apgabalā ietilpst 11 oficiālās peldvietas pie Rīgas jūras līča un 29 iekšzemes peldvietas¹. Lai nodrošinātu vietējo zivju sugu daudzveidību, kuru pastāvēšanai nepieciešama noteikta ūdens kvalitāte, Lielupes apgabalā saskaņā ar normatīvajiem aktiem par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti 11 upes vai upes posmi un 2 ezeri ir noteikti kā zivju resursiem (karpveidīgo zivju sugām) nozīmīgi ūdeņi. Visās šajās teritorijās jāievēro specifiskas prasības, lai pasargātu ūdeņus no piesārņojuma un citas nelabvēlīgas ietekmes.

1.4. Sociāli – ekonomiskais raksturojums

Vislielākās platības Lielupes baseina apgabalā aizņem lauksaimnieciskās zemes (52%)² un meža zemes ar citām dabiskajām teritorijām (43%). Gan ūdeņi, gan purvi klāj 3% teritorijas. Gandrīz divas trešdaļas (65 %) no lauksaimniecības zemju kopplatības ir aramzemes, kurās tiek mēsloja augsne un lietoti augu aizsardzības līdzekļi. Visintensīvāk lauksaimniecības zemju mēslošanu veic Dobeles, Jelgavas un Bauskas rajonos, pārējā teritorijā lauksaimnieciskā piesārņojuma slodze ir neliela. Lielāko daļu slāpekļa apjoma un būtisku daļu no antropogēnās fosfora slodzes Lielupes apgabalā rada tieši lauksaimniecības sektors. 25% mežu ir antropogēnā tipa, kurus nosusina ar melioratīvo būvju palīdzību, tādējādi uzlabojot meža augšanas apstākļus un paaugstinot to produktivitāti. Tomēr šādas darbības vienlaicīgi palielina biogēno elementu noteci no mežu platībām.

Lielupes baseina apgabals aizņem 8849,3 km² jeb 13,7% no Latvijas teritorijas. Šeit dzīvo ap 14% Latvijas iedzīvotāju (2006.gada dati). Kopējais Lielupes baseina apgabala pastāvīgo iedzīvotāju skaits ir ap 315 tūkst. cilvēku.

¹ Šai skaitā ietilpst tikai tās „oficiālās” peldvietas, kurās 2007.- 2009. gadā ūdens kvalitātes monitorings veikts par valsts līdzekļiem.

² Iekļautas aramzemes, ganības, augļu koki un ogu stādījumi, neviendabīgas lauksaimnieciskās zemes Lielupes upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns 2010.- 2015. gadam

Iedzīvotāju izvietojums apgabalā nav vienmērīgs. Pilsētu iedzīvotāji veido ap 55% no visiem apgabala iedzīvotājiem, savukārt lauku iedzīvotāji – 45%. Vidējais iedzīvotāju blīvums apgabalā ir 35,6 cilv./km², tomēr atsevišķos pagastos - īpaši Viesītes, Ilūkstes un Aknīstes novados, vidējais iedzīvotāju blīvums nepārsniedz 5 cilv./km². Lielākās un reizē arī visblīvāk apdzīvotās vietas apgabalā ir Jūrmala, Jelgava, Dobeles, Bauska, Olaine. Situāciju būtiski ietekmē Rīgas tuvums, kurā dzīvo aptuveni 1/3 daļa Latvijas iedzīvotāju. Pierīgā notiek apdzīvoto vietu saplūšana, īpaši gar galvenajiem autoceļiem, kā arī izkaisītu apbūves rajonu veidošana jūras, ezeru un upju piekrastēs ārpus esošo apdzīvoto vietu robežām. Rīgas reģionā ir raksturīgs arī liels sezonas mājokļu īpatsvars, turklāt tajos pieaug pastāvīgo iedzīvotāju skaits.

Līdz ekonomiskajai krīzei vislielāko pievienotās vērtības daļu apgabalā nodrošināja pakalpojumu nozares (62%), kas raksturīgi visai Latvijai kopumā. Būtiskāko pievienotās vērtības daļu veidoja tirdzniecība, transports un sakari, komercpakalpojumi, valsts pārvalde. Nozīmīgu ieguldījumu apgabala pievienotajā vērtībā nodrošināja arī apstrādes rūpniecība – 16,4%. Savukārt lauksaimniecība kopā ar zvejniecību, ieguves rūpniecību un enerģētiku nodrošināja ap 14,9% no kopējās apgabala pievienotās vērtības. Spriežot pēc uzņēmumu un nodarbināto skaita, Lielupes baseina apgabalā visvairāk ir attīstītas tādas apstrādes rūpniecības apakšnozares kā koksnes un koka izstrādājumu ražošana, tekstila un apģērbu ražošana, pārtikas produktu un dzērienu ražošana, kā arī mēbeļu ražošana.

Lielupes baseina apgabalā lielāko daļu (82%) veido mazas lauku saimniecības. Vidējā saimniecības zemes kopplatība Lielupes apgabalā ir 22,9 ha, no kuriem ~17,3 ha (jeb 75,2%) veido lauksaimniecībā izmantojamā zemes. Vairāk nekā puse Lielupes baseina apgabala saimniecību (57,6%) lauksaimniecisku produkciju ražo vienīgi pašu patēriņam un tikai aptuveni 2,5% saimniecību apgabalā visu savu produkciju ražo pārdošanai.

No aptuveni 150 Latvijas mazajām hidroelektrostacijām (jauda līdz 1 MW) Lielupes apgabalā atrodas 18 HES. Tomēr to ieguldījums valsts elektroenerģijas izstrādē ir visai nenožīmīgs – tikai ap 0,1% , tādējādi Lielupes baseina apgabalā esošajām HES ir nozīme tikai lokālā mērogā.

1.5. Ūdensobjektu kvalitātes vērtēšanas principi

Novērtējot virszemes ūdensobjektu stāvokli, atsevišķi aplūko ekoloģisko un ķīmisko kvalitāti. Ekoloģiskā kvalitāte raksturo ūdeņu ekosistēmu (dzīvo organismu kopu un to dzīves vides) veselīgumu un funkcionēšanu. To novērtē, izmantojot kvalitātes rādītāju kompleksu, ko veido bioloģiskie (piemēram, sugu sastāvs, pret piesārņojumu jutīgo sugu skaits), hidroloģiskie (piemēram, straumes ātrums) un fizikāli ķīmiskie (piemēram, biogēno elementu koncentrācija, ūdens temperatūra) rādītāji. Saskaņā ar Direktīvu 2000/60/EK

virszemes ūdensobjektu ķīmisko kvalitāti vērtē pēc tajos konstatētajām ūdens videi bīstamo un prioritāro vielu (noteiktas normatīvajos aktos) koncentrācijām.

Ekoloģiskās kvalitātes noteikšanas (klasifikācijas) sistēma ir vienota visā ES, lai dažādās dalībvalstīs veiktais novērtējums būtu savstarpēji salīdzināms. Direktīva 2000/60/EK nosaka piecas ekoloģiskās kvalitātes klases, sākot ar augstu un beidzot ar ļoti sliktu (sk. 2.attēlu).

2. attēls. Ūdensobjektu ekoloģiskās kvalitātes klases

Kā mērauklu izmanto cilvēka darbības neietekmētus ūdeņus, kuros mājā attiecīgā tipa ezeram, upei vai jūras ūdeņiem raksturīgie augi un dzīvnieki, nav konstatētas cilvēka radītas (sintētiskas) vielas, dabā sastopamo piesārņojošo vielu (piemēram, slāpekļa un fosfora savienojumi, organiskās vielas) koncentrācija atbilst cilvēka darbības neskartiem apstākļiem. Šādiem ūdeņiem raksturīgos bioloģiskos, ķīmiskos u.c. kvalitātes rādītājus pieņem par etalonu (t.s. references apstākļi), uz kura pamata nosaka pārējām kvalitātes klasēm atbilstošās rādītāju vērtības. „Rādītāju vērtības” var nozīmēt gan vielu koncentrāciju (mg/l), gan ūdens augu vai zivju sugu skaitu un sastāvu. Jo lielāka atšķirība no etalona, jo sliktāka kvalitāte. Jāņem vērā, ka dabiskie apstākļi dažāda rakstura ūdeņos (lielās un mazās, straujās un lēnās upēs, seklos un dziļos ezeros utt.) atšķiras, tāpēc katram ūdeņu tipam jānosaka gan etalonam, gan pārējām kvalitātes klasēm atbilstošās vērtības. Konkrēta ūdensobjekta ekoloģisko kvalitāti novērtē, nosakot katras tā monitoringā konstatētās kvalitātes rādītāja vērtības atbilstību kādai no 5 kvalitātes klasēm un izdarot kopvērtējumu pēc sliktākā rādītāja (t.i., ja seši rādītāji atbilst labai, bet viens – vidējai kvalitātes klasei, tad ūdensobjekta kvalitāti atzīst par vidēju).

Tā kā stipri pārveidoti ūdensobjekti cilvēku darbības rezultātā ir būtiski izmainīti, tie vairs neatbilst dabiskās ūdensteces vai ūdenstilpes īpašībām. Piemēram, ūdenskrātuve pēc dažām iezīmēm būs tuvāka ezeram, nevis upei. Tāpēc atsevišķus dabisko ūdeņu labas kvalitātes rādītājus stipri pārveidotajos ūdensobjektos nav iespējams sasniegt. Atbilstoši Direktīvai 2000/60/EK šādiem ūdensobjektiem nosaka ekoloģisko potenciālu. Augsts ekoloģiskais potenciāls nozīmē, ka stipri pārveidotais ūdensobjekts funkcionē cik vien iespējams līdzīgi tāda paša tipa dabiskajiem ūdeņiem. Ekoloģiskajam potenciālam ir 4 klases (labā un vēl labāka, vidēja, slikta, ļoti slikta). Tā kā Latvijā trūkst datu par stipri pārveidoto ūdensobjektu ekosistēmu atšķirībām no dabiskajiem ūdeņiem, šajā plānā ekoloģiskais potenciāls ir pilnībā pielīdzināts dabisko ūdeņu ekoloģiskajai kvalitātei, un kvalitātes klasēm atbilstošo rādītāju vērtības ir identiskas.

Ņemot vērā valstī veikto pētījumu rezultātus un monitoringa datus, šī plāna izstrādes laikā Latvijā vērtības bija noteiktas salīdzinoši nelielam Lielupes upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns 2010.- 2015. gadam

virszemes ūdeņu kvalitātes rādītāju skaitam, galvenokārt fizikāli ķīmiskajiem kvalitātes rādītājiem (sk. 5.pielikumu) Bioloģisko rādītāju izstrāde ir jāturpina arī plāna darbības laikā, jo līdz 2009. gada beigām to nevar pabeigt divu galveno iemeslu dēļ. Pirmkārt, vēsturiski ūdeņu kvalitāte Latvijā (tāpat kā vairumā Eiropas valstu) vērtēta tikai pēc ķīmiskajiem vai fizikāli ķīmiskajiem rādītājiem. Tādējādi nepietiek datu, lai noteiktu pamatotas bioloģisko rādītāju vērtības visiem upju un ezeru tipiem visām kvalitātes klasēm. Otrkārt, lai nodrošinātu ekoloģiskās kvalitātes vērtējuma ticamību un savstarpēju salīdzināmību ES dalībvalstīs, Eiropas Komisijas vadībā notiek bioloģisko rādītāju vērtību savstarpējā salīdzināšana un saskaņošana (interkalibrācija). Latvijā noteiktās bioloģisko rādītāju vērtības jāsaskaņo ar tās rezultātiem. Šis process turpināsies vismaz līdz 2012. gadam.

Virszemes ūdensobjektu ķīmiskā kvalitāte tiek vērtēta pēc tā, vai ūdens videi bīstamo un prioritāro vielu koncentrācijas nepārsniedz normatīvajos aktos noteiktās robežvērtības. Ja robežvērtības nav pārsniegtas, tad ķīmisko kvalitāti uzskata par labu, ja ir pārsniegtas – par sliktu. Latvijā ūdens videi bīstamo un prioritāro vielu monitorings tiek veikts tikai tajos ūdensobjektos, kur šādas vielas nozīmīgos daudzumos tiek novadītas saskaņā ar Valsts vides dienesta reģionālo vides pārvažu izdotajās atļaujās noteiktajiem nosacījumiem (konkrētie ūdensobjekti nosaukti 1.6. sadaļā).

Pazemes ūdeņiem vērtē gan ķīmisko kvalitāti, gan kvantitatīvo stāvokli. Pazemes ūdensobjektu ķīmiskajai kvalitātei ir divas klases (laba vai slikta). Tā ir laba, ja ūdens ķīmiskais sastāvs atbilst šim ūdensobjektam raksturīgajam dabiskajam ūdens sastāvam, piesārņojošo vielu koncentrācija nepārsniedz vides kvalitātes normatīvus un nenotiek sālsūdeņu vai cita veida intrūzija. Pretējā gadījumā ķīmisko kvalitāti uzskata par sliktu. Pazemes ūdensobjektu kvantitatīvo stāvokli novērtē, pamatojoties uz pazemes ūdeņu līmeņa mērījumiem, nosakot to tipiskās sezonālās svārstības un analizējot pārmaiņu tendences. Tas var būt labs vai slikts. Pazemes ūdensobjekta kvantitatīvais stāvoklis ir labs, ja dati liecina, ka pazemes ūdeņu ieguves apjoms nepārsniedz pieejamos pazemes ūdens resursus, pazemes ūdeņu līmeņa maiņas netraucē sasniegt noteiktos vides kvalitātes mērķus saistītajos virszemes ūdensobjektos un nerada intrūzijas vai pazemes ūdeņu plūsmas maiņas draudus.

1.6. Virszemes un pazemes ūdensobjektu stāvokļa raksturojums

Lielupes baseina apgabalā no 45 izdalītajiem virszemes (iekšzemes) ūdensobjektiem 23 (51 %) upju ūdensobjekti un 9 (20 %) ezeru ūdensobjekti neatbilst labai ekoloģiskai kvalitātei, bet 7 (16 %) stipri pārveidoti ūdensobjekti nav sasnieguši labu ekoloģisko potenciālu (sk. 1.tabulu, 6. un 7. pielikumu).. Lielākai daļai Lielupes apgabala ūdensobjektu ir ļoti slikta ekoloģiskā kvalitāte/ potenciāls - 13 upju un 3 ezeru ūdensobjektiem, kā arī 5 stipri pārveidotiem

ūdensobjektiem.. Pēdējo gadu monitoringa dati neuzrāda nevienu ūdensobjektu ar augstu ekoloģisko kvalitāti / potenciālu.

Kopumā vērtējot, Lielupes apgabalā aptuveni 87 % upju un ezeru, ieskaitot stipri pārveidotos ūdensobjektus, neatbilst augstai un labai ekoloģiskai kvalitātei/potenciālam. Tikai 23 % no visiem ezeru un 9 % no visiem upju ūdensobjektiem ir novērtēti kā atbilstoši labai ekoloģiskai kvalitātei /potenciālam.

Ūdensobjekti/ skaits	Ekoloģiskās kvalitātes klase/potenciāls									
	augsta		laba		vidēja		slikta		ļoti slikta	
	skaits	%	skaits	%	skaits	%	skaits	%	skaits	%
Upju	-	-	3	6,7	9	20,0	1	2,2	13	28,9
Ezeru	-	-	3	6,7	4	8,9	2	4,4	3	6,7
Stipri pārveidoti	-	-	-	-	2	4,4	-	-	5	11,1
kopā	-	-	6	13,4%	15	33,3%	3	6,6%	21	46,7%

1. tabula. Virszemes iekšzemes ūdensobjektu stāvokļa raksturojums

2006.-2008.gadā bīstamo un īpaši bīstamo vielu mērījumi ir veikti sešos Lielupes apgabala upju ūdensobjektos – Vecslocenes (L102), Lielupes (L107, L143), Tērvetes (L120), Mēmeles (L159) un Mūsas (L176) upēs. Papildus ūdens ķīmiskās kvalitātes vērtēšanai izmantoti 2003.-2005.gada monitoringa dati. Visu sešu minēto ūdensobjektu ķīmiskā kvalitāte ir novērtēta kā laba (sk. 6.pielikumu), jo nav konstatēts neviens bīstamo un īpaši bīstamo vielu gada vidējo koncentrāciju robežlielumu pārsniegums. Tomēr dažos ūdens objektos atsevišķos gadījumos ir konstatēti svina un cinka koncentrāciju pārsniegumi.

Pārejas ūdensobjekta ekoloģiskā kvalitāte ir vidēja, bet ķīmiskā kvalitāte – laba (sk. 6.pielikumu). Pazemes ūdensobjektu kvantitatīvais stāvoklis (sk. 8.pielikumu) un ķīmiskā kvalitāte (sk. 9.pielikumu) kopumā ir novērtēta kā laba. Tomēr atsevišķos gadījumos pazemes ūdensobjekta F3 daļā, kas atrodas Jelgavas rajona D daļas, Dobeles rajona A daļas un Bauskas rajona R daļas teritorijā, pazemes ūdeņu virsējos slāņos ir konstatētas paaugstinātas nitrātu un augu aizsardzības līdzekļu koncentrācijas, jo šīs teritorijas jau vēsturiski tiek izmantotas intensīvai lauksaimniecībai.

Ūdensobjektu – aizsargājamo teritoriju stāvoklis atainots 10.pielikumā. Dažos virszemes ūdensobjektos atsevišķos gadījumos ir tikuši pārsniegti peldvietu ūdeņiem un prioritārajiem zivju ūdeņiem noteiktie normatīvi. Vienā peldvietā L159 *Mēmele* ūdens mikrobioloģiskās kvalitātes robežlielumu pārsniegumi ir novēroti vairākus gadus pēc kārtas. Tomēr ilglaicīgās mikrobioloģiskās kvalitātes prasībām neatbilstošas 2005.gadā bija 11 iekšzemes peldvietas, 2006.gadā – 2 piekrastes un 9 iekšzemes peldvietas, 2007.gadā – 10 iekšzemes peldvietas.

Īpaši jutīgajās nitrātu teritorijās noteiktais ūdens kvalitātes normatīvs (nitrātu NO₃ gada vidējā koncentrācija 50 mg/l, jeb nitrātu slāpekļa N/NO₃ gada

Lielupes upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns 2010.- 2015. gadam

vidējā koncentrācija 11.3 mg/l) Lielupes baseina apgabalā tika pārsniegts tikai 2007.gadā - 3 ūdensobjektos (L146 *Platone*; L147 *Virca*; L149 *Svitene*). Tomēr novērojumi liecina, ka „silto” ziemu rezultātā, kad gada aukstajā periodā nesasalst zeme un neveidojas sniega sega, no lauksaimniecībā izmantojamām teritorijām ar nokrišņiem virszemes ūdeņos pastiprināti tiek ienesti slāpekļa savienojumi. Šajos mēnešos (janvāris-aprīlis un novembris-decembris) nitrātu koncentrācijas atsevišķās Lielupes apgabala upēs (L153 *Īslīce*; L144 *Platone*; L148 *Sesava*; L149 *Svitene*; L120 *Tērvete*; L124 *Vilce*; L147 *Virca*) pārsniedz noteikto normatīvu.

1.7. Slodzes un to radītā ietekme

Slodžu un to radītās ietekmes analīzes galvenais uzdevums ir konstatēt, kur un cik lielā mērā cilvēka darbība apgrūtina labas ūdens kvalitātes sasniegšanu un citus šī plāna mērķus. Ar jēdzienu „slodze” šai plānā apzīmētas cilvēka darbības tiešas sekas, piemēram, izmainīts ūdens ķīmiskais sastāvs vai upes dabiskais tecējums. „Ietekme” ir rezultāts slodzes iedarbībai uz vidi (piemēram, ūdenstilpju aizaugšana, pazemes ūdeņu līmeņa pazemināšanās).

1.7.1. Punktteida piesārņojums

Lielupes baseina apgabalā punktteida piesārņojuma avoti neietekmē tikai 2 upju ūdensobjektus - 6% no kopējā upju ūdensobjektu skaita (L146 *Platone* un L161 *Viesīte*) un 9 ezeru ūdensobjektus - 69% no kopējā ezeru ūdensobjektu skaita. Saskaņā ar valsts statistikas datiem 2006. gadā apgabalā bija 212 punktteida notekūdeņu izplūdes, no kurām 172 (81%) radīja komunālais sektors. Centralizētas kanalizācijas pakalpojumus izmantoja 62 % no Lielupes apgabalā dzīvojošajiem iedzīvotājiem. Valsts statistikas dati liecina, ka novadīto notekūdeņu apjoms kopš 1998. gada samazinās. Tomēr notekūdeņu sastāvā esošo piesārņojošo vielu (suspendētās vielas, N_{kop} un P_{kop}) daudzumi viļņveidīgi mainās, ko raksturo arī piesārņojuma indikatīvie rādītāji K_{SP} un BSP . Kopā Lielupes apgabalā 2006. gadā tika novadīti 16,1 milj. m^3 notekūdeņu, no kuriem 3,2 milj. m^3 notekūdeņu jeb 20 % neatbilda likumdošanā noteiktajām attīrīšanas prasībām. Atsevišķos, normatīvajos aktos noteiktos gadījumos pazemē drīkst ievadīt iegūtos termālos ūdeņus vai noteiktas vielas izpētes vai uzglabāšanas nolūkos, taču Lielupes apgabalā nav izsniegtas atļaujas šādām darbībām.

Notekūdeņu radītā slodze būtiski ietekmē apgabalā vidusdaļā esošos ūdensobjektus, kuru sateces baseinos atrodas lielākās pilsētas vai kuros ir liels apdzīvoto vietu blīvums, jo pēc apjoma un piesārņojošo vielu koncentrācijas visvairāk piesārņojuma vidē nonāk no komunālajām attīrīšanas iekārtām, kuras parasti saņem arī dažādu ražotņu notekūdeņus. Ņemot vērā novadīto notekūdeņu apjomu un vidē nonākošo biogēno elementu daudzumu, novērtēts, ka centralizēti savāktie un attīrītie notekūdeņi būtiski ietekmē 4 virszemes

ūdensobjektus – Vecsloceni, Babītes ezeru, Misu un gandrīz visu Lielupi (skat. 11.pielikumu). Kopumā centralizēti savākto un attīrīto notekūdeņu radītais piesārņojums Lielupes apgabalā ir būtisks, jo rada 28% no kopējās antropogēnās fosfora slodzes, bet tikai 8% no kopējās antropogēnās slāpekļa slodzes.

Pēc notekūdeņu izlaidēm nākamais nozīmīgākais punktveida piesārņojuma avots ir piesārņotās vietas. Piesārņotās vietas ir vietas, par kurām pieejamā informācija apliecina, ka augsne, ūdeņi vai saimnieciskās darbības objekti to teritorijā satur piesārņojošās vielas. Potenciāli piesārņotās vietas ir tādas, kuras pēc nepārbaudītas informācijas var saturēt piesārņojošās vielas. Lielupes baseina apgabalā pēc datubāzē „Piesārņotas un potenciāli piesārņotas vietas” iekļautās informācijas atrodas 32 piesārņotas un 462 potenciāli piesārņotas vietas. To skaitā ir 84 naftas produktu glabātuves un degvielas uzpildes stacijas, 56 sadzīves un rūpniecības atkritumu izgāztuves, 66 minerālmēslu un lauksaimniecības ķīmikāliju noliktavas, 33 darbojošās un slēgtās fermas, 13 bijušās armijas teritorijas un daudzi citi baseina teritorijā esoši dažādi saimnieciskās darbības objekti. Vēl 12 piesārņotas vietas ir iekļautas datubāzē „Naftas bāzes un degvielas uzpildes stacijas”. Visvairāk šādu vietu ir lielo pilsētu teritorijās un to apkārtnē – Jelgavas (67 vietas), Jūrmalas (25 vietas) un Olaines pilsētas teritorijā (12 vietas) (pazemes ūdensobjekts D4) (skat. 11. pielikumu). Potenciāli piesārņoto un piesārņoto vietu izpēte ir dārga un laikietilpīga, tāpēc Lielupes apgabalā dati ir pieejami tikai par 44 vietām. Lielākoties šajās vietās ir piesārņota grunts un gruntsūdeņi, vietām piesārņojums nonācis arī artēziskajos ūdeņos. Galvenās piesārņojošās vielas atkarīgas no objekta agrākā vai tagadējā izmantošanas veida, pārsvarā tie ir naftas produkti, smagie metāli, fosfora un slāpekļa savienojumi, fenoli u.c. specifiski organiski savienojumi.

Visbīstamākais piesārņojums izveidojies Olaines šķidro toksisko atkritumu izgāztuves teritorijā (4 km attālumā no Olaines, Cenu tīreļa DA, ūdensobjektā L129 *Misa*) un Jelgavas šķidro toksisko atkritumu izgāztuves „Kosmos” teritorijā (ūdensobjektā L108 SP *Svēte*). Sliktās hidroizolācijas dēļ toksiskie atkritumi infiltrējās caur aerācijas zonu (smiltīm) gruntsūdeņos. Piesārņoto gruntsūdeņu areāls šobrīd ir 42 ha, intensīvi piesārņota platība – 2.55 ha. Turpmāko 20 gadu laikā šajā vietā piesārņotās teritorijas platība var pieaugt līdz 80 ha. Savukārt, Jelgavas šķidro toksisko atkritumu izgāztuvē „Kosmos” galvenās piesārņojošās vielas ir hlorīdi un sulfāti, kas deponēti no ādu apstrādes, mašīnu rūpniecības un citām nozarēm. Piesārņotie gruntsūdeņi ieplūst Svētes upes pietekās.

1.7.2. Izklīdētais piesārņojums

Izklīdētais piesārņojums vidē nonāk nevis vienā konkrētā punktā, bet no plašākas teritorijas. Tas rodas, lietus un sniega kušanas ūdeņiem notekot no apdzīvotām vietām, lauksaimniecības un mežu zemēm un ceļiem, uz zemes

nonākot nokrišņu sastāvā esošām piesārņojošām vielām. Vides prasībām daudzviet neatbilst kūtsmēsļu uzglabāšana, tāpēc mēsļu sastāvā esošais slāpekļis un fosfors nokļūst apkārtējā vidē. Piesārņojumu rada arī neattīrīti piena māju notekūdeņi, kas satur piena un mazgāšanas līdzekļu atliekas. Tā kā centralizētas notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas sistēmas izveidotas galvenokārt pilsētās un lielākajos ciemos, piesārņojums no viensētu un atsevišķu ēku sausajām tualetēm, krājbedrēm, septiņiem u.tml. pilnā apjomā vai daļēji nonāk vidē. Punktvēida piesārņojuma areāli Olaines un Jelgavas urbanizētās teritorijās veido lielas izkliedētā piesārņojuma zonu platības. Gruntsūdeņu piesārņojums pilsētu teritorijās ir ļoti nevienmērīgs pēc intensitātes un daudzveidīgs pēc piesārņojošo vielu spektra. Piemēram, ar komunāliem notekūdeņiem gruntsūdeņos nonāk dažādi organiskie savienojumi, amoniji un hlorīdi, no transporta objektiem – pārsvarā monoaromatiskie ogļūdeņraži, no rūpnieciskiem uzņēmumiem – specifiskas vielas, kas raksturīgas konkrētam ražošanas procesam.

Lai arī biogēno elementu notece no mežiem ir dabīgs process, saimnieciskā darbība, piemēram, kailcirtes, mežu meliorēšana, noteces apjomu ievērojami palielina. Tāpēc arī cilvēka dabības ietekmētā notece no mežiem tiek pieskaitīta izkliedētajam piesārņojumam.

Vislielākās platības Lielupes apgabalā aizņem lauksaimnieciskās zemes (52%)³, kā arī meža zemes ar citām dabiskajām teritorijām (43%). Gan ūdeņi, gan purvi klāj 3% teritorijas. Gandrīz divas trešdaļas (65 %) no lauksaimniecisko zemju kopplatības ir aramzemes, kurās tiek mēslota augsne un lietoti augu aizsardzības līdzekļi. Visintensīvāk mēslojums tiek lietots Dobeles, Jelgavas un Bauskas rajonos, pārējā teritorijā lauksaimnieciskā piesārņojuma slodze ir neliela. Latvijas un Dānijas ģeoloģijas dienestu kopīgi veiktajā pētījumā „Lauksaimniecības ietekme uz pazemes ūdeņiem” (2005.gads) ir konstatēts, ka šajā intensīvās lauksaimniecības teritorijā pazemes ūdeņus vietām ir sasniedzis vēsturiskais piesārņojums ar slāpekļa savienojumiem un augu aizsardzības līdzekļiem no pagājušā gadsimta 70. un 80.-tajiem gadiem, jo virszemes ūdeņu piesārņojums ietekmē pazemes ūdeņu galveno horizontu ar lielu laika nobīdi. Lai novērtētu patreizējo situāciju, intensīvās lauksaimniecības teritorijās būtu nepieciešams veikt atkārtotu izpēti.

Saskaņā ar modelēšanas rezultātiem, nozīmīgākie izkliedētā piesārņojuma cēloņi Lielupes apgabalā ir lauksaimnieciskās darbības (72% no antropogēnās slāpekļa slodzes un 37% no antropogēnās fosfora slodzes) un centralizēti nesavāktie un neattīrītie notekūdeņi (7% no antropogēnās slāpekļa un 27 % no antropogēnās fosfora slodzes). Notece no mežiem rada 12% antropogēnās slāpekļa un 8% antropogēnās fosfora slodzes. Izkliedētā piesārņojuma slodze par būtisku uzskatāma 7 (15.5%) Lielupes apgabala ūdensobjektos- Babītes ezerā, Lielupē lejpus Kalnciema un augšpus Jelgavas, Svētē, Vecslocenē, Iecavā, Mūsā (sk. 12.pielikumu), galvenokārt fosfora noteces dēļ. Tomēr 3 ūdensobjektos

³ Iekļautas aramzemes, ganības, augļu koku un ogulāju stādījumi, neviendabīgas lauksaimnieciskās zemes. Lielupes upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns 2010.- 2015. gadam

(L127 *Iecava*, L143 *Lielupe*, L176 *Mūsa*) būtisku izkliedētā piesārņojuma slodzi rada gan lielā fosfora, gan slāpekļa savienojumu notece.

1.7.3. Pārrobežu piesārņojums

Lielupes apgabalā liela daļa noteces veidojas ārpus Latvijas teritorijas, jo aptuveni puse apgabala ietilpst Lietuvas teritorijā. Tādējādi upju ūdeņi ienes mūsu zemē un Baltijas jūrā piesārņojumu, kas veidojies citā valstī. Pārrobežu piesārņojums no Lietuvas nonāk 11 upju ūdensobjektos (L120 *Tērvete*, L123 *Svēte*, L124 *Vilce*, L146 *Platone*, L147 *Virca*, L148 SP *Sesava*, L149 *Svitene*, L153 *Īslīce*, L159 *Mēmele*, L169 *Dienvidsusēja*, L176 *Mūsa*). Aprēķināts, ka no Lielupes baseina Lietuvas teritorijas ar virszemes ūdeņiem Latvijā Mūsas, Mēmeles un Platones upēs ik gadu nonāk ap 4900 t kopējā slāpekļa un 74 t kopējā fosfora – aptuveni 20 reizu vairāk slāpekļa un 2 reizes vairāk fosfora nekā no apgabala Latvijas daļā esošajiem punktveida piesārņojuma avotiem. Šādi biogēno vielu apjomi būtiski ietekmē gan Lielupi, gan rada nozīmīgu slodzi uz Baltijas jūru. Ņemot vērā monitoringa datus par ūdensobjektu kvalitāti un ūdeņos esošo biogēno elementu apjomu, pārrobežu piesārņojuma slodze tiek vērtēta kā būtiska 10 ūdensobjektos (sk. 12.pielikumu).

Līdz šim Lietuvas teritorijas virszemes un pazemes ūdeņos nav konstatēts būtisks piesārņojums ar bīstamajām vielām. Pēdējo 10 gadu laikā Lielupes baseina apgabalā ir konstatēts viens pārrobežu piesārņojuma avāriju gadījums, kad Ceraukstē Lietuvas teritorijā noplūda virca, piesārņojot upi līdz Grenctālei.

Līdz ar to mūsu valstij un Lielupes apgabalam ir raksturīga pārrobežu ietekme uz virszemes ūdeņu kvalitāti un ar to saistīti riski (pazemes ūdeņus tie skar mazāk). Pilnīga ūdens kvalitātes uzlabošana Lielupē un citās upēs ar dominējošu pārrobežu ietekmi, kā arī pārejas ūdensobjektā (un Rīgas līcī kopumā) nav iedomājama bez Lietuvas pilnvērtīgas iesaistīšanās pārrobežu upju aizsardzībā.

1.7.4. Ūdens ieguve

Pēc statistikas datiem, 2006. gadā visā Lielupes baseina apgabalā ieguva ap 20 miljoniem m³ ūdens gadā, vidēji 83% no šī daudzuma veido pazemes ūdens. Salīdzinot datus par ūdens ieguvu un par Lielupes apgabalā pieejamajiem ūdens resursiem, var secināt, ka tiek izmantota neliela daļa no pieejamajiem virszemes ūdeņu resursiem, bet salīdzinoši liela daļa no pazemes ūdeņu resursiem (sk. 2. tabulu).

Avots	Aprēķinātie resursi (milj. m ³ gadā)	Iegūtais daudzums (milj. m ³ gadā)	% no aprēķinātajiem resursiem
Virszemes ūdeņi ⁴	1 844	1,8	0,1
Pazemes ūdeņi ⁵	63,34	16,9	25,9

2. tabula. Pieejamo ūdens resursu izmantošana Lielupes baseina apgabalā

Pēdējos 10 gados kopējais ūdens patēriņš apgabalā ir samazinājies 1,7 reizes (pazemes ūdeņu patēriņš – 1,6 reizes), turklāt no pazemes un virszemes avotiem iegūtā ūdens apjoms turpina samazināties. Lielākā daļa – vidēji 55 % iegūtā ūdens tiek izmantota ražošanas vajadzībām. Virszemes ūdeņus pārsvarā izmanto kā tehnisko ūdeni dažādos ražošanas procesos, savukārt, pazemes ūdeņus (98% pazemes ūdeņu no 2006. gadā iegūtajiem) – dzeramā ūdens sagatavošanai.

Vērtējot pēc ieguves apjomiem, 2006.gadā Lielupes apgabalā lielākie virszemes ūdeņu izmantotāji bija ražošanas uzņēmumi AS „Olaines ķīmiski-farmaceutiskā rūpnīca”, SIA „Bauskas alus”, SIA „Sabiedrība Mārupe”, bet lielākie pazemes ūdeņu ieguvēji – lielāko pilsētu pašvaldību uzņēmumi, kas izmanto pazemes ūdeņus centralizētajai ūdens apgādei Jelgavā, Jūrmalā, Olainē, Bauskā, Dobelē u.c., kā arī atsevišķi uzņēmumi (AS “Balticovo”, SIA “Jaunpagasts plus”, Iecavas spirta dedzinātava, SIA “Sabiedrība Mārupe”).

1.7.5. Morfoloģiskie pārveidojumi (aizsprosti, polderi, upju taisnošana u.c.)

Ūdeņu stāvokli, ar tiem saistītās ekosistēmas un izmantošanu cilvēku vajadzībām ietekmē arī tādas darbības, kas nerada piesārņojumu, tomēr maina ūdens plūsmas, hidroloģisko režīmu, gultnes un krastus. Aizsprostu ietekme var izpausties kā krastu izskalošanās, upei raksturīgo biotopu un sugu maiņa vai izzušana. Ja nav izveidoti zivju ceļi, nav iespējama zivju migrācija. Izbūvējot polderus, tiek norobežota daļa no upes palienes, tādējādi pārveidojas dabiskie piekrastes biotopi un mainās hidroloģiskais režīms. Ūdensteču taisnošanas un padziļināšanas ietekmē mainās gultne, reizēm arī upes platums, palielinās straumes ātrums un krastu struktūra, izzūd upei un tās krastiem pirms regulēšanas raksturīgās sugas un biotopi. Ostas darbībai nepieciešamie padziļināšanas darbi, kā arī hidrotehnisko būvju būvniecība izmaina ūdens un sanešu plūsmu, gultnes un krastu struktūru, biotopus.

Lielupes apgabalā atrodas 18 mazās HES, 1 osta, 26 polderi, 29 ūdensobjektos ir regulētas mazās upes (sk. 13.pielikumu). Morfoloģiskie pārveidojumi Lielupes apgabalā kā būtiski novērtēti 17 upju (53% no kopskaita) un 1 ezeru ūdensobjektā (8% no kopskaita), turklāt 1 ezeru un 6 upju ūdensobjekti ir atzīti par stipri pārveidoti ūdensobjektiem.

⁴ Aprēķinātā virszemes ūdeņu notece

⁵ Aprēķinātie izmantojamie dzeramo pazemes ūdeņu resursi (t.i., resursi, kas dabiski atjaunojas, neietekmējot kopējos pazemes ūdeņu krājumus)

Divos ūdensobjektos (L111 *Bērze* un L123 *Svēte*) atrodas liels skaits mazo HES, kas būtiski ietekmē hidroloģisko režīmu un bioloģisko daudzveidību. 4 ūdensobjektos būtisku ietekmi rada polderi. Vēl 12 ūdensobjektos kā būtiska ir novērtēta upju regulējumu ietekme. Par būtisku uzskatāms upes gultnes regulējums, ja no pamatūdensteces regulēts vairāk kā 30%, bet no ūdensteces kopgaruma vairāk kā 50%. Svarīgs ir arī veikto regulējumu vecums. Pēc zinātnieku vērtējuma pieņemts - ja regulējumi veikti pirms 1980. gada, tad tie uzskatāmi jau par dabiskiem biotopiem. Lielupes baseina apgabalā atrodas arī viena osta – Lielupes osta, kas netiek izmantota kravu pārkraušanai, bet vienīgi kā jahtu novietne atpūtas vajadzībām. Ostas ietekme vērtējama kā nebūtiska, jo tajā nenotiek bagarēšanas darbi.

1.7.6. Plūdu apdraudējums

Pie ietekmētām teritorijām Lielupes apgabalā ir jāmin plūdu apdraudētās teritorijas (sk. 12.pielikumu). Plūdi pēc izcelsmes iedalāmi trijās pamatgrupās – jūras uzplūdi, upju baseina noteces un mākslīgie – cilvēku radītie plūdi.

Lielupes apgabalā jūras uzplūdiem pakļautās applūstošās teritorijas ir Jūrmalā, Rīgas jūras līča piekraste posmā Lielupe – Buļļusala, Lielupes palienē 34,6 km attālumā no ietekas jūrā līdz Īslīces upes ietekai, Lielupes kreisā krasta palienē, dabas liegumā „Kalnciema pļavas” un Babītes ezera palienē, dabas liegumā „Babītes ezers”. Lielupes lejtece un Babītes ezers veido vienotu plūdu apdraudētu hidrogrāfisku sistēmu, kurā darbojas kombinēti plūdu cēloņi. Jūras uzplūdi izraisa teritoriju applūšanu Jūrmalā, Rīgas jūras līča piekrastes posmā Lielupe – Buļļusala, Lielupes palienē līdz Īslīces ietekai, dabas liegumā „Kalnciema pļavas” un Babītes ezera palienē, kā arī dabas liegumā „Babītes ezers”.

Plūdi, strauji palielinoties upju notecei, skar tādas upes kā Iecava, Misa, Garoze, Svēte, Tērvete, Auce, Platone, Vircava, Sesava, Svitene, Vecbērze, Driksa, Lielupe, kā arī Velna grāvi, Slokas ezeru un Babītes ezeru. Kreisā krasta pietekās (Svitenē, Sesavā, Vircavā, Platonē) atklātās teritorijas un smago augšņu dēļ vērojami strauji vasaras – rudens plūdi. Labā krasta pietekās (Iecava, Misa) pali ir izlīdzinātāki un ilgstošāki. Lielā daļā Lielupes lejteces teritorijas un ap Babītes ezeru applūšanai pakļauto teritoriju ir izbūvēti polderi, kas samazina applūšanas risku. Vienas no plūdu apdraudētākajām teritorijām ir Jūrmalas un Jelgavas pilsētas.

Cilvēku radītās plūdu apdraudētās teritorijas ir saistītas ar polderiem un mazajiem HES. Polderi applūšanas draudus var izraisīt, ja netiek ievērota to uzturēšana tehniskā kārtībā, kā arī pareiza uzraudzība un ekspluatācija. Lielupes baseina apgabalā uz 10 upēm atrodas 18 mazās HES. Teritorijas applūšanas risks lejpus HES ūdenskrātuves ir iespējams mazo HES kaskādēs uz Bērzes upes, Svētes upes, Platones upes un Dienvidsusējas upes (ūdensobjekti L111 *Bērze*, L123 *Svēte*, L144 SP *Platone*, L166 *Dienvidsusēja*). Kopumā Lielupes apgabalā plūdu apdraudējums skar 18 ūdensobjektu teritorijas.

Pamatojoties uz šajā sadaļā izklāstīto, var secināt, ka nozīmīgāko slodzi uz virszemes un pazemes ūdeņiem Lielupes apgabalā rada lauksaimnieciskas darbības (izklīdētais un punktveida piesārņojums) un notekūdeņu novadīšana (gan centralizēti savākto, gan no viensētām un atsevišķām ēkām). Lielāko daļu no virszemes ūdeņos ienestā slāpekļa apjoma rada lauksaimniecības sektors, savukārt, lielāko fosfora apjomu rada notekūdeņi. Ņemot vērā, ka Lielupes apgabala dienvidrietumu daļas teritorija joprojām raksturojas ar intensīvu lauksaimniecību un lielu aramzemju īpatsvaru, nepārdomāta lauksaimniecības zemju apsaimniekošana var apdraudēt gan virszemes, gan pazemes ūdeņu kvalitāti. Nozīmīga, lai gan mazāka nekā iepriekšminētajām darbībām, ir arī mežsaimniecības, apstrādes rūpniecības un mazo HES radītā ietekme. Ļoti būtisks Lielupes apgabalā ir pārrobežu piesārņojums, jo tā apjomus mēs nevaram tieši ietekmēt, turklāt jāpatur prātā arī avāriju risks. Ūdens ņemšana no virszemes un pazemes ūdensobjektiem ūdeņu stāvokli kopumā būtiski neietekmē, jo Lielupes apgabals ir pietiekami apgādāts ar labas kvalitātes dzerama ūdens resursiem. Tomēr Olaines, Jelgavas, Jūrmalas un daļēji arī Rīgas pilsētas apkārtnē prasa īpašu vērību sakarā ar lielo punktveida piesārņojuma avotu koncentrāciju un pret piesārņojumu mazāk aizsargāto virszemes ūdeņu izmantojumu ūdensapgādē. Plūdu draudi 18 ūdensobjektos palielina piesārņojuma risku tajos. Kopumā Lielupes apgabalā par būtiski ietekmētiem ūdensobjektiem, kuros vismaz 2 dažādas ietekmes atzītas par nozīmīgām, ir atzīti 22 ūdensobjekti (sk. 12.pielikumu).

1.8. Plāna darbības laikā prognozētās izmaiņas slodzēs

Šajā sadaļā ietvertas prognozes par to, kā laikā līdz 2015. gadam var mainīties slodzes uz ūdeņiem, kas 1.7. sadaļā atzītas par būtiskām. Prognozes sagatavotas, pamatojoties uz dažādu nozaru attīstības prognozēm un plāniem, un ņemot vērā precizēto Informatīvo ziņojumu par ekonomikas atveseļošanas politikas virzieniem vidēja termiņa periodā, kas izskatīts Ministru kabineta sēdē 2009. gada 10. novembrī.

Lai varētu izvērtēt varbūtējās slodžu izmaiņas, jāņem vērā dažādu tautsaimniecības nozaru iespējamā attīstība. Jau 2008. gadā sākās straujš ekonomisko aktivitāšu samazinājums, ekonomikā ir iestājusies recesija.

Ekonomikas ministrija ir izstrādājusi divus prognožu variantus - bāzes un mērķa - tautsaimniecības attīstībai laikā līdz 2015.gadam. Bāzes scenārija pamatā ir pieņēmumi, ka Latvijas ekonomikā stagnācija būs ilgāk, atveseļošanās atsāksies vēlāk, un ka pasaules ekonomikas izaugsmes tempi būs mēreni. Savukārt mērķa scenārija pamatā ir pieņēmumi, ka īstenotā ekonomikas atveseļošanas politika būs efektīva, ka pasaules ekonomika (un arī ārējais pieprasījums) palielināsies straujāk. Izaugsme varētu atsākties 2010.gada vidū, lai gan negatīvi IKP pieauguma tempi minētajā gadā paredzēti abos prognožu variantos. Ekonomikas ministrijas sagatavotajā ziņojumā minēts, ka

visbūtiskākais samazinājums sagaidāms būvniecībā, tirdzniecībā un apstrādes rūpniecībā. Tāpat ziņojumā norādīts, ka iespējamā izaugsme nespēs kompensēt lielo lejupslīdi vismaz līdz 2015. gadam un ka turpmākās izaugsmes tempi nebūs tik strauji kā 2005.-2007.gadā. Par galveno izaugsmes stimulu jāklūst eksportam, kā arī spējai aizstāt daļu no importa ar pašmāju ražojumiem. Ziņojumā norādīts uz nepieciešamību ievērojami palielināt apstrādes rūpniecības ražošanas apjomus un tranzītpakalpojumus. Vienlaikus minēts, ka rūpniecības struktūru īsā laikā nav iespējams kardināli mainīt, tāpēc laikā no 2011. līdz 2015.gadam apstrādes rūpniecībā galvenās būs nozares, kas balstās uz dabiskajām priekšrocībām un tradicionālajiem eksporta tirgiem. Kā apstrādes rūpniecības nozares – vislielākā ieguldījuma devējas izaugsmē līdz 2015. gadam, ir minētas pārtikas rūpniecība un kokapstrāde. Liels īpatsvars pieaugumā prognozēts arī ķīmiskajai rūpniecībai un tās sakarnozarēm, elektrisko un optisko iekārtu ražošanai, kā arī mašīnbūves un metālapstrādes nozarei. Minētās, kā arī uz eksportu orientētās pakalpojumu nozares – transportu un loģistiku, tūrismu, informācijas un komunikāciju tehnoloģijas - Ekonomiskās ministrija ir noteikusi par prioritārām un ir piedāvājusi pasākumus to atbalstam.

Tālāk aprakstītas izmaiņu prognozes jomās, kas visvairāk ietekmē ūdeņu stāvokli.

Komunālā sektora un mājsaimniecību radītā slodze ir atkarīga galvenokārt no kopējā iedzīvotāju skaita, centralizētās kanalizācijas pakalpojumu lietotāju daudzuma, notekūdeņu attīrīšanas pakāpes, kā arī investīcijām ūdenssaimniecībā. Prognozēts, ka iedzīvotāju skaits Lielupes apgabalā turpinās samazināties - vidēji par 4 – 5%. Iedzīvotāju skaits varētu nedaudz pieaugt vienīgi Pierīgā. Lielupes apgabalā ir 15 apdzīvotas vietas, kur līdz 2015. gadam paredzēts izmantot ES finansējumu, lai uzlabotu notekūdeņu savākšanu un attīrīšanu. Šādu projektu realizācija būs atkarīga no finanšu resursu pieejamības, pašvaldību spējas tos līdzfinansēt un tā, vai ūdenssaimniecības infrastruktūras uzlabošana būs valstiska prioritāte. Tomēr kopumā pieņemts, ka komunālā sektora un mājsaimniecību radītā piesārņojuma slodze samazināsies, sarūkot iedzīvotāju skaitam un uzlabojoties notekūdeņu attīrīšanai.

Lauksaimniecību ietekmē gan nozares, gan vides politika, kas noteiktas darbības vai nu veicina (piemēram, ar subsīdijām) vai ierobežo (piemēram, ar piesārņojuma samazināšanas prasībām). Šīs nozares radītā slodze ir atkarīga no dažādu lauksaimniecisko zemju īpatsvara apgabalā, mēslošanas līdzekļu lietošanas un apsaimniekošanas, mājlupu skaita. Prognozēts, ka kopējā lauksaimniecībā izmantojamo zemju platība nemainīsies, tomēr būs izmaiņas tās struktūrā. Saskaņā ar *Nitrātu direktīvas* prasību - nitrātu jutīgajās teritorijās lauksaimniecībā izmantojamās zemēs nodrošināt vismaz 50% ar „zaļām platībām” (lauksaimniecībā izmantojamā zeme ar minimālu veģetāciju rudens un ziemas periodā), atsevišķos rajonos samazināsies aramzemes un ilggadīgo stādījumu platības, bet pieaugs „zaļo platību īpatsvars” - īpaši Bauskas, Daugavpils, Dobeles un Jelgavas novados, kur „zaļās platības” varētu

palielināties par 6-13%. Ņemot vērā, ka lielākā daļa lauksaimniecībā izmantojamo zemju ietilpst nitrātu jutīgajās teritorijās, uz kurām attiecas ierobežojumi mēslošanas līdzekļu lietošanā, netiek prognozēts būtiskas izmaiņas mēslošanās līdzekļu pieaugumā. Kopumā vērtējot lauksaimniecisko zemju struktūras izmaiņas un mēslošanas līdzekļu izmantošanas tendenci plānošanas periodam, sagaidāms, ka biogēno vielu notece no aramzemēm Lielupes apgabalā varētu samazināties. Vienlaikus tiek prognozēts mājlopu, pārsvarā govju skaita pieaugums gandrīz visos apgabala novados, bet Jelgavas, Jēkabpils, Daugavpils un Bauskas novados tas varētu palielināties par 7-12%. Normatīvie akti uzdod pret nitrātu piesārņojumu īpaši jutīgajā teritorijā līdz 2014.gadam sakārtot vai ierīkot kūstmēslu krātuves, lai novērstu noplūdes vidē. Lielupes apgabalā tam nepieciešamas īpaši ievērojamas investīcijas, ņemot vērā, ka lielākā tā teritorijas daļa (32 ūdensobjekti) ietilpst pret nitrātu piesārņojumu jutīgajā teritorijā, turklāt ES atbalsts iespējams tikai 40 – 45% apmērā. Tādēļ šo prasību izpilde būs atkarīga no finanšu resursu pieejamības un ekonomiskās situācijas kopumā. Ja piepildīsies Ekonomikas ministrijas prognoze par pārtikas rūpniecību kā vienu no nozarēm, kam būtu vislielākais ieguldījums tautsaimniecības attīstībā līdz 2015. gadam, tā varētu stimulēt arī lauksaimniecisko ražošanu. Lielupes apgabals tam ir īpaši piemērots, ņemot vērā, ka šajā teritorijā atrodas Latvijas auglīgākās augsnes un tradicionāli bijusi attīstīta intensīva lauksaimniecība.

Ņemot vērā aprakstītos faktus un prognozes, šī plāna darbības laikā Lielupes apgabalā netiek prognozētas ievērojamas izmaiņas lauksaimnieciskās darbības radītajā slodzē.

Pēdējos gados Latvijā bija vērojama mežu platību palielināšanās gan lauksaimniecībā neizmantoto zemju mērķtiecīgas apmežošanas, gan šādu zemju dabiskās aizaugšanas dēļ. Prognozēts, ka līdz 2015.gadam rajonos, kur notiek intensīva lauksaimniecības attīstība un ievērojamo teritorijas daļu aizņem lauksaimniecībā izmantojamās zemes, meža zemes paplašināšanās ir mazticama, tāpēc Lielupes baseina apgabalā meža platības visdrīzāk saglabāsies esošajā līmenī.

Ņemot vērā, ka valstī notiek koku ciršanas struktūras izmaiņas – pieaug koku ciršanas apjomi valsts mežos, bet samazinās pārējos (pašvaldību un privātajos) mežos, jaunākā analīze par kopējo kailciršu platību izmaiņu tendencēm liecina, ka laika posmā līdz 2015.gadam kopējās kailciršu platības varētu nedaudz samazināties – par aptuveni 3%. Saskaņā ar LVM mežsaimniecību apsaimniekošanas plāniem, meža meliorācijas prioritāte ir esošo sistēmu atjaunošana un uzturēšana; jaunu meliorācijas sistēmu būvniecība valsts mežos nav paredzēta. Tādējādi var pieņemt, ka kopējā meliorēto mežu platība līdz 2015. gadam paliks nemainīga, taču notiks meža meliorācijas sistēmu renovācija, kā rezultātā var pieaugt mežu nosusināšanas intensitāte un arī biogēno vielu notece no mežiem.

Hidroloģiskā un morfoloģiskā ietekme uz ūdensobjektiem visvairāk atkarīga no jaunu HES būvniecības vai esošo HES ekspluatācijas izmaiņām,

ostu infrastruktūras attīstības, pretplūdu aizsardzības pasākumiem un meliorācijas sistēmu būvniecības, rekonstrukcijas vai renovācijas. Lielupes apgabalā ostu darbībai nav būtiskas nozīmes, savukārt HES, meliorācija un citas hidrotehniskās būves – ļoti daudzus. Statistikas dati liecina, ka šogad iekšējam tirgum piegādātās elektroenerģijas apjoms ir mazāks nekā iepriekšējos trīs gados. Ekonomiskās ministrijas 2009. gada 10. novembrī valdībā izskatītajā informatīvajā ziņojumā⁶ norādīts, ka nākamgad elektroenerģijas gada patēriņš varētu samazināties par 9,16%, un prognozēts, ka 2008.gada apmērus tas varētu sasniegt tikai 2015.gadā. Vienlaikus ziņojumā norādīts, ka Latvijā saražotā elektroenerģija nespēj segt patēriņu un elektrisko jaudu pašnodrošinājums 2009.gadā sasniedz tikai 54%. Tāpēc Ekonomikas ministrija norāda, ka nepieciešams pārskatīt ieviestās atbalsta shēmas elektroenerģijas ražošanai no atjaunojamiem energoresursiem (nolūkā sekmēt šādu ražošanu). Jāņem vērā, ka no atjaunojamiem energoresursiem iegūtās elektroenerģijas īpatsvaram Latvijā 2010. gadā ir jāsasniedz 49,3% no kopējā elektroenerģijas patēriņa valstī. Tāpēc atsevišķos plānošanas dokumentos ir paredzēta arī mazo HES potenciāla plašāka izmantošana vai esošo mazo HES izstrādes palielinājums. Vienlaikus jāņem vērā, ka mazo HES darbības un attīstības iespējas atkarīgas gan no vides aizsardzības prasībām, piemēram, mazo HES celtniecības aizlieguma uz zivju sugu migrācijai būtiskām upēm, gan esošo mazo HES īpašnieku finansiālajām un tehniskajām iespējām ieviest jaunas tehnoloģijas. Ņemot vērā ekonomiskos apstākļus un esošā regulējuma stingrību, laikā līdz 2015. gadam mazo HES radītās ietekmes palielināšanās netiek prognozēta.

2. Sasaiste ar citiem plānošanas dokumentiem un tiesību aktiem

2.1. Politikas un attīstības plānošanas dokumenti

Upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plānu izstrādi un īstenošanu nosaka vairāki dažāda līmeņa politikas un attīstības plānošanas dokumenti.

2009. gada 11. martā pieņemtajā deklarācijā par Valda Dombrovskā vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību, sadaļā „17. Vides aizsardzība” rakstīts: „17.6. izstrādāsim un apstiprināsim upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plānus, nodrošināsim to sabiedrisko apspriešanu un uzsāksim plānu īstenošanu.”

Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2007.–2013. gadam (apstiprināts ar Ministru kabineta 2006. gada 4. jūlija noteikumiem Nr. 564) paredz attīstīt sabiedriskos pakalpojumus, to skaitā, ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumus. Tajā iekļauti vairāki risināmie uzdevumi, kuru izpildi sekmē upju

⁶ Informatīvais ziņojums „Par pārvades sistēmas operatora ikgadējo novērtējuma ziņojumu par 2008. gadu”.

baseinu apsaimniekošanas plāni. Sadaļā 2.5. „Dabas un enerģētisko resursu ilgtspējīga un efektīva izmantošana” paredzēts samazināt vidē novadīto piesārņojumu, kā arī veicināt resursu atkārtotu vai otrreizēju izmantošanu. Sadaļā 5.2. „Moderna infrastruktūra un pakalpojumi” viens no risināmajiem uzdevumiem ir sakārtot ūdenssaimniecības infrastruktūru atbilstoši vides aizsardzības prasībām. Sadaļā 6.3. „Pieejams mājoklis un sakopta dzīves telpa” iekļauti uzdevumi sekmēt iedzīvotāju informētību par ūdens un energoresursu taupīgu izmantošanu, kā arī sekmēt degradēto (t.sk. piesārņoto) teritoriju sanāciju un revitalizāciju. Var secināt, ka saistībā ar ūdeņu aizsardzību un apsaimniekošanu Nacionālajā attīstības plānā lielākais uzsvars likts uz ūdenssaimniecības sistēmu sakārtošanu, taču arī citi tajā noteiktie uzdevumi nav pretrunā ar upju baseinu apsaimniekošanas plānu mērķiem un pasākumiem vai pat sekmē to īstenošanu.

Aktualizētajā Vides ministrijas darbības stratēģijā 2007. – 2009. gadam (apstiprināta ar Ministru kabineta 2007. gada 15. augusta rīkojumu Nr. 514) izstrādātie upju baseinu apsaimniekošanas plāni un to vajadzībām izveidotā informācijas sistēma noteikti kā darbības rezultāti.

Apsaimniekošanas plānu izstrāde atbilst Vides politikas pamatnostādņu 2009. – 2015. gadam politikas mērķim 2.3. „Nodrošināt normatīvo aktu prasībām atbilstošu ūdens kvalitāti, samazināt iekšējo ūdeņu eitrofikāciju un nodrošināt ūdenssaimniecības pakalpojumu kvalitāti”. Upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plānu izstrāde pamatnostādnēs paredzēta kā viens no pasākumiem minētā politikas mērķa sasniegšanai.

Apsaimniekošanas plānos paredzētie pasākumi nav pretrunā ar plānošanas reģionu attīstības programmām. Lai arī vides aizsardzība nav galvenā attīstības programmu prioritāte, tīri ūdeņi ir nepieciešami daudzu tajās paredzēto pasākumu īstenošanai. Visu plānošanas reģionu attīstības programmās tīra vide un vides resursu pieejamība minēta kā stiprā puse vai iespēja. Turklāt atsevišķos plānošanas reģionos ir paredzēti arī konkrēti vides aizsardzības pasākumi. Saistībā ar ūdeņu aizsardzību visās attīstības programmās kā konkrēts pasākums parādās vienīgi ūdenssaimniecības sistēmas sakārtošana – kanalizācijas sistēmu ierīkošana un paplašināšana, notekūdeņu attīrīšanas iekārtu būve un dzeramā ūdens apgādes uzlabošana. Vienīgi Latgales attīstības plānā minēti projekti ūdeņu stāvokļa uzlabošanai vai apsekošanai (monitoringam). Protams, saimnieciskā darbība, ko paredz stimulēt attīstības programmas, var arī negatīvi ietekmēt ūdeņu stāvokli. Tomēr attīstības programmas paredz tikai vispārēju atbalstu, turklāt neviena par īpaši atbalstāmām nemin intensīvu lauksaimniecisko ražošanu vai citas vidi būtiski piesārņojošas nozares. Savukārt upju baseinu apsaimniekošanas plānos paredzētie pasākumi nav pretrunā, neaizliedz un ievērojami neierobežo attīstības programmās paredzēto. Tieši pretēji – plāni sniedz precīzākas ziņas par ūdens kvalitāti un tā resursu pieejamību konkrētajā plānošanas reģionā, ļaujot saprast, vai esošais ūdeņu

stāvoklis ļauj attīstīt iecerēto, vai arī nepieciešami papildu pasākumi, lai ūdeņi būtu izmantojami iecerētajā veidā.

Latgales attīstības plāns izstrādāts 2002. gadā. Kā stiprā puse nosaukta nepiesārņota vide kopumā, ezeru un upju bagātība, zivis un bioloģiskā daudzveidība. Viens no draudiem – vides degradācija. Kā problēma minēti neattīrītie notekūdeņi, kas veicina eutrofikāciju, nepietiekamā dzeramā ūdens kvalitāte. Ainavas un tīra vide – iespējas, ko izmantot uzņēmējdarbībai. Stratēģiskie mērķi – uzturēt ainavu un vides kvalitāti, uzlabot to, saimniekot ilgtspējīgi, integrējot vides jautājums citu nozaru programmās. Tomēr viskonkrētāk iezīmēti pasākumi ūdenssaimniecības jomā. Pie prioritārās darbības „Vietējo un alternatīvo enerģijas avotu attīstība” minēts arī pasākums „Mazo hidroelektrostaciju attīstība.”

Rīgas reģiona attīstības programma 2005. – 2011. gadam ir apstiprināta Rīgas plānošanas reģiona attīstības padomes sēdē 2005. gada 7.janvārī; 2009. gadā uzsākta tās aktualizācija. Programmā pie reģiona stiprajām pusēm minēta relatīvi tīra vide, pie draudiem – vides piesārņojums, tai skaitā, ūdeņu un pārrobežu piesārņojums. Trešais mērķis – „Konkurētspējīga tautsaimniecība, daudzveidīga un aktīva uzņēmējdarbība”, ar to saistītie rīcības virzieni paredz uzņēmējdarbības aktivitātes paaugstināšanu un tūrisma attīstību. Savukārt ceturtais mērķis ir „Augstas kvalitātes dzīves vide”. Saistībā ar to paredzēts sekmēt efektīvas ūdenssaimniecības sistēmas attīstību reģionā. Tāpēc arī rīcības paredz atbalstu ūdenssaimniecības infrastruktūras būvniecības un rekonstrukcijas projektiem. Programmā paredzētajai meliorācijas un polderu sistēmu sakārtošanai, kā arī atbalstam zivsaimniecības uzņēmumiem var būt arī negatīva ietekme uz ūdeņiem, tomēr tā atkarīga no minēto darbību izpildījuma. Tā varētu piešķirt papildu aktualitāti apsaimniekošanas plānos paredzētajam pasākumam – izstrādāt tehniskos noteikumus meliorācijas sistēmu renovācijai un polderu uzturēšanai videi draudzīgā veidā.

Zemgales plānošanas reģiona attīstības programma 2008. – 2014. gadam, ko 2008. gada 6.septembrī ar lēmumu Nr. 105 apstiprinājusi Zemgales plānošanas reģiona attīstības padome. Nepiesārņota vide nosaukta kā stiprā puse, kā vājās – nepietiekami attīstīta centralizētā kanalizācija un ūdensapgāde, nepietiekami laba dzeramā ūdens kvalitāte. Drauds – aizaugošas ūdenskrātuves. Vide, tās aizsardzība minēta pie vairākiem rīcības virzieniem, bet paredzētie pasākumi nav saistīti ar ūdeņiem. Rīcības virziens Nr. 8 ir „Vides un dabas resursu ilgtspējīga izmantošana un attīstība,” tam pakārtots uzdevums „Skmēt kvalitatīvu komunālo pakalpojumu pieejamību un infrastruktūras attīstību.” Saistībā ar šo uzdevuma paredzētie pasākumi nodrošināt kvalitatīvu dzeramo ūdeni, pilnveidot kanalizācijas sistēmas. Programma paredz veicināt tūrisma attīstību un uzņēmējdarbību kopumā. Lai arī tas nav atzīmēts, šīm darbībām laba ūdens kvalitāte ir būtiska.

Lielupes apgabala apsaimniekošanas plānā netiek dublētas rīcības, kas noteiktas šādos politikas plānošanas dokumentos, lai arī to mērķi sakrīt un

minētajos dokumentos paredzētie pasākumi sekmē upju baseinu apsaimniekošanas plānu izstrādi un/vai mērķu sasniegšanu.

- Vides monitoringa programmas pamatnostādnes 2009. – 2012. gadam, kas apstiprinātas ar Ministru kabineta 2009. gada 11. marta rīkojumu Nr. 187.
- Plūdu riska novērtēšanas un pārvaldības nacionālā programma 2008.–2015. gadam, kas apstiprināta ar Ministru kabineta 2007. gada 20. decembra rīkojumu Nr. 830.
- Rīcības programma īpaši jutīgām teritorijām, uz kurām attiecas paaugstinātas prasības ūdens un augsnes aizsardzībai no lauksaimnieciskās darbības izraisītā piesārņojuma ar nitrātiem, kas apstiprināta ar Ministru kabineta 2004. gada 18. marta rīkojumu Nr. 163 un grozīta ar Ministru kabineta 2007. gada 10. oktobra rīkojumu Nr. 647.
- Latvijas lauku attīstības valsts stratēģijas plāns 2007.–2013. gadam, kas apstiprināts ar Ministru kabineta 2006. gada 17. oktobra rīkojumu Nr. 797.
- Latvijas Lauku attīstības programma 2007. – 2013. gadam, ko ar veiktajiem grozījumiem Eiropas Komisija apstiprināja 2008. gada 24. novembrī.
- Noturīgo organisko piesārņotāju samazināšanas nacionālais plāns 2005. – 2020. gadam, kas apstiprināts ar Ministru kabineta 2005. gada 31. marta rīkojumu Nr. 206.
- Nacionālais gatavības plāns naftas piesārņojuma gadījumiem jūrā, kas apstiprināts ar Ministru kabineta 2004. gada 31. marta rīkojumu Nr. 190.
- Latvijas ilgtspējīgas attīstības pamatnostādnes, kas apstiprinātas ar Ministru kabineta 2002. gada 15. augusta rīkojumu Nr. 436.

Upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plānu izstrāde nodrošinās vairāku ES tiesību aktu un tiem atbilstošo Latvijas likumu un Ministru kabineta noteikumu izpildi.

2.2. Starptautiskās konvencijas

Apsaimniekošanas plāni var kalpot kā viens no instrumentiem EEK Helsinku 1992. gada konvencijas “Par robežšķērsojošo ūdensteču un starptautisko ezeru aizsardzību un izmantošanu” prasību izpildei, kuru Latvija ratificēja 1995. gadā.

2.3. Eiropas Savienības direktīvas

Padomes un Parlamenta 2000. gada 23. oktobra **Direktīva 2000/60/EK**, kas nosaka struktūru Eiropas Kopienas rīcībai ūdeņu aizsardzības politikas jomā uzdod sasniegt visu virszemes un pazemes ūdeņu labu stāvokli, kā instrumentu šā uzdevuma izpildei nosakot upju baseinu apsaimniekošanas plānus. Arī plānu izstrādes kārtību un tajos iekļaujamo informāciju nosaka minētā direktīva.

Lielupes upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns 2010.- 2015. gadam

Plānā iekļauti pasākumi (darbības, rīcības), ko nosaka vai kas izriet no vairākām citām Eiropas Savienības direktīvām.

- Padomes 1986. gada 12. jūnija **Direktīva 86/278/EEK** par vides, jo īpaši augšnes, aizsardzību, lauksaimniecībā izmantojot notekūdeņu dūņas;
- Padomes 1991. gada 21. maija **Direktīva 91/271/EK** par komunālo notekūdeņu attīrīšanu;
- Padomes 1991. gada 12. decembra **Direktīva 91/676/EK** attiecībā uz ūdeņu aizsardzību pret piesārņojumu, ko rada lauksaimnieciskās izcelsmes nitrāti;
- Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 16. decembra **Direktīva 2008/105/EK** par vides kvalitātes standartiem ūdens resursu politikas jomā, un ar ko groza un sekojoši atceļ Padomes Direktīvas 82/176/EEK, 83/513/EEK, 84/156/EEK, 84/491/EEK, 86/280/EEK, un ar ko groza Direktīvu 2000/60/EK;
- Padomes 1998. gada 3. novembra **Direktīva 98/83/EK** par dzeramā ūdens kvalitāti.

Plāna īstenošana sekmēs vēl vairāku citu direktīvu mērķu sasniegšanu, savukārt minēto direktīvu prasību izpilde sekmēs apsaimniekošanas plānu mērķu sasniegšanu.

- Padomes 1979. gada 2. aprīļa **Direktīva 79/409/EK** par savvaļas putnu aizsardzību;
- Padomes 1985. gada 27. jūnija **Direktīva 85/337/EK** par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu;
- Padomes 1991. gada 15. jūlija **Direktīva 91/414/EK** par augu aizsardzības līdzekļu laišanu tirgū;
- Padomes 1992. gada 21. maijs **Direktīva 92/43/EEK** par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību;
- Padomes 1996. gada 24. septembra **Direktīva 96/61/EK** par piesārņojuma integrētu novēršanu un kontroli;
- Padomes 1996. gada 9. decembra **Direktīva 96/82/EK** par tādu smagu nelaimes gadījumu briesmu pārzināšanu, kuros iesaistītas bīstamas vielas;
- Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 15. februāra **Direktīva 2006/7/EK** par peldvietu ūdens kvalitātes pārvaldību un Direktīvas 76/160/EEK atcelšanu.

2.4. Latvijas tiesību akti

Izstrādāt upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plānus uzdod **Ūdens apsaimniekošanas likuma** 19. pants un pārejas noteikumu 7. punkts (likums Saeimā pieņemts 2002. gada 12. septembrī).

Likums „Par piesārņojumu” (likums Saeimā pieņemts 2001. gada 15. martā) uzdod A un B kategorijas atļauju nosacījumos ietvert vides kvalitātes

Lielupes upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns 2010.- 2015. gadam

mērķus konkrētajai teritorijai vai arī saskaņā ar upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plānu veicamos pasākumus un to īstenošanas termiņus.

Ministru kabineta 2009. gada 25. jūnija **noteikumi Nr. 646 „Noteikumi par upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plāniem un pasākumu programmām”** nosaka plānos iekļaujamo informāciju un kartes, kā arī papildus ziņas, kas iekļaujamās plānu atjaunotajās versijās.

3. Plāna mērķi

3.1. Mērķi Lielupes apgabalam kopumā

No Direktīvas 2000/60/EK, Ūdens apsaimniekošanas likuma un Vides politikas pamatnostādņēm izriet šādi plāna mērķi.

Virszemes ūdeņiem:

- nepasliktināt virszemes ūdensobjektu stāvokli,
- censties līdz 2015. gadam sasniegt labu ekoloģisko un ķīmisko kvalitāti visos virszemes ūdensobjektos,
- izpildīt aizsargājamajām teritorijām izvirzītos mērķus un piemērojamās normatīvus,
- samazināt piesārņojumu ar prioritārajām vielām un pakāpeniski izskaust īpaši bīstamo vielu nonācšanu virszemes ūdeņos.

Pazemes ūdeņiem:

- nepieļaut pazemes ūdensobjektu stāvokļa pasliktināšanos,
- censties līdz 2015. gadam sasniegt labu ķīmisko kvalitāti un kvantitatīvo stāvokli visos ūdensobjektos,
- rīkoties tā, lai piesārņojošo vielu koncentrācijas pieaugums pazemes ūdeņos nekļūtu par stabilu tendenci,
- izpildīt aizsargājamajām teritorijām izvirzītos mērķus un piemērojamās normatīvus,
- novērst vai samazināt piesārņojuma nonācšanu pazemes ūdeņos.

Vienlaikus šī plāna kā politikas dokumenta uzdevums ir iezīmēt prioritātes laikam no 2010. līdz 2015. gadam, lai izpēti, rīcību un resursus novirzītu tiem ūdensobjektiem, kuru stāvokli visvairāk nepieciešams uzlabot vai nepasliktināt, kuros vissvarīgāk noskaidrot pašreizējā (neapmierinošā) stāvokļa cēloņus.

3.2. Mērķi atsevišķiem Lielupes apgabala ūdensobjektiem

Ņemot vērā katra ūdensobjekta esošās kvalitātes novērtējumu, objektu ietekmējošās slodzes un to iespējamās izmaiņas plāna darbības laikā, noteikti vides kvalitātes mērķi, kas šajā ūdensobjektā ir jāsasniedz. Mērķi var atšķirties atkarībā no tā, vai ūdensobjekta patreizēja kvalitāte ir augsta, laba vai sliktāka

par labu, vai ūdensobjektā ir īpaši aizsargājamas teritorijas. Lielupes apgabalā noteiktie mērķi atsevišķiem ūdensobjektiem paredz līdz 2015. gadam:

- 1) saglabāt labu ekoloģisko kvalitāti 3 upju ūdensobjektos (9 % no kopskaita) un 3 ezeru (23 % no kopskaita) ūdensobjektos;
- 2) sasniegt labu ekoloģisko kvalitāti 13 upju ūdensobjektos (41 % no kopskaita), un 8 ezeru ūdensobjektos (62 % no kopskaita), kā arī sasniegt labu ekoloģisko potenciālu 1 stipri pārveidotā upju ūdensobjektā;
- 3) saglabāt labu ķīmisko kvalitāti visos virszemes ūdensobjektos;
- 4) saglabāt labu kvantitatīvo stāvokli un labu ķīmisko kvalitāti visos pazemes ūdensobjektos.

Katram konkrētam ūdensobjektam noteiktie mērķi atspoguļoti 7. un 14. pielikumā. Izvirzot mērķus, ir ņemta vērā vajadzība nodrošināt normatīvajos aktos noteiktās prioritāro zivju ūdeņu kvalitātes prasības, peldvietu ūdeņu kvalitātes prasības, kā arī prasības nitrātu jutīgajām teritorijām un īpaši aizsargājamām dabas teritorijām. 15 upju un 2 ezeru ūdensobjektiem, kā arī pārejas ūdensobjektam ir piemērots mērķa sasniegšanas termiņa pagarinājums. Tā iemesli un ilgums sīkāk aprakstīti 3.3. sadaļā.

3.3. Riska izvērtējums un izņēmumi mērķu sasniegšanai

Riska izvērtējums veikts, lai noteiktu, vai līdz 2015. gadam visos ūdensobjektos varēs sasniegt labu stāvokli. Tā gaitā ņemta vērā ne vien pašreizējā ūdeņu kvalitāte un to ietekmējošās slodzes, bet arī prognozes par sociāli ekonomiskajām izmaiņām un tautsaimniecības iespējamo attīstību laikā līdz 2015. gadam. Ja izvērtējums liecina, ka konkrētā ūdensobjektā labu stāvokli nevarēs sasniegt, īstenojot normatīvajos aktos jau paredzētos (pamata) pasākumus (sīkāk raksturoti 4. sadaļā), šo ūdensobjektu iedala riska grupā. Tālāk tiek vērtēts, vai ar papildu pasākumu palīdzību ūdensobjektā līdz 2015. tomēr varēs sasniegt izvirzīto kvalitātes mērķi. Ja vēlamā stāvokli vienalga nav reāli sasniegt, ūdensobjektam piemēro izņēmumu kvalitātes mērķa sasniegšanai. Direktīva 2000/60/EK un Ūdens apsaimniekošanas likums pieļauj divus mērķu izņēmumu veidus:

- noteikt ilgāku termiņu iepriekšnoteiktā kvalitātes mērķa sasniegšanai (mērķi nav nepieciešams sasniegt līdz 2015. gadam);
- noteikt mazāk stingru (zemāku) kvalitātes mērķi.

3. tabulā atrodams riska ūdensobjektu saraksts. Tajā nosaukti tie ūdensobjekti, kuros pašlaik ir plānots sasniegt labu stāvokli jau 2015. gadā, tomēr pastāv risks, ka tas varētu neizdoties. Kā redzams no 3. tabulas, Lielupes apgabalā risku nenasniegt labu ūdens kvalitāti rada piesārņojums, morfoloģiskie pārveidojumi, pārrobežu ūdeņu pārnese, kā arī plūdu apdraudējums. Lielupes apgabala pazemes ūdeņos nepastāv risks nenasniegt labu kvantitatīvo stāvokli un ķīmisko kvalitāti.

Riska ūdensobjekti Lielupes apgabalā, kuros labu stāvokli plānots
sasniegt līdz 2015. gadam

3. tabula

Ūdensobjekta			Pašreizējā ekoloģiskā kvalitāte/ potenciāls	Riska cēlonis - slodze				
Nr. p.k.	Kods ⁽¹⁾	Nosaukums		Punkt- veida	Izklie- dētā	Pārro- bežu	Morfo- lōģiskā	Cits iemesls ⁽²⁾
1.	L106 SP	Vecbērzes poldera apvadkanāls	vidējs		*			
2.	L109	Bērze	slikta		*			*
3.	L111	Bērze	ļoti slikta	*	*		*	
4.	L114	Bikstupe	ļoti slikta		*			
5.	L121	Skujaie	ļoti slikta		*		*	*
6.	L124	Vilce	vidēja			*		
7.	L159	Mēmele	vidēja		*	*		*
8.	L169	Dienvidsusēja	vidēja	*	*	*		*
9.	E034	Svētes ezers.	slikta				*	*
10.	E035	Zebrus ezers	slikta				*	*
11.	E038	Viesītes ezers	ļoti slikta					*
12.	E039	Saukas ezers	ļoti slikta	*				
13.	E078	Krīgānu ezers	vidēja		*			

Piezīme:

(1) SP – stipri pārveidots ūdens objekts, kuram novērtē ekoloģisko potenciālu

(2) Katram ūdensobjektam atbilstošie „citi iemesli” nosaukti 14. pielikumā.

4. tabulā noteikts to riska ūdensobjektu saraksts, kuros labu stāvokli plānots sasniegt pēc 2015. gada. Lielupes apgabalā 14 upju ūdensobjektiem (47% no kopskaita) un 2 ezeru ūdensobjektiem (15 % no kopskaita) ir piemēroti mērķu sasniegšanas termiņa izņēmumi līdz 2021.gadam. Arī pārejas ūdensobjektam noteikts termiņa pagarinājums līdz 2021. gadam, tā kā tas ir tieši atkarīgs no virszemes ūdeņu ienestā piesārņojuma, tai skaitā, no citām valstīm ienestā piesārņojuma. 1 ezeru un 1 upju ūdensobjektam ir piemērots mērķu sasniegšanas termiņa izņēmums līdz 2027.gadam. Pamatojums izņēmumu noteikšanai aprakstīts 14. pielikumā.

Riska ūdensobjekti, kuriem piemērots mērķa sasniegšanas termiņa pagarinājums

4. tabula.

Ūdensobjekta			Pašreizējā ekoloģiskā kvalitāte/potenciāls	Riska cēlonis - slodze					Izņēmums līdz
Nr. p.k.	kods	nosaukums		Punktveida	Izklie-dētā	Pārrobežu	Morfoloģiskā	Cits	
1.	L100 SP	Lielupe	ļoti slikta		*			*	2027.g.
2.	L107	Lielupe	ļoti slikta				*		2021.g.
3.	L108 SP	Svēte	vidēja	*	*			*	2021.g.
4.	L117 SP	Auce	ļoti slikta		*				2021.g.
5.	L118	Auce	ļoti slikta	*	*				2021.g.
6.	L120	Tērvete	ļoti slikta	*	*	*	*		2021.g.
7.	L123	Svēte	ļoti slikta	*		*	*		2021.g.
8.	L143	Lielupe	ļoti slikta	*	*				2021.g.
9.	L144 SP	Platone	ļoti slikta		*		*		2021.g.
10.	L146	Platone	ļoti slikta		*	*	*		2021.g.
11.	L147	Vircava	ļoti slikta		*	*	*		2021.g.
12.	L148 SP	Sesava	ļoti slikta		*	*	*		2021.g.
13.	L149	Svitene	ļoti slikta		*	*	*		2021.g.
14.	L153	Īslīce	ļoti slikta	*		*		*	2021.g.
15.	L176	Mūsa	ļoti slikta	*	*	*		*	2021.g.
16.	E032 SP	Babītes ezers	ļoti slikta	*	*		*		2027.g.
17.	E040	Garais ezers	ļoti slikta			*		*	2021.g.
18.		pārejas ūdensobjekts	vidēja					*	2021.g.

Jau patlaban, vērtējot projektu iesniegumus ūdenssaimniecības infrastruktūras attīstībai mazās apdzīvotās vietās (ar iedzīvotāju skaitu līdz 2000), viens no vērtēšanas kritērijiem ir projekta ietekme uz riska ūdens objektiem. Šādu kritēriju vajadzētu izmantot arī lemjot par projektu iesniegumiem citās nozarēs.

4. Pasākumi izvirzīto mērķu sasniegšanai un uzdevumu izpildei

Pasākumu programma paredzēta 3. sadaļā un 7. pielikumā izvirzīto mērķu sasniegšanai. Atbilstoši Direktīvai 2000/60/EK un Ūdens apsaimniekošanas likumam tajā iekļauti divu veidu pasākumi. Pirmkārt, pamata (obligātie) pasākumi, kas nosaka prasību minimumu un izriet no spēkā esošajiem Latvijas likumiem un saistošajiem noteikumiem (sk. 16. pielikumu). Šie pasākumi ir saistoši Latvijai kā ES dalībvalstij un to īstenošanai ir pieejams ES fondu vai valsts finansējums. Pamata pasākumu piemēri ir atļaujas piesārņojuma emisijai un ūdens ieguvei, saimnieciskās darbības aprobežojumi dažādās aizsargjoslās, ūdenssaimniecības infrastruktūras attīstība, tai skaitā, notekūdeņu attīrīšanas iekārtu renovācija vai celtniecība. Pamata pasākumiem jānodrošina gan ūdensobjektu stāvokļa nepasliktināšanās, gan tā uzlabojumi.

Lielupes upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns 2010.- 2015. gadam

Otrkārt, programmā ietverti arī papildu pasākumi. Tie jāparedz, ja ūdensobjektiem izvirzītos mērķus nav iespējams sasniegt, īstenojot tikai pamata pasākumus. Ja kāda ūdensobjekta stāvoklis jau patlaban ir labs un cilvēka darbība to ietekmē samērā maz, papildu pasākumi nav nepieciešami. Savukārt var gadīties, ka ietekme uz labā stāvoklī esošu ūdensobjektu ir tik liela, ka bez papildu pasākumiem tā kvalitāte pasliktināsies. Plānojot pasākumus, jāņem vērā arī ūdeņu savstarpējā saistība to sateces baseinos. Piesārņojums upes augštecē ietekmē lejtecē esošo ūdensobjektu kvalitāti, ezeru ietekmē tajā ietekošo upju ūdeņu tīrība, tāpēc bieži vien pasākumi jāveic ūdensobjektos, kas saistīti ar kādu sliktā stāvoklī esošu objektu. Lielupes apgabalā 25 ūdensobjektos dažādu slodžu samazināšanai būtu nepieciešams veikt vienu vai vairākus papildu pasākumus. Konkrētie pasākumi noteikti, pamatojoties uz līdzšinējo pieredzi un zināšanām, projektu rezultātiem, kā arī ekspertu un sabiedriskās apspriešanas dalībnieku ieteikumiem. 17. pielikuma 1.tabulā nosaukti papildu pasākumi, ko nepieciešams īstenot valsts mērogā, bet 2.tabulā – papildu pasākumi ūdensobjektu mērogā.

Konkrētā ūdensobjektā darāmais atkarīgs gan no tā stāvokļa, gan to ietekmējošajām slodzēm. 1.7. sadaļā izklāstītais slodžu un to ietekmes izvērtējums liecina, ka nozīmīgāko slodzi uz virszemes un pazemes ūdeņiem Lielupes apgabalā rada lauksaimnieciskās darbības (punktveida un izkliedētais piesārņojums) un notekūdeņu novadīšana (gan centralizēti savākto, gan no viensētām un atsevišķām ēkām). Tāpēc arī 16. un 17. pielikumā iekļautajā pasākumu programmā visvairāk rīcību ir notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas uzlabošanai, kā arī lauksaimnieciskās izcelsmes izkliedētā piesārņojumu ierobežošanai. Tā kā augštecē esošo ūdensobjektu piesārņojums ietekmē lejtecē esošo ūdensobjektu kvalitāti, tad bieži vien pasākumi jāveic augšteces ūdensobjektos, nevis lejtecē. Lai arī 18 ūdensobjektiem piemērots mērķa sasniegšanas termiņa pagarinājums, jau šajā plānošanas ciklā jāsāk veikt pasākumi, lai līdz minētajam termiņam tajos izdotos sasniegt labu kvalitāti. Ūdensobjektiem, kuru sliktā stāvokļa cēlonis nav zināms, šā plāna darbības laikā jānodrošina vismaz detalizēta izpēte vai monitorings.

Saskaņā ar Ūdens apsaimniekošanas likumu un Direktīvu 2000/60/EK visi pasākumu programmā iekļautie pasākumi jāsāk īstenot līdz 2012. gada 22. decembrim. Provizoriski ir novērtēts, ka papildus pasākumu ieviešanai būs nepieciešams piesaistīt 9 milj. Ls, bez tam pamata un papildus pasākumu uzturēšanas izmaksas gadā sasniegs 9 milj. Ls.

Šobrīd nevar prognozēt ekonomiskās krīzes ietekmi uz pasākumu īstenošanas termiņiem un darbu apjomu. Tāpēc 2012. gada laikā pasākumu programma jāpārskata un pēc nepieciešamības jāpapildina, lai nodrošinātu visu programmā paredzēto pasākumu uzsākšanu Direktīvā 2000/60/EK un Ūdens apsaimniekošanas likumā noteiktajā termiņā.

5. Sabiedrības līdzdalība plāna izstrādes procesā

Sabiedrības līdzdalību šī plāna izstrādē un pilnveidošanā nodrošināja divi mehānismi – regulārās konsultatīvās padomes sanāksmes un īpaši organizēts sabiedriskās apspriešanas process pusgada garumā.

Lielupes apgabala konsultatīvā padome izveidota 2006. gadā. Tajā ir 18 locekļi, kas pārstāv apgabala teritorijā darbojošās valsts iestādes, pašvaldības (plānošanas reģionu attīstības padomes) un nevalstiskās organizācijas. Šāds sastāvs izvēlēts, lai saskaņotu dažādu sabiedrības grupu intereses jautājumos, kas saistīti ar Lielupes apgabala ūdeņu aizsardzību un apsaimniekošanu.

Kopš izveidošanas ir notikušas piecas Lielupes apgabala konsultatīvās padomes sēdes – 1. 2006. gadā 7. decembrī Jelgavā; 2. 2007. gada 15. maijā Jelgavā; 3. 2007. gada 15. novembrī Jelgavā; 4. 2008. gada 2. oktobrī Bauskā; 5. 2009. gadā 12. jūnijā Jelgavā. Ceturtajā sēdē padome apsprieda plāna pirmo darba variantu, bet piektās laikā padomes locekļi vērtēja plāna un pasākumu programmas jaunāko versiju. Pēc plāna apstiprināšanas, padome apspriedīs tā ieviešanu.

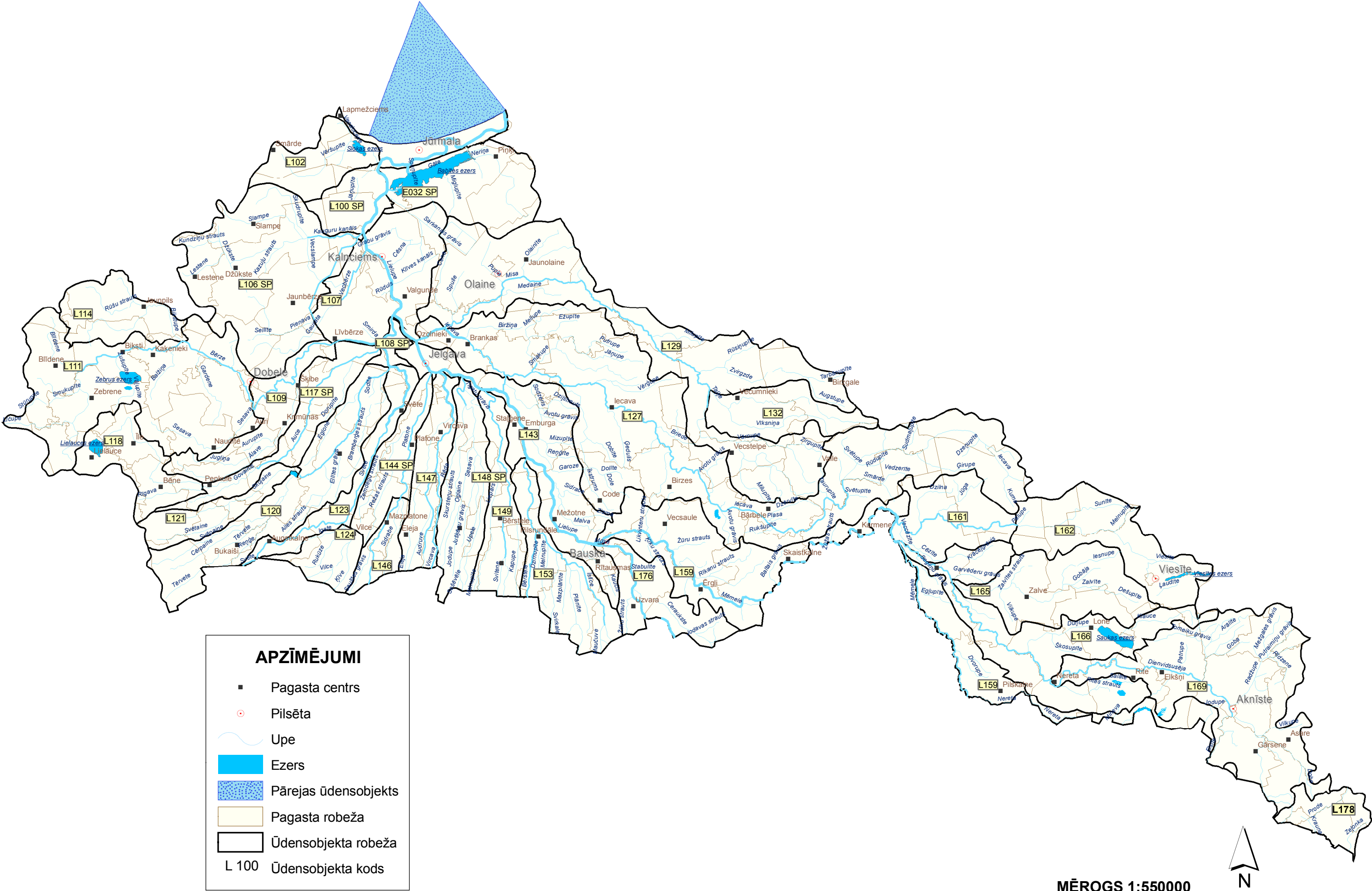
Lielupes apgabala apsaimniekošanas plāna sabiedriskā apspriešana ilga no 2008. gada 22. decembra līdz 2009. gada 22. jūnijam. Kopš tās sākuma plāna projekts bija pieejams sabiedrības komentāriem; papildus to izsūtīja visiem konsultatīvās padomes locekļiem, kā arī organizēja īpašas sanāksmes dažādu mērķgrupu pārstāvjiem. 2009. gada 20. martā Rīgā notika diskusija ar nevalstisko organizāciju pārstāvjiem (25 dalībnieki), bet 7. maijā - diskusija, kurā piedalījās pārstāvji no pagastiem, rajonu padomēm, valsts iestādēm, nevalstiskajām organizācijām (50 dalībnieki). Abu diskusiju laikā dalībnieki vispirms tika iepazīstināti ar plāna un pasākumu programmas projektu, varēja uzdot jautājumus un izteikt komentārus. Pēc tam visi klātesošie dalījās darba grupās, lai apspriestu gan līdzšinējo pieredzi pasākumu realizācijā, gan novērtētu piedāvātos papildu pasākumus un komentētu to ieviešanas gaitu. 22. maijā notika diskusija ar klimata pārmaiņu pētniekiem par šo izmaiņu iespējamo ietekmi uz upju baseinu apsaimniekošanu. Tajā piedalījās pārstāvji no Latvijas Universitātes, Latvijas Lauksaimniecības Universitātes, Daugavpils Universitātes, Latvijas Hidroekoloģijas institūta, Vides ministrijas un Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas.

2009. gada 24. martā Biržos (Lietuvā) tikās Latvijas un Lietuvas par plānu izstrādi atbildīgie speciālisti, kā arī šai darbā iesaistītie eksperti. Sanāksmē abas puses apmainījās ar informāciju par plānu izstrādes gaitu, kā arī apsprieda atsevišķu jautājumu saskaņošanu pārrobežu upju baseinos. Sīkāku informāciju par sabiedrisko apspriešanu, kā arī tās laikā saņemto komentāru apkopojumu var atrast Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra mājas lapā: <http://www.meteo.lv/public/30298.html>.

Pielikumu saraksts

1. pielikums **Virszemes ūdensobjektu robežas Lielupes apgabalā** (karte)
2. pielikums **Virszemes ūdensobjekti un administratīvi teritoriālais iedalījums**
3. pielikums **Pazemes ūdensobjektu robežas** (karte)
4. pielikums **Aizsargājamās dabas teritorijas Lielupes apgabalā** (karte)
5. pielikums **Virszemes ūdeņu kvalitātes klašu rādītāji**
6. pielikums **Virszemes ūdensobjektu ekoloģiskā un ķīmiskā kvalitāte Lielupes apgabalā** (karte)
7. pielikums **Ūdensobjektu esošā stāvokļa raksturojums un izvirzītie vides kvalitātes mērķi**
8. pielikums **Pazemes ūdensobjektu kvantitatīvais stāvoklis** (karte)
9. pielikums **Pazemes ūdensobjektu ķīmiskā kvalitāte** (karte)
10. pielikums **Aizsargājamās teritorijās izvietoto ūdensobjektu stāvoklis** (karte)
11. pielikums **Punktveida piesārņojuma avoti Lielupes baseina apgabalā** (karte)
12. pielikums **Slodzes Lielupes apgabalā** (karte)
13. pielikums **Hidromorfoloģiskā ietekme Lielupes baseina apgabalā** (karte)
14. pielikums **Riska objekti un izņēmumi**
15. pielikums **Vides kvalitātes mērķi un izņēmumi Lielupes baseina apgabalā** (karte)
16. pielikums **Pamata pasākumi**
17. pielikums **Papildu pasākumi**

Lielupes baseina apgabals

Virszemes ūdensobjekti un administratīvi teritoriālais iedalījums

1. Upju ūdensobjekti un pārejas ūdensobjekts

1. tabula

N.p. k.	Ūdensobjekta kods	Ūdensobjekta nosaukums	Tips	Aizsargājamā teritorija ¹	Ekoloģiskā kvalitāte/potenciāls ²	Pilsētas vai pagasti un ūdensobjekta platība katrā no tiem (km ²)	
1.	L100 SP	Lielupe	6	K, Nit, ĪADT, P	Ļoti slikts	Kalnciema lauku teritorija	1.58
						Valgundes pagasts	52.09
						Jūrmala	59.67
						Rīga, Kurzemes priekšpilsēta	0.48
						Babītes pagasts	0.18
						Salas pagasts	36.68
						Džūkstes pagasts	8.13
						Lapmežciema pagasts	2.58
						Slampes pagasts	2.49
2.	L102	Vecslocene	4	Nit, ĪADT	Laba	Jūrmala	34.36
						Salas pagasts	4.90
						Džūkstes pagasts	0.082
						Lapmežciema pagasts	14.39
						Slampes pagasts	39.05
						Smārdes pagasts	36.22
3.	L106 SP	Vecbērzes pold. apvadkanāls	4	Nit, ĪADT, P	Vidējs	Bērzes pagasts	35.61
						Dobeles pagasts	43.12
						Jaunbērzes pagasts	99.84
						Kalnciema lauku teritorija	1.41
						Līvbērzes pagasts	6.19
						Valgundes pagasts	13.34
						Degoles pagasts	4.51

N.p. k.	Ūdensobjekta kods	Ūdensobjekta nosaukums	Tips	Aizsargājamā teritorija ¹	Ekoloģiskā kvalitāte/potenciāls ²	Pilsētas vai pagasti un ūdensobjekta platība katrā no tiem (km ²)	
						Džūkstes pagasts Irlavas pagasts Lestenes pagasts Slampes pagasts	157.82 0.56 50.00 78.58
4.	L107	Lielupe	6	K, Nit, ĪADT	Ļoti slikta	Jaunbērzes pagasts Cenu pagasts Kalnciema lauku teritorija Kalnciema lauku teritorija Kalnciema lauku teritorija Kalnciems Līvberzes pagasts Valgundes pagasts Babītes pagasts Olaines pagasts	10.26 4.01 1.01 0.23 16.83 1.41 91.48 133.93 28.36 0.30
5.	L108 SP	Svēte	6	K, Nit, ĪADT, P	Vidējs	Jelgava Līvberzes pagasts	7.19 17.70
6.	L109	Bērze	4	K, Nit, P	Slikta	Auru pagasts Bēnes pagasts Bērzes pagasts Dobeļe Īles pagasts Krimūnu pagasts Naudītes pagasts Penkules pagasts Tērvetes pagasts Glūdas pagasts Līvberzes pagasts	29.97 2.69 37.97 1.46 0.06 28.94 17.03 28.20 1.93 1.12 4.65
7.	L111	Bērze	3	Nit, ĪADT, P	Ļoti slikta	Annenieku pagasts Auru pagasts Bērzes pagasts	79.35 78.21 0.31

N.p. k.	Ūdensobjekta kods	Ūdensobjekta nosaukums	Tips	Aizsargājamā teritorija ¹	Ekoloģiskā kvalitāte/potenciāls ²	Pilsētas vai pagasti un ūdensobjekta platība katrā no tiem (km ²)
						Bikstu pagasts 59.68 Dobeļe 6.44 Dobeles pagasts 29.52 Īles pagasts 21.77 Krimūnu pagasts 0.48 Lielaucē pagasts 33.17 Naudītes pagasts 72.82 Vītiņu pagasts 2.93 Zebrenes pagasts 87.05 Blīdenes pagasts 90.12 Remtes pagasts 12.59 Zvārdes pagasts 7.67 Džūkstes pagasts 8.58 Jaunpils pagasts 0.76
8.	L114	Bikstupe	3	Nit	Ļoti slikta	Annenieku pagasts 6.52 Bikstu pagasts 36.50 Blīdenes pagasts 0.11 Remtes pagasts 5.19 Džūkstes pagasts 0.38 Jaunpils pagasts 97.55
9.	L117 SP	Auce	4	K, Nit, P	Ļoti slikts	Auru pagasts 1.64 Bēnes pagasts 4.07 Bērzes pagasts 6.36 Bukaišu pagasts 0.15 Krimūnu pagasts 29.05 Penkules pagasts 27.23 Tērvetes pagasts 18.28 Glūdas pagasts 45.86 Līvberzes pagasts 22.30 Zaļenieku pagasts 8.20

N.p. k.	Ūdensobjekta kods	Ūdensobjekta nosaukums	Tips	Aizsargājamā teritorija ¹	Ekoloģiskā kvalitāte/potenciāls ²	Pilsētas vai pagasti un ūdensobjekta platība katrā no tiem (km ²)	
10.	L118	Auce	3	Nit, ĪADT	Ļoti slikta	Auces lauku teritorija	5.47
						Bēnes pagasts	45.34
						Īles pagasts	47.40
						Lielaucē pagasts	31.40
						Penkules pagasts	11.71
						Vītiņu pagasts	2.84
						Zebrenes pagasts	10.52
11.	L120	Tērvete	3	K, Nit, ĪADT	Ļoti slikta	Augstkalnes pagasts	25.94
						Bukaišu pagasts	42.34
						Krimūnu pagasts	11.33
						Tērvetes pagasts	43.73
						Ukru pagasts	65.47
						Glūdas pagasts	51.35
						Līvbērzes pagasts	1.88
						Svētes pagasts	12.79
						Vilces pagasts	1.11
						Zaļenieku pagasts	83.51
12.	L121	Skujaine	3	Nit, ĪADT	Ļoti slikta	Bēnes pagasts	34.46
						Bukaišu pagasts	23.81
						Krimūnu pagasts	0.83
						Penkules pagasts	7.04
						Tērvetes pagasts	28.95
						Ukru pagasts	6.57
						Vītiņu pagasts	0.08
13.	L123	Svēte	3	K, Nit, ĪADT, P	Ļoti slikta	Augstkalnes pagasts	26.59
						Jelgava	11.25
						Glūdas pagasts	5.03
						Līvbērzes pagasts	1.43
						Svētes pagasts	33.80
						Vilces pagasts	19.40

N.p. k.	Ūdensobjekta kods	Ūdensobjekta nosaukums	Tips	Aizsargājamā teritorija ¹	Ekoloģiskā kvalitāte/potenciāls ²	Pilsētas vai pagasti un ūdensobjekta platība katrā no tiem (km ²)	
						Zaļenieku pagasts	18.18
14.	L124	Vilce	3	Nit, ĪADT, P	Vidēja	Augstkalnes pagasts Vilces pagasts	12.02 68.51
15.	L127	Iecava	6	K, Nit, ĪADT, P	Vidēja	Daudzeses pagasts Jaunjelgavas lauku teritorija Kurmenes pagasts Mazzalves pagasts Sērenes pagasts Valles pagasts Bārbeles pagasts Codes pagasts Dāviņu pagasts Iecavas pagasts Mežotnes pagasts Skaistkalnes pagasts Stelpes pagasts Vecsaules pagasts Vecumnieku pagasts Jelgava Cenu pagasts Līvberzes pagasts Ozolnieku pagasts Sidrabenes pagasts Valgundes pagasts Birzgales pagasts Baldones lauku teritorija Ķekavas pagasts Olaines pagasts Olaines pagasts	88.52 0.14 84.21 9.01 55.33 119.13 53.52 56.51 78.66 272.81 6.53 24.79 24.81 47.31 25.17 4.15 73.16 0.0002 7.82 62.34 2.96 0.54 0.26 17.37 53.10 6.11
16.	L129	Misa	4	K, Nit, ĪADT,	Vidēja	Valles pagasts	47.40

N.p. k.	Ūdensobjekta kods	Ūdensobjekta nosaukums	Tips	Aizsargājamā teritorija ¹	Ekoloģiskā kvalitāte/potenciāls ²	Pilsētas vai pagasti un ūdensobjekta platība katrā no tiem (km ²)	
				P		Bārbeles pagasts	44.62
						Iecavas pagasts	19.99
						Stelpes pagasts	43.43
						Vecsaules pagasts	0.04
						Vecumnieku pagasts	139.06
						Cenu pagasts	32.43
						Ozolnieku pagasts	0.0002
						Valgundes pagasts	4.62
						Birzgales pagasts	80.20
						Ķeguma lauku teritorija	0.87
						Babītes pagasts	21.95
						Baldones lauku teritorija	50.26
						Ķekavas pagasts	51.22
						Mārupes pagasts	2.30
						Olaine	6.68
						Olaines pagasts	6.31
						Olaines pagasts	202.56
17.	L132	Taļķe	3	Nit, P	Vidēja	Valles pagasts	2.94
						Vecumnieku pagasts	89.66
						Birzgales pagasts	57.87
18.	L143	Lielupe	6	K, Nit, ĪADT, P	Ļoti slikta	Bauska	0.09
						Cenu pagasts	11.72
						Codes pagasts	10.25
						Gailīšu pagasts	10.68
						Iecavas pagasts	19.56
						Īslīces pagasts	13.40
						Jaunsvirlaukas pagasts	28.51
						Jelgava	27.06
						Līvberzes pagasts	0.86
						Mežotnes pagasts	69.07

N.p. k.	Ūdensobjekta kods	Ūdensobjekta nosaukums	Tips	Aizsargājamā teritorija ¹	Ekoloģiskā kvalitāte/potenciāls ²	Pilsētas vai pagasti un ūdensobjekta platība katrā no tiem (km ²)	
						Ozolnieku pagasts	0.12
						Rundāles pagasts	27.01
						Sidrabenes pagasts	94.40
						Valgundes pagasts	0.43
						Viesturu pagasts	7.66
19.	L144 SP	Platone	4	Nit	Ļoti slikts	Elejas pagasts	0.64
						Jelgava	7.95
						Lielplatones pagasts	26.34
						Platones pagasts	51.07
						Svētes pagasts	12.50
						Vilces pagasts	11.89
						Virčavas pagasts	0.13
						Zaļenieku pagasts	12.59
20.	L146	Platone	3	Nit	Ļoti slikta	Elejas pagasts	14.76
						Lielplatones pagasts	23.25
						Vilces pagasts	25.83
21.	L147	Virčava	4	Nit	Ļoti slikta	Jelgava	2.67
						Elejas pagasts	51.22
						Jaunsvirlaukas pagasts	11.69
						Lielplatones pagasts	0.01
						Platones pagasts	36.18
						Sesavas pagasts	17.55
						Virčavas pagasts	31.09
22.	L148 SP	Sesava	4	Nit	Ļoti slikts	Viesturu pagasts	18.75
						Cenu pagasts	0.0002
						Jaunsvirlaukas pagasts	34.97
						Sesavas pagasts	76.42
						Virčavas pagasts	59.50
23.	L149	Svitene	3	Nit	Ļoti slikta	Rundāles pagasts	9.76
						Svitenes pagasts	56.98

N.p. k.	Ūdensobjekta kods	Ūdensobjekta nosaukums	Tips	Aizsargājamā teritorija ¹	Ekoloģiskā kvalitāte/potenciāls ²	Pilsētas vai pagasti un ūdensobjekta platība katrā no tiem (km ²)	
						Viesturu pagasts	31.06
						Jaunsvirlaukas pagasts	41.64
						Sesavas pagasts	4.57
						Sidrabenies pagasts	0.00001
						Vircavas pagasts	10.20
24.	L153	Īslīce	4	Nit, ĪADT	Ļoti slikta	Gailīšu pagasts	34.66
						Īslīces pagasts	87.39
						Rundāles pagasts	54.48
						Svitenes pagasts	1.45
						Viesturu pagasts	24.20
						Jaunsvirlaukas pagasts	5.68
25.	L159	Mēmele	6	K, Nit, ĪADT, P	Vidēja	Aknīstes lauku teritorija	18.28
						Bauska	1.95
						Brunavas pagasts	48.06
						Ceraukstes pagasts	24.66
						Codes pagasts	28.30
						Dāviņu pagasts	1.92
						Elkšņu pagasts	15.73
						Gārsenes pagasts	2.57
						Kurmenes pagasts	26.76
						Mazzalves pagasts	60.03
						Neretas pagasts	10.66
						Pilskalna pagasts	63.94
						Rītes pagasts	15.21
						Rundāles pagasts	0.01
						Skaistkalnes pagasts	81.57
						Vecsaules pagasts	116.87
						Zalves pagasts	1.01
26.	L161	Viesīte	3	K, ĪADT	Laba	Daudzeses pagasts	63.99
						Kurmenes pagasts	0.74

N.p. k.	Ūdensobjekta kods	Ūdensobjekta nosaukums	Tips	Aizsargājamā teritorija ¹	Ekoloģiskā kvalitāte/potenciāls ²	Pilsētas vai pagasti un ūdensobjekta platība katrā no tiem (km ²)	
						Mazzalves pagasts	102.40
						Zalves pagasts	8.28
27.	L162	Viesīte	4	ĪADT, P	Vidēja	Daudzeses pagasts	24.58
						Seces pagasts	23.94
						Sunākstes pagasts	51.98
						Zalves pagasts	13.70
						Elkšņu pagasts	0.52
						Viesīte	2.31
						Viesītes lauku teritorija	137.34
28.	L165	Zalvīte	4	ĪADT	Laba	Mazzalves pagasts	0.21
						Neretas pagasts	2.59
						Zalves pagasts	109.46
						Elkšņu pagasts	4.64
						Saukas pagasts	43.30
						Viesītes lauku teritorija	95.81
29.	L166	Dienvidsusēja	6	K, ĪADT, P	Vidēja	Mazzalves pagasts	37.32
						Elkšņu pagasts	93.81
						Kalna pagasts	35.65
						Neretas pagasts	76.87
						Pilskalnes pagasts	28.85
						Rites pagasts	4.08
						Saukas pagasts	46.46
						Viesītes lauku teritorija	51.41
						Zalves pagasts	7.84
30.	L169	Dienvidsusēja	3	K, ĪADT	Vidēja	Neretas pagasts	19.08
						Subates lauku teritorija	50.14
						Aknīste	3.46
						Aknīstes lauku teritorija	111.04
						Asares pagasts	48.73
						Elkšņu pagasts	88.80

N.p. k.	Ūdensobjekta kods	Ūdensobjekta nosaukums	Tips	Aizsargājamā teritorija ¹	Ekoloģiskā kvalitāte/potenciāls ²	Pilsētas vai pagasti un ūdensobjekta platība katrā no tiem (km ²)	
						Gāršenes pagasts	65.43
						Kalna pagasts	42.47
						Leimaņu pagasts	47.18
						Rites pagasts	35.84
						Rubenes pagasts	22.71
						Saukas pagasts	3.94
						Viesītes lauku teritorija	4.10
						Zasas pagasts	10.02
31.	L176	Mūsa	6	K, Nit, ĪADT, P	Ļoti slikta	Bauska	4.04
						Brunavas pagasts	63.65
						Ceraukstes pagasts	42.95
						Codes pagasts	0.0004
						Gailīšu pagasts	34.71
						Īslīces pagasts	3.57
						Rundāles pagasts	0.24
32.	L178	Kreunas baseins	1	P	vidēja	Bebrenes pagasts	17.47
						Eglaines pagasts	39.07
						Subate	5.32
						Subates lauku teritorija	26.16
33.	Pārejas ūdensobjekts	Rīgas līča pārejas ūdeņi		ĪADT	Vidēja	Jūrmala	

2. Ezeru ūdensobjekti

2. tabula

N.p. k.	Ūdensobjekta kods	Ūdensobjekta nosaukums	Tips	Aizsargājamā teritorija ¹	Ekoloģiskā kvalitāte/potenciāls ²	Pilsētas vai pagasti, kuros atrodas ūdensobjekta sateces baseins
34.	E032 SP	Babītes ezers	2	K, Nit, ĪADT, P	Ļoti slikts	Valgundes pagasts Jūrmala Rīga, Zemgales priekšpilsēta Babītes pagasts Mārupes pagasts Olaines pagasts Salas pagasts
35.	E033	Slokas ezers	2	P	Laba	Jūrmala
36.	E034	Svētes ezers	1	ĪADT, Nit	Slikta	Zebrenes pagasts
37.	E035	Zebrus ezers	1	ĪADT, Nit, P	Slikta	Bikstu pagasts Zebrenes pagasts
38.	E036	Lielaucis ezers	1	ĪADT, Nit	Laba	Lielaucis pagasts
39.	E037	Pitka ezers (Ozolaines dīķis)	1	Nit	Vidēja	Vecsaules pagasts
40.	E038	Viesītes ezers	6	P	Ļoti slikta	Viesīte ar lauku teritoriju
41.	E039	Saukas ezers	5	ĪADT, K, P	Ļoti slikta	Saukas pagasts Elkšņu pagasts
42.	E040	Garais ezers	5		Ļoti slikta	Rites pagasts
43.	E078	Krīgānu ezers	2		Vidēja	Rites pagasts
44.	E080	Aizdumbles ezers	3	ĪADT	Vidēja	Elkšņu pagasts
45.	E081	Viņaukas ezers	3		Laba	Rites pagasts
46.	E262	Gulbju ūdenskrātuve	2	ĪADT, Nit	Vidēja	Tērvetes pagasts Krimūnu pagasts

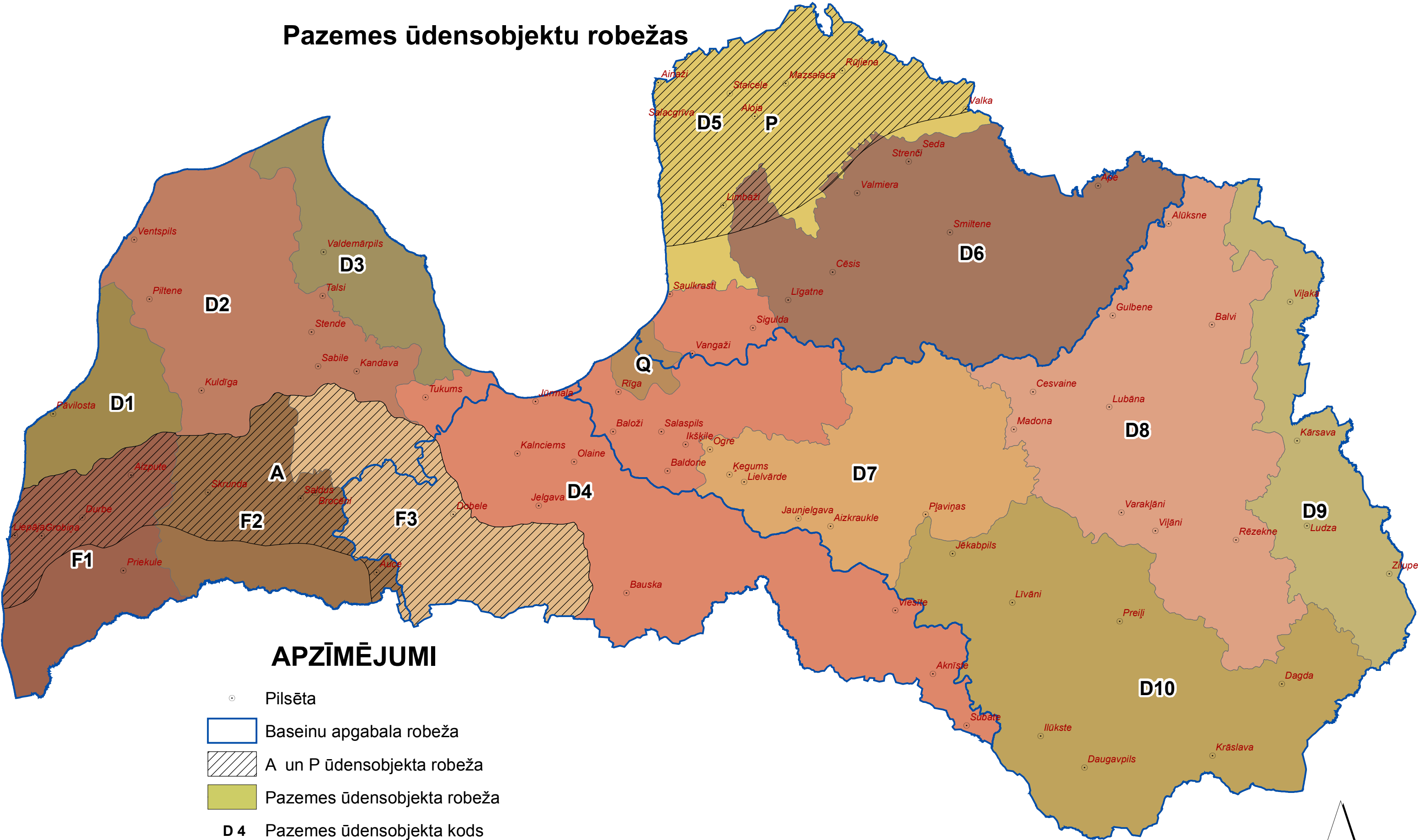
Piezīmes:

1. (1) Aizsargājamo teritoriju veidu apzīmējumi: L - lašveidīgo zivju ūdeņi, K - karpveidīgo zivju ūdeņi, P peldvieta, ĪADT - īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, Nit - īpaši jutīgā teritorija, uzskuru attiecas paaugstinātas prasības ūdens un augsnes aizsardzībai no lauksaimnieciskās darbības izraisīta piesārņojuma ar nitrātiem.

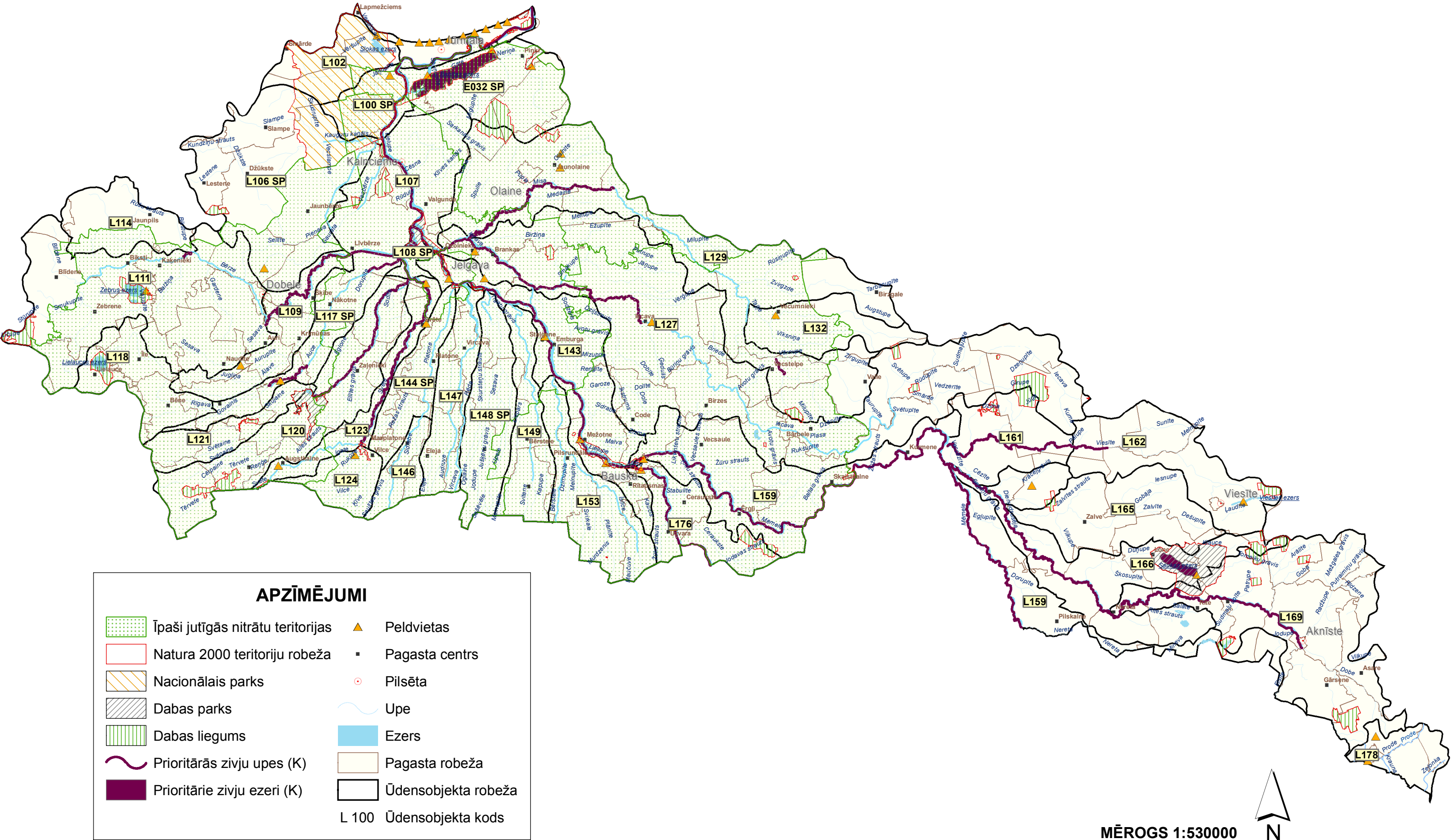
2. (2) Kvalitātes klašu apzīmējumi:

1	Augsta
2	Laba
3	Vidēja
4	Slikta
5	Ļoti slikta

Pazemes ūdensobjektu robežas

Aizsargājamās teritorijas Lielupes apgabalā

MĒROGS 1:530000

Kvalitātes klašu robežas (upju ūdensobjekti, stipri pārveidotie upju ūdensobjekti)

1. tips Ritrāla tipa (strauja) maza upe

	Augsta	Laba	Vidēja	Slikta	Ļoti slikta
O ₂ (mg/l)	>8	6,0 - 8,0	4,0 - 6,0	2,0 - 4,0	<2
BSP ₅ (mg/l)	<2,0	2,0 - 2,5	2,5 - 3,0	3,0 - 3,5	> 3,5
N/NH ₄ (mg/l)	0,09	0,09 - 0,12	0,12 - 0,15	0,15 - 0,18	> 0,18
N _{kop.} (mg/l)	< 1,5	1,5 - 2,0	2,0 - 2,5	2,5 - 3,0	>3,0
P _{kop.} (mg/l)	<0,04	0,04 - 0,065	0,065 - 0,090	0,090 - 0,115	> 0,115
Saprobītašes indekss	<1,8	1,8-2,0	2,0-2,3	2,3-2,7	>2,7

2. tips Potamāla tipa (lēna) maza upe

	Augsta	Laba	Vidēja	Slikta	Ļoti slikta
O ₂ (mg/l)	>7	5,0 - 7,0	3,0 - 5,0	1,0 - 3,0	<1
BSP ₅ (mg/l)	<2,0	2,0 - 3,0	3,0 - 4,0	4,0 - 5,0	> 5,0
N/NH ₄ (mg/l)	<0,1	0,1 - 0,16	0,16 - 0,24	0,24 - 0,32	> 0,32
N _{kop.} (mg/l)	< 1,5	1,5 - 2,5	2,5 - 3,5	3,5 - 4,5	>4,5
P _{kop.} (mg/l)	<0,045	0,045 - 0,090	0,090 - 0,135	0,135 - 0,180	> 0,180
Saprobītašes indekss	<2,0	2,0-2,3	2,3-2,7	2,7-3,0	>3,0

3. tips Ritrāla tipa (strauja) vidēja upe

	Augsta	Laba	Vidēja	Slikta	Ļoti slikta
O ₂ (mg/l)	>8	6,0 - 8,0	4,0 - 6,0	2,0 - 4,0	<2
BSP ₅ (mg/l)	<2,0	2,0 - 2,5	2,5 - 3,0	3,0 - 3,5	> 3,5
N/NH ₄ (mg/l)	<0,09	0,09 - 0,12	0,12 - 0,15	0,15 - 0,18	> 0,18
N _{kop.} (mg/l)	< 1,8	1,8 - 2,3	2,3 - 2,8	2,8 - 3,3	>3,3
P _{kop.} (mg/l)	<0,05	0,05 - 0,075	0,075 - 0,100	0,100 - 0,125	> 0,125
Saprobītašes indekss	<1,8	1,8-2,0	2,0-2,3	2,3-2,7	>2,7

4. tips Potamāla tipa (lēna) vidēja upe

	Augsta	Laba	Vidēja	Slikta	Ļoti slikta
O ₂ (mg/l)	>7	7,0 - 5,0	3,0 - 5,0	3,0 - 1,0	<1
BSP ₅ (mg/l)	<2,0	2,0 - 3,0	3,0 - 4,0	4,0 - 5,0	> 5,0
N/NH ₄ (mg/l)	<0,16	0,16 - 0,24	0,24 - 0,32	0,32-0,40	>0,40
N _{kop.} (mg/l)	< 2	2,0 - 3,0	3,0 - 4,0	4,0 - 5,0	>5,0
P _{kop.} (mg/l)	<0,06	0,06 - 0,090	0,090 - 0,135	0,135 - 0,180	> 0,180
Saprobītašes indekss	<2,0	2,0-2,3	2,3-2,7	2,7-3,0	>3,0

5. tips Ritrāla tipa (strauja) liela upe

	Augsta	Laba	Vidēja	Slikta	Ļoti slikta
O ₂ (mg/l)	>8	6,0 - 8,0	4,0 - 6,0	2,0 - 4,0	<2
BSP ₅ (mg/l)	<2,0	2,0 - 2,5	2,5 - 3,0	3,0 - 3,5	> 3,5
N/NH ₄ (mg/l)	0,09	0,09 - 0,12	0,12 - 0,15	0,15 - 0,18	> 0,18
N _{kop.} (mg/l)	1,8	1,8 - 2,8	2,8 - 3,8	3,8 - 4,8	>4,8
P _{kop.} (mg/l)	<0,04	0,04 - 0,065	0,065 - 0,090	0,090 - 0,115	> 0,115
Saprobītašes indekss	<2,0	2,0-2,3	2,3-2,7	2,7-3,0	>3,0

6. tips Potamāla tipa (lēna) liela upe

	Augsta	Laba	Vidēja	Slikta	Ļoti slikta
O ₂ (mg/l)	>7	5,0 - 7,0	3,0 - 5,0	1,0 - 3,0	<1
BSP ₅ (mg/l)	<2,0	2,0 - 3,0	3,0 - 4,0	4,0 - 5,0	> 5,0
N/NH ₄ (mg/l)	< 0,1	0,1 - 0,16	0,16 - 0,24	0,24 - 0,32	> 0,32
N _{kop.} (mg/l)	< 1,8	1,8 - 2,8	2,8 - 3,8	3,8 - 4,8	>4,8
P _{kop.} (mg/l)	<0,045	0,045 - 0,090	0,090 - 0,135	0,135 - 0,180	> 0,180
Saprobītātes indekss	<2,25	2,25-2,5	2,5-2,75	2,75-3,0	>3

Kvalitātes klašu robežas (ezeru ūdensobjekti, stipri pārveidotie ezeru ūdensobjekti)

1. tips Ļoti sekls dzidrūdēns ezers ar augstu ūdens cietību

	Augsta	Laba	Vidēja	Slikta	Ļoti slikta
P _{kop} (mg/l)	<0,025	0,025-0,050	0,05-0,075	0,075-0,100	>0,100
N _{kop} (mg/l)	<1	1-1,5	1,5-2	2-2,5	>2,5
Hlorofils a (µg/l)	<9.9	9.9-21.0	21-40	40-60	>60
Seki caurredzamība (m)	gr.>vid.dz.	1,5-2,2>vid.dz.	1-1,5	0,5-1	<0,5
Fitoplanktons (mg/l)	<0,5	0,5-2,5	2,5-5,0	5,0-10,0	>10

2. tips Ļoti sekls brūnūdēns ezers ar augstu ūdens cietību

	Augsta	Laba	Vidēja	Slikta	Ļoti slikta
P _{kop} (mg/l)	<0,025	0,025-0,050	0,05-0,075	0,075-0,100	>0,100
N _{kop} (mg/l)	<1	1-1,5	1,5-2	2-2,5	>2,5
Hlorofils a (µg/l)	<9.9	9.9-21.0	21-40	40-60	>60
Seki caurredzamība (m)	Neder, jo liela krāsainība				
Fitoplanktons (mg/l)	<0,5	0,5-2,5	2,5-5,0	5,0-10,0	>10

3. tips Ļoti sekls dzidrūdēns ezers ar zemu ūdens cietību

	Augsta	Laba	Vidēja	Slikta	Ļoti slikta
P _{kop} (mg/l)	<0,025	0,025-0,050	0,05-0,075	0,075-0,100	>0,100
N _{kop} (mg/l)	<1	1-1,5	1,5-2	2-2,5	>2,5
Hlorofils a (µg/l)	<7	7-20	20-40	40-60	>60
Seki caurredzamība (m)	gr.>vid.dz.	1,5-2,2>vid.dz.	1-1,5	0,5-1	<0,5
Fitoplanktons (mg/l)	<0,5	0,5-2,5	2,5-5,0	5,0-10,0	>10

4. tips Ļoti sekls brūnūdēns ezers ar zemu ūdens cietību

	Augsta	Laba	Vidēja	Slikta	Ļoti slikta
P _{kop} (mg/l)	<0,025	0,025-0,050	0,05-0,075	0,075-0,100	>0,100
N _{kop} (mg/l)	<1	1-1,5	1,5-2	2-2,5	>2,5
Hlorofils a (µg/l)	<7	7-20	20-40	40-60	>60
Seki caurredzamība (m)	Neder, jo liela krāsainība				
Fitoplanktons (mg/l)	<0,5	0,5-2,5	2,5-5,0	5,0-10,0	>10

5. tips Sekls dzidrūdēns ezers ar augstu ūdens cietību

	Augsta	Laba	Vidēja	Slikta	Ļoti slikta
P _{kop} (mg/l)	<0,02	0,02-0,045	0,045-0,07	0,07-0,095	>0,095
N _{kop} (mg/l)	<0,5	0,5-1	1-1,5	1,5-2	>2
Hlorofils a (µg/l)	<7	7-12	12-30	30-50	>50
Seki caurredzamība (m)	>4	4,0-2,0	2,0-1,0	1,0-0,5	<0,5
Fitoplanktons (mg/l)	<0,5	0,5-1,5	1,5-5	5,0-10,0	>10

6. tips Sekls brūnūdens ezers ar augstu ūdens cietību

	Augsta	Laba	Vidēja	Slikta	Ļoti slihta
P _{kop} (mg/l)	<0,03	0,03-0,055	0,055-0,08	0,08-0,105	>0,105
N _{kop} (mg/l)	<0,8	0,8-1,3	1,3-1,8	1,8-2,3	>2,3
Hlorofils a (µg/l)	<7	7-12	12-40	40-60	>60
Seki caurredzamība (m)	Neder, jo liela krāsainība				
Fitoplanktons (mg/l)	<1	1-2,5	2,5-5,0	5,0-10,0	>10

7. tips Sekls dzidrūdens ezers ar zemu ūdens cietību

	Augsta	Laba	Vidēja	Slikta	Ļoti slihta
P _{kop} (mg/l)	<0,015	0,015-0,035	0,035-0,055	0,055-0,075	>0,075
N _{kop} (mg/l)	<0,5	0,5-1	1-1,5	1,5-2	>2
Hlorofils a (µg/l)	<5	5-10	10-20	20-40	>40
Seki caurredzamība (m)	>4,5	4,5-2,5	2,5-1,5	1,5-1	<1
Fitoplanktons (mg/l)	<0,3	0,3-1	1,0-3,0	3,0-5,0	>5

8. tips Sekls brūnūdens ezers ar zemu ūdens cietību

	Augsta	Laba	Vidēja	Slikta	Ļoti slihta
P _{kop} (mg/l)	<0,0225	0,0225-0,045	0,045-0,0675	0,0675-0,09	>0,09
N _{kop} (mg/l)	<0,65	0,65-1,15	1,15-1,65	1,65-2,15	>2,15
Hlorofils a (µg/l)	<5	5-12,0	12,0-22,5	22,5-37,5	>37,5
Seki caurredzamība (m)	Neder, jo liela krāsainība				
Fitoplanktons (mg/l)	<0,64	0,64-1,75	1,75-4,0	4,0-7,5	>7,5

9. tips Dziļš dzidrūdens ezers ar augstu ūdens cietību

	Augsta	Laba	Vidēja	Slikta	Ļoti slihta
P _{kop} (mg/l)	<0,02	0,02-0,04	0,04-0,06	0,06-0,08	>0,08
N _{kop} (mg/l)	<0,5	0,5-1	1-1,5	1,5-2	>2
Hlorofils a (µg/l)	<5	5-12,0	12,0-25	25-35	>35
Seki caurredzamība (m)	>4,5	4,5-3	3-1,5	1,5-0,7	<0,7
Fitoplanktons (mg/l)	<0,5	0,5-1,5	1,5-5	5-7,5	>7,5

10. tips Dziļš dzidrūdens ezers ar zemu ūdens cietību

Šim tipam atbilstoši ezeri Latvijā nav konstatēti.

Virszemes ūdensobjektu ekoloģiskā
un ķīmiskā kvalitāte,
SPŪO ekoloģiskais potenciāls
un ķīmiskā kvalitāte Lielupes apgabalā

Ūdensobjekti, kuros mērķis uz 2015. gadu ir sasniegt labu stāvokli vai nepasliktināt esošo labo vai augsto stāvokli

1. Virszemes ūdensobjekti

1.1. Upju ūdensobjekti

1. tabula

N.p.k.	Ūdensobjekta kods un nosaukums	Ūdensobjekta ekoloģiskā kvalitāte 2009.	2015.g. sasniedzamā ekoloģiskā kvalitāte
1	L102, Vecslocene	laba	laba
2	L109, Bērze	slikta	laba
3	L111, Bērze	ļoti slikta	laba
4	L114, Bikstupe	ļoti slikta	laba
5	L121, Skujaine	ļoti slikta	laba
6	L124, Vilce	vidēja	laba
7	L127, Iecava	vidēja	laba
8	L129, Misa	vidēja	laba
9	L132, Taļķe	vidēja	laba
10	L159, Mēmele	vidēja	laba
11	L161, Viesīte	laba	laba
12	L162, Viesīte	vidēja	laba
13	L165, Zalvīte	laba	laba
14	L166, Dienvidsusēja	vidēja	laba
15	L169, Dienvidsusēja	vidēja	laba
16	L178, Kreunas baseins	vidēja	laba

1.2. Ezeru ūdensobjekti

2. tabula

N.p.k.	Ūdensobjekta kods un nosaukums	Ūdensobjekta ekoloģiskā kvalitāte 2009.g.	2015.g. sasniedzamā ekoloģiskā kvalitāte
1	E033, Slokas ez.	laba	laba
2	E034, Svētes ez.	slikta	laba
3	E035, Zebrus ez.	slikta	laba
4	E036, Lielaucis ez.	laba	laba
5	E037, Pitka ezers (Ozolaines dīķis)	vidēja	laba
6	E038, Viesītes ez.	ļoti slikta	laba
7	E039, Saukas ez.	ļoti slikta	laba
8	E078, Krīgānu ez.	vidēja	laba
9	E080, Aizdumbles ez.	vidēja	laba
10	E081, Viņaukas ez.	laba	laba
11	E262, Gulbju ūd.kr.	vidēja	laba

1.3. Stipri pārveidoti (SP) ūdensobjekti

3. tabula

N.p.k.	Ūdensobjekta kods un nosaukums	Ūdensobjekta ekoloģiskā kvalitāte 2009.g.	2015.g. sasniedzamā ekoloģiskā kvalitāte
1	L106 SP, Vechērzes poldera apvadkanāls	vidēja	laba

2. Pazemes ūdensobjekti

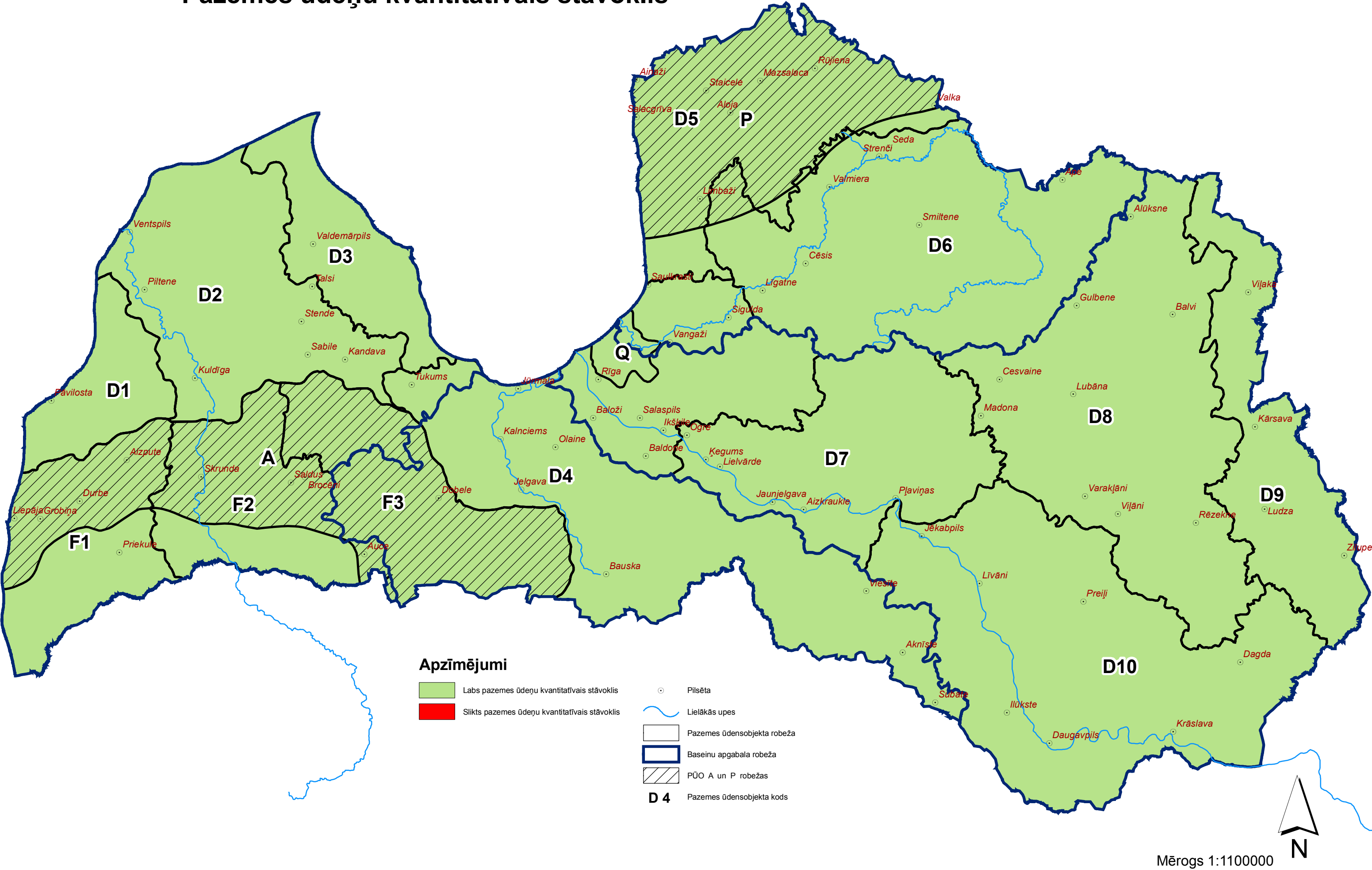
4. tabula

N.p.k.	Ūdensobjekta kods un nosaukums	Ūdensobjekta stāvokļa vērtējums 2009.g.		2015.g. sasniedzamā	
		ķīmiskā kvalitāte	kvantitatīvais stāvoklis	ķīmiskā kvalitāte	kvantitatīvais stāvoklis
1	Pazemes ŪO A	laba	labs	laba	labs
2	Pazemes ŪO D4	laba ⁽¹⁾	labs	laba	labs
3	Pazemes ŪO F3	laba ⁽²⁾	labs	laba	labs

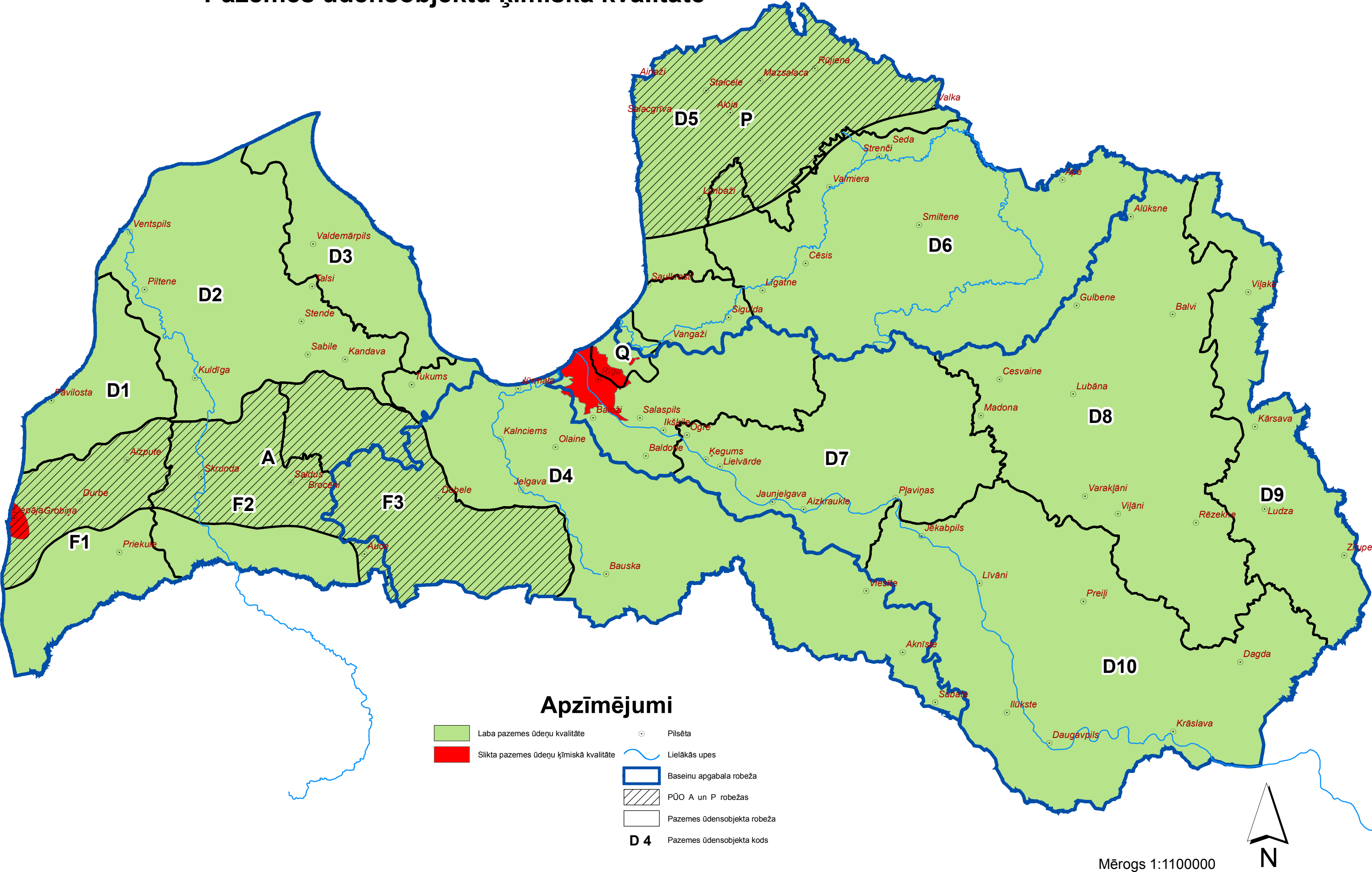
Piezīmes:

- (1) Rīgas pilsētas apkārtnē Gaujas horizontā paaugstināta sulfātu un hlorīdu koncentrācija jūras ūdeņu intrūzijas rezultātā;
- (2) Intensīvas lauksaimniecības teritorijās Dobeles, Bērzes, Krimūnu, Penkules, Tērvetes, Bukaišu, Augstkalnes, Glūdas, Bēnes, Vilces, Svētes, Platones, Lielplatones, Elejas, Jaunsvirlauku, Vircavas, Sesavas, Viesturu, Svitenes pagastos būtu nepieciešama papildus izpēte par pazemes ūdeņu virsējo slāņu piesārņojumu ar slāpekļa savienojumiem un augu aizsardzības līdzekļiem

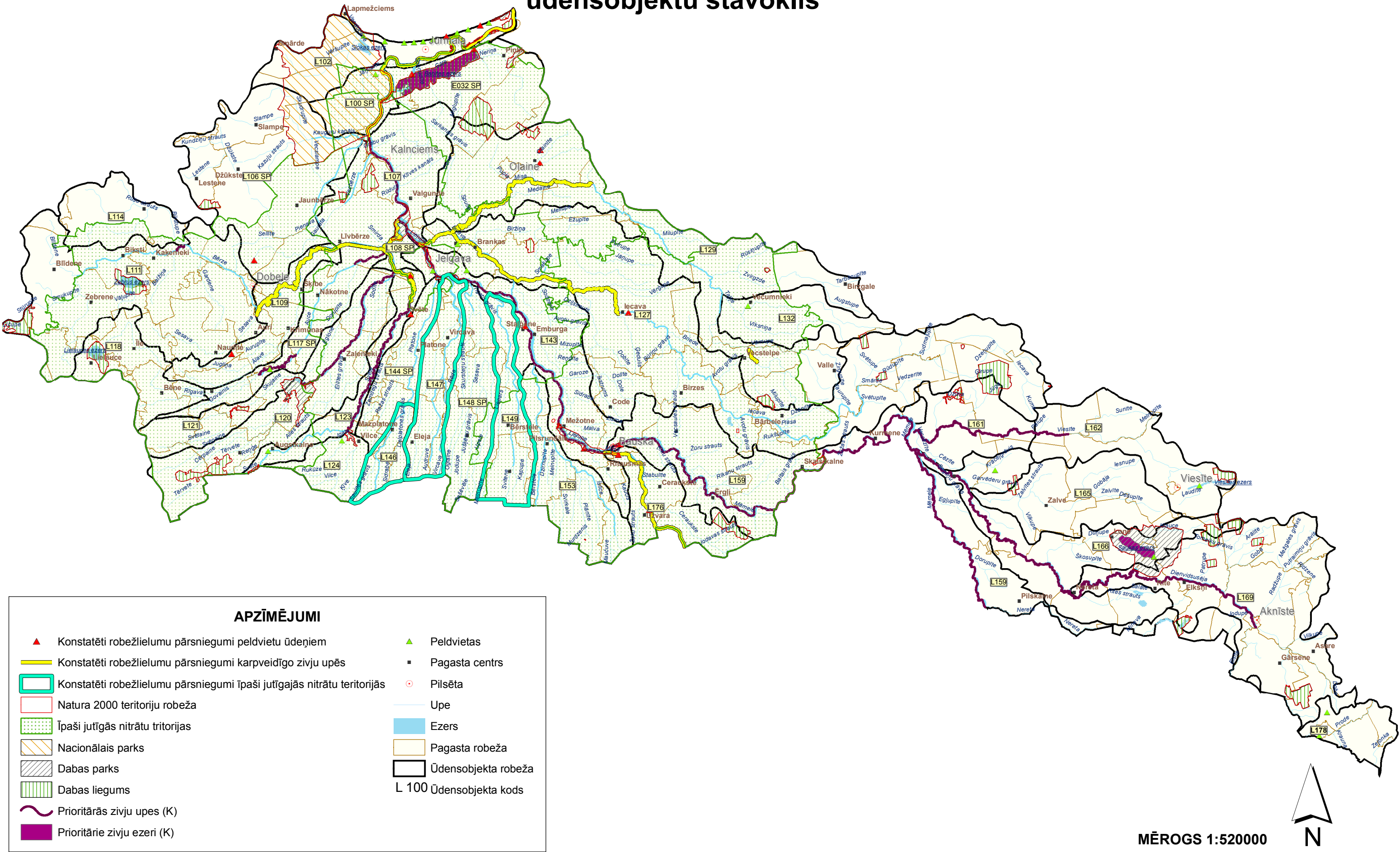
Pazemes ūdeņu kvantitatīvais stāvoklis

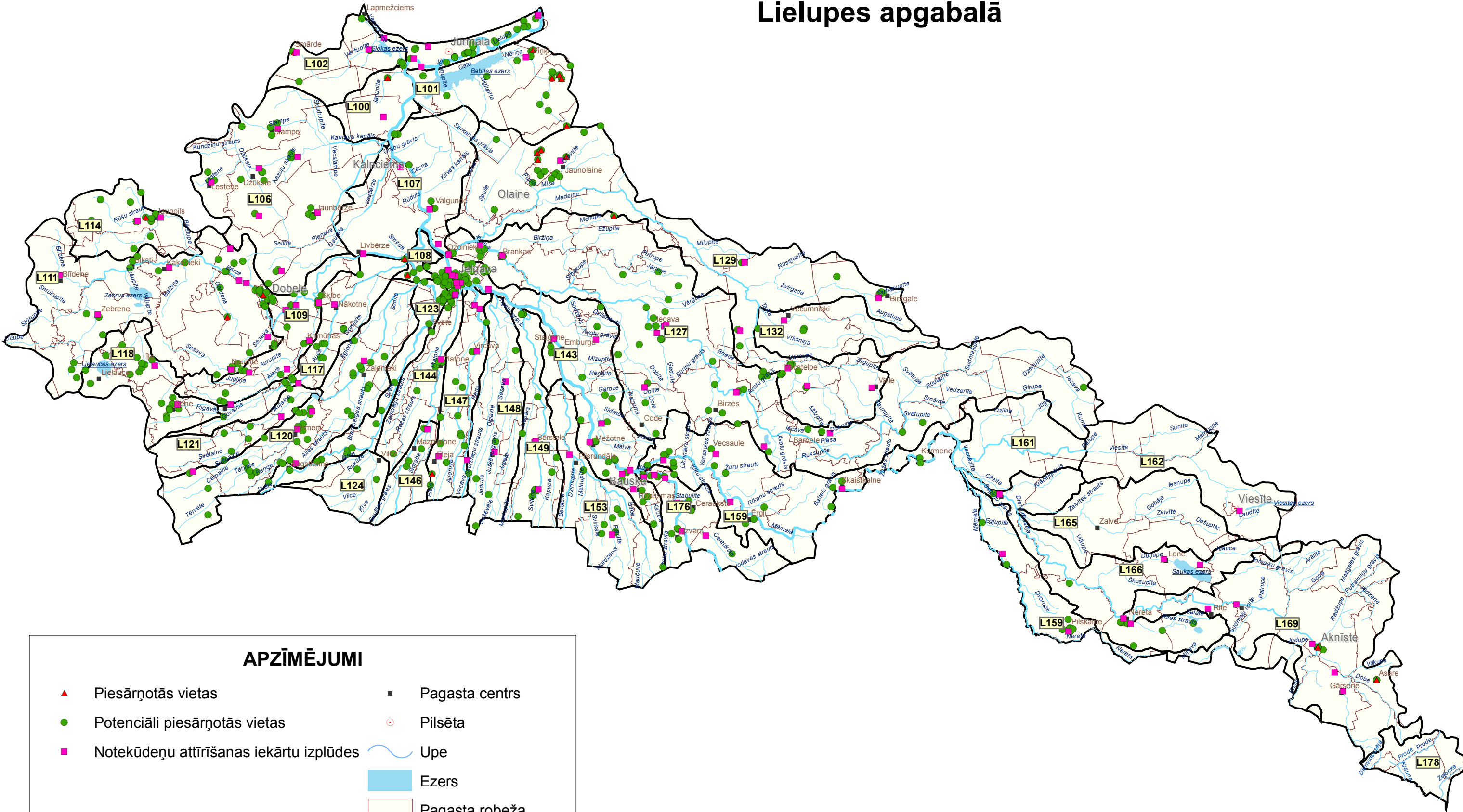
Pazemes ūdensobjektu ķīmiskā kvalitāte

Aizsargājamās teritorijās izvietoto ūdensobjektu stāvoklis

Punktveida piesārņojuma slodze Lielupes apgabalā

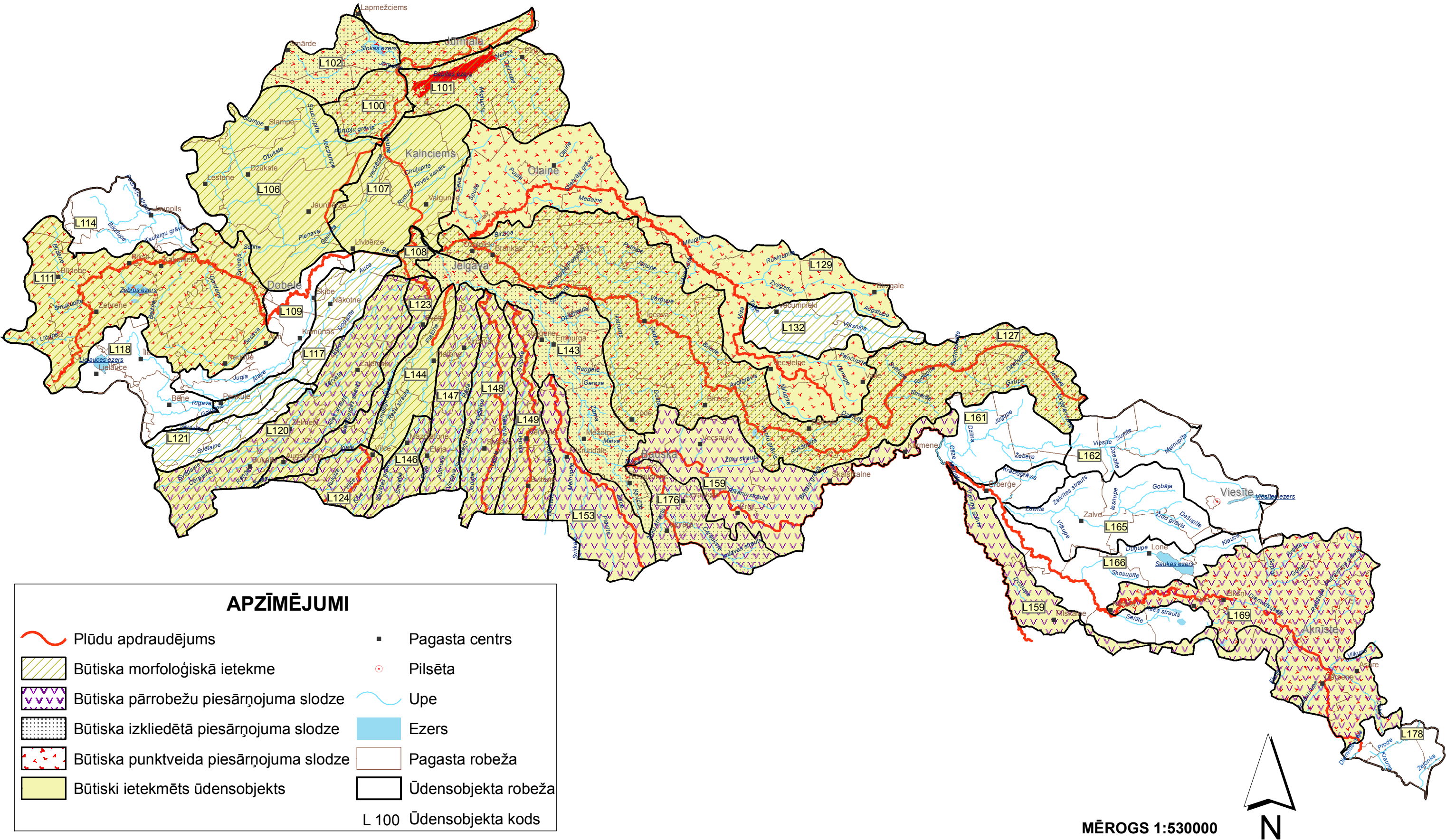
APZĪMĒJUMI

- ▲ Piesārņotās vietas
- Potenciāli piesārņotās vietas
- Notekūdeņu attīrīšanas iekārtu izplūdes
- Pagasta centrs
- Pilsēta
- Upe
- Ezers
- Pagasta robeža
- Ūdensobjekta robeža
- L 100 Ūdensobjekta kods

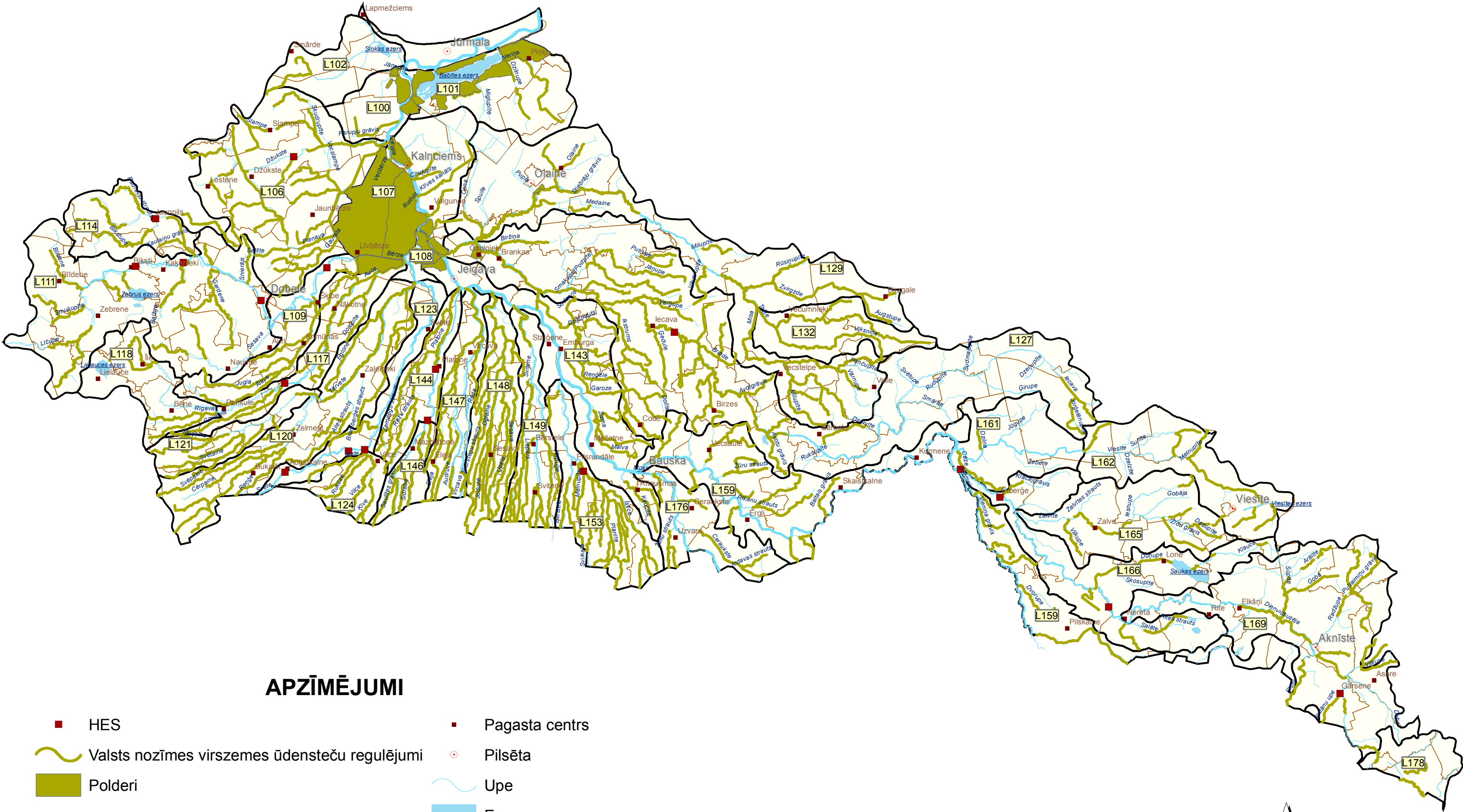
MĒROGS 1:530000

Slodzes Lielupes apgabalā

Hidromorfoloģiskā ietekme Lielupes apgabalā

APZĪMĒJUMI

- HES

Valsts nozīmes virszemes ūdensteču regulējumi

Polderi

L 100 Ūdensobjekta kods
- Pagasta centrs

Pilsēta

Upe

Ezers

Ūdensobjekta robeža

Pagasta robeža

MĒROGS 1:530000

Riska izvērtējums un vides kvalitātes mērķu izņēmumi

1. Riska ūdensobjekti, kuros labu stāvokli plānots sasniegt līdz 2015. gadam

1.tabula

Nr.p.k.	Riska ūdensobjekta kods/ nosaukums	Slodze (slodzes) - riska cēlonis	Ekoloģiskās kvalitātes/ potenciāla vērtējums 2009.g.	2015. g. sasniedzamā ekoloģiskā kvalitāte/ potenciāls
1.	L106 Vecbērzes poldera apvadkanāls	Izkliedētā piesārņojuma slodze	vidējs	labs
2.	L109 Bērze	Izkliedētā piesārņojuma slodze/ Plūdu risks, būtiska augšteces ietekme no L111	slikta	laba
3.	L111 Bērze	Punkteveida/ izkliedētā/ morfoloģiskā ietekme	ļoti slikta	laba
4.	L114 Bikstupe	Izkliedētā piesārņojuma slodze	ļoti slikta	laba
5.	L121 Skujaine	Izkliedētā/ morfoloģiskā ietekme/ Nav pilnībā noskaidrots problēmas cēlonis	ļoti slikta	laba
6.	L124 Vilce	Pārrobežu piesārņojums	vidēja	laba
7.	L159 Mēmele	Izkliedētā piesārņojuma slodze/ pārrobežu piesārņojums/ Plūdu risks	vidēja	laba
8.	L166 Dienvidsusēja	Izkliedētā piesārņojuma/ morfoloģiskā ietekme	vidēja	laba
9.	E034 Svētes ezers	Morfoloģiskā ietekme/ dabiskie apstākļi un īpaši aizsargājamā dabas teritorija, kurā nepieciešams definēt mērķus	slikta	laba
10.	E035 Zebrus ezers	Morfoloģiskā ietekme/ Nav noskaidrots problēmas cēlonis	slikta	laba
11.	E038 Viesītes ezers	Nav noskaidrots problēmas cēlonis	ļoti slikta	laba
12.	E039 Saukas ezers	Punkteveida piesārņojuma slodze	ļoti slikta	laba
13.	E078 Krīgānu ezers	Izkliedētā piesārņojuma slodze	vidēja	laba

2. Riska ūdensobjekti, kuriem piemērots mērķa sasniegšanas termiņa pagarinājums

2.tabula

Nr.p.k.	Ūdensobjekta nosaukums/kods	Riska cēlonis	Termiņa pagarinājums līdz	Pamatojums	2009. g. ekoloģiskās kvalitātes/ potenciāla vērtējums	2015.g. sasniedzamā ekoloģiskā kvalitāte/ potenciāls
1.	L100 SP Lielupe	Izklīdētā piesārņojuma slodze/ nav pilnībā noskaidrots	2027.g.	Tehniskais iemesls. Uzlabojums ūdensobjektā lielā mērā atkarīgs no pasākumu īstenošanas augšteces ūdensobjektos. Jāanalizē jūras ūdeņu ietekme un hidroloģiskā režīma īpatnību ietekme uz kvalitāti. Nepieciešams komplekss izvērtējums par pasākumu efektu, jo sateces baseinā ir arī aizsargājamā teritorija, kur vides kvalitātes mērķi var būt konfliktējoši ar ūdens kvalitātes mērķiem. Jāizvērtē atbilstība tipam.	ļoti slikta	slikts
2.	L107 Lielupe	Morfoloģiskā ietekme	2021.g.	Tehniskais iemesls. Uzlabojums ūdensobjektā lielā mērā atkarīgs no pasākumu īstenošanas augšteces ūdensobjektos. Paredzēts īstenot nacionālas nozīmes pasākumus polderu ietekmes mazināšanai un ūdensobjektā galvenokārt ir nepieciešams pastiprināti kontrolēt prasību ievērošanu (LLP, buferjoslās).	ļoti slikta	vidēja
3.	L108 SP Svēte	Punktveida/ izklīdētā piesārņojuma slodze/ cits	2021.g.	Privātā sektora nespēja realizēt papildus pasākumus finansiālu iemeslu dēļ (trešējās NAI, kūtsmēslu krātuves). Būtiska daudzveidīga slodžu kombinācija, grūti	vidējs	vidējs

Nr.p.k.	Ūdensobjekta nosaukums/kods	Riska cēlonis	Termiņa pagarinājums līdz	Pamatojums	2009. g. ekoloģiskās kvalitātes/ potenciāla vērtējums	2015.g. sasniedzamā ekoloģiskā kvalitāte/ potenciāls
		iemesls		izvērtēt iespējamo pasākumu ietekmi, t.sk., efekta iestāšanās laiku. Papildus, jāizstrādā un jārealizē īpaši aizsargājamās teritorijas kvalitātes mērķu prasības.		
4.	L117 SP Auce	Izklīdētā piesārņojuma slodze	2021.g.	Privātā sektora nespēja realizēt papildus pasākumus finansiālu iemeslu dēļ (trešējās NAI, kūsmēsļu krātuves). Būtiska daudzveidīga slodžu kombinācija, grūti izvērtēt iespējamo pasākumu ietekmi, t.sk., efekta iestāšanās laiku.	ļoti slikts	vidējs
5.	L118 Auce	Punktveida/ izklīdētā piesārņojuma slodze	2021.g.	Nenoteiktība problēmas cēlonī. Risks piemērot nekorektu pasākumu programmu. Jāīsteno visi pasākumu programmā paredzētie pasākumi.	ļoti slikta	vidēja
6.	L120 Tērvete	Punktveida/ izklīdētā/ morfoloģiskā ietekme/ pārrobežu piesārņojums	2021.g.	Tehnisko iemeslu un Privātā sektora nespēja realizēt papildus pasākumus finansiālu iemeslu dēļ. Pierobežas ūdensobjekts, kur dabisko īpatnību un intensīvas lauksaimniecības rezultātā vides kvalitātes mērķi līdz 2015. gadam nav sasniedzami. Nepieciešams papildus pasākumu programmas izvērtējums sadarbībā ar Lietuvu. Pēc izvērtēšanas iespējams kvalitātes mērķa izņēmums.	ļoti slikta	vidēja
7.	L123 Svēte	Punktveida/ morfoloģiskā ietekme/ pārrobežu	2021.g.	Tehnisko iemeslu un Privātā sektora nespēja realizēt papildus pasākumus finansiālu iemeslu dēļ. Pierobežas ūdensobjekts, kur dabisko īpatnību un	ļoti slikta	vidēja

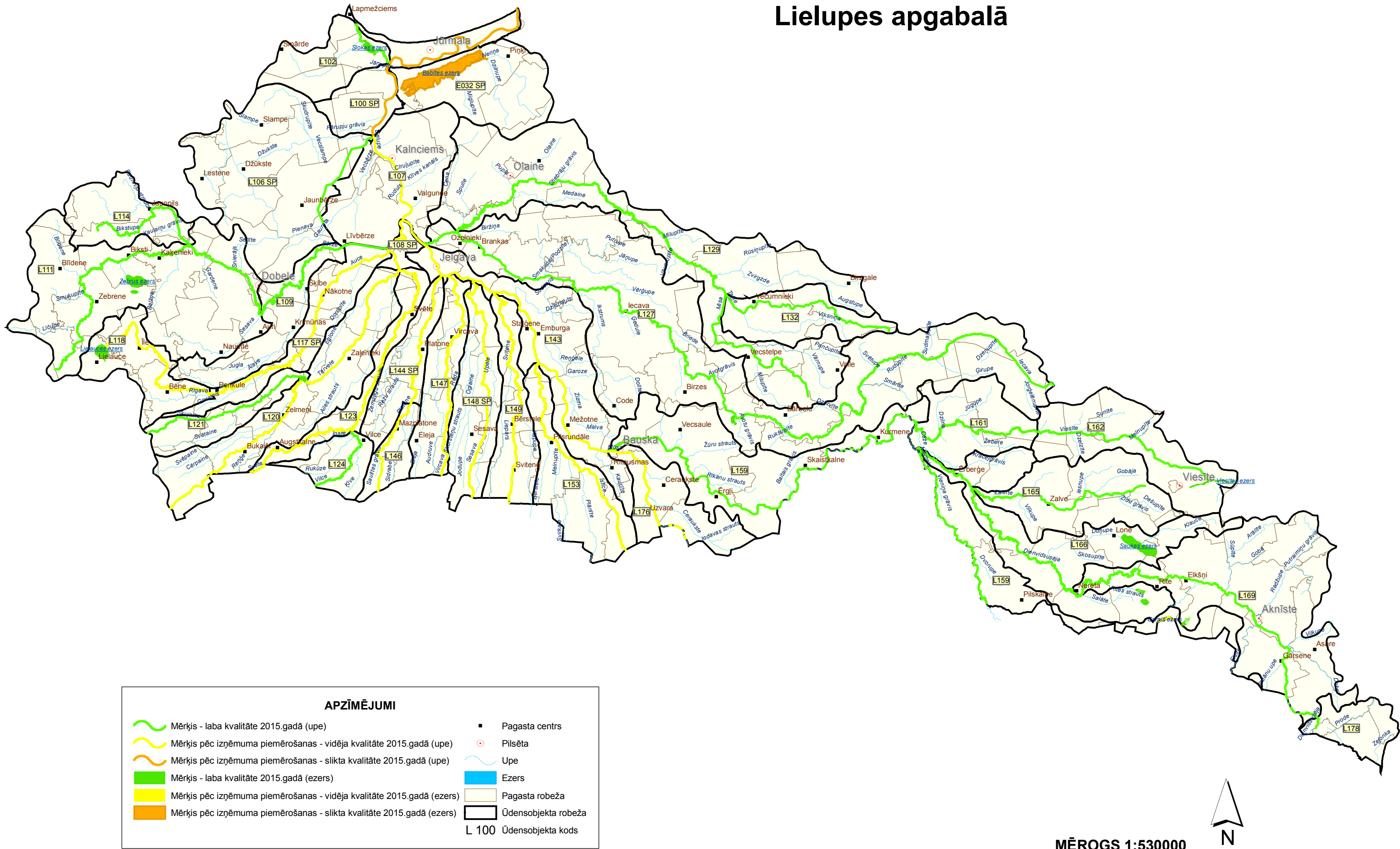
Nr.p.k.	Ūdensobjekta nosaukums/kods	Riska cēlonis	Termiņa pagarinājums līdz	Pamatojums	2009. g. ekoloģiskās kvalitātes/ potenciāla vērtējums	2015.g. sasniedzamā ekoloģiskā kvalitāte/ potenciāls
		piesārņojums		intensīvas lauksaimniecības rezultātā vides kvalitātes mērķi līdz 2015. gadam nav sasniedzami. Nepieciešams papildus pasākumu programmas izvērtējums sadarbībā ar Lietuvu. Pēc izvērtēšanas iespējams kvalitātes mērķa izņēmums .		
8.	L143 Lielupe	Punktveida/ izkliedētā piesārņojuma slodze	2021.g.	Privātā sektora nespēja realizēt papildus pasākumus finansiālu iemeslu dēļ (trešējās NAI, kūtsmēslu krātuves). Būtiska daudzveidīga slodžu kombinācija, grūti izvērtēt iespējamo pasākumu ietekmi, t.sk., efekta iestāšanās laiku. Kvalitātes uzlabošanās atkarīga arī no augšteces pāsākumu efekta.	ļoti slikta	Vidēja
9.	L144 SP Platone	Izkliedētā/ morfoloģiskā ietekme	2021.g.	Privātā sektora nespēja realizēt papildus pasākumus finansiālu iemeslu dēļ. Nepieciešams veikt pasākumus hidromorfoloģisko apstākļu uzlabošanai.	ļoti slikts	Vidēja
10.	L146 Platone	Izkliedētā/ morfoloģiskā ietekme / pārrobežu piesārņojums	2021.g.	Tehnisko iemeslu un Privātā sektora nespēja realizēt papildus pasākumus finansiālu iemeslu dēļ. Pierobežas ūdensobjekts, kur dabisko īpatnību un intensīvas lauksaimniecības rezultātā vides kvalitātes mērķi līdz 2015. gadam nav sasniedzami. Nepieciešams papildus pasākumu programmas izvērtējums sadarbībā ar Lietuvu. Pēc izvērtēšanas iespējams kvalitātes mērķa izņēmums .	ļoti slikta	Vidēja

Nr.p.k.	Ūdensobjekta nosaukums/kods	Riska cēlonis	Termiņa pagarinājums līdz	Pamatojums	2009. g. ekoloģiskās kvalitātes/ potenciāla vērtējums	2015.g. sasniedzamā ekoloģiskā kvalitāte/ potenciāls
11.	L147 SP Vircava	Izklīdētā/ morfoloģiskā ietekme / pārrobežu piesārņojums	2021.g.	Tehnisko iemeslu un Privātā sektora nespēja realizēt papildus pasākumus finansiālu iemeslu dēļ. Pierobežas ūdensobjekts, kur dabisko īpatnību un intensīvas lauksaimniecības rezultātā vides kvalitātes mērķi līdz 2015. gadam nav sasniedzami. Nepieciešams papildus pasākumu programmas izvērtējums sadarbībā ar Lietuvu. Pēc izvērtēšanas iespējams kvalitātes mērķa izņēmums.	Ļoti slikta	vidēja
12.	L148 SP Sesava	Izklīdētā/ morfoloģiskā ietekme / pārrobežu piesārņojums	2021.g.	Tehnisko iemeslu un Privātā sektora nespēja realizēt papildus pasākumus finansiālu iemeslu dēļ. Pierobežas ūdensobjekts, kur dabisko īpatnību un intensīvas lauksaimniecības rezultātā vides kvalitātes mērķi līdz 2015. gadam nav sasniedzami. Nepieciešams papildus pasākumu programmas izvērtējums sadarbībā ar Lietuvu. Pēc izvērtēšanas iespējams kvalitātes mērķa izņēmums.	ļoti slikta	vidēja
13.	L149 Svitene	Izklīdētā/ morfoloģiskā ietekme / pārrobežu piesārņojums	2021.g.	Tehnisko iemeslu un Privātā sektora nespēja realizēt papildus pasākumus finansiālu iemeslu dēļ. Pierobežas ūdensobjekts, kur dabisko īpatnību un intensīvas lauksaimniecības rezultātā vides kvalitātes mērķi līdz 2015. gadam nav sasniedzami. Nepieciešams papildus pasākumu programmas izvērtējums	ļoti slikta	vidēja

Nr.p.k.	Ūdensobjekta nosaukums/kods	Riska cēlonis	Termiņa pagarinājums līdz	Pamatojums	2009. g. ekoloģiskās kvalitātes/ potenciāla vērtējums	2015.g. sasniedzamā ekoloģiskā kvalitāte/ potenciāls
				sadarbībā ar Lietuvu. Pēc izvērtēšanas iespējams kvalitātes mērķa izņēmums .		
14.	L153 Īslīce	Punktveida slodze/ pārrobežu piesārņojums/ augšteces ūdensobjekta kvalitāte	2021.g.	Ūdensobjekta kvalitāti nepieciešams uzlabot par trīs klasēm, lielākā ietekme no augšteces. Daudziem paredzētajiem pasākumiem nav paredzēti finanšu līdzekļi - tas nākamajā finanšu plānošanas periodā. Kvalitātes uzlabošanās ūdensobjektā panākama pamazām, jo īpaši atkarīga no Lietuvas pusē īstenotajiem pasākumiem un nodrošinātās kvalitātes.	Ļoti slikta	vidēja
15.	L176 Mūsa	Punktveida/ izkliedētā piesārņojuma slodze/ pārrobežu piesārņojums/ nepieciešama papildus izpēte	2021.g.	Tehnisko iemeslu un Privātā sektora nespēja realizēt papildus pasākumus finansiālu iemeslu dēļ . Pierobežas ūdensobjekts, kur dabisko īpatnību un intensīvas lauksaimniecības rezultātā vides kvalitātes mērķi līdz 2015. gadam nav sasniedzami. Nepieciešams papildus pasākumu programmas izvērtējums sadarbībā ar Lietuvu. Pēc izvērtēšanas iespējams kvalitātes mērķa izņēmums .	ļoti slikta	vidēja
16.	E032 SP Babītes ezers	Punktveida/ izkliedētā/ morfoloģiskā ietekme	2027.g.	Tehniskais iemesls. Nepieciešams komplekss izvērtējums par pasākumu efektu, jo sateces baseinā ir arī aizsargājamā teritorija, kur vides kvalitātes mērķi var būt konfliktējoši ar ūdens kvalitātes mērķiem. Jāanalizē hidroloģiskā režīma īpatnību ietekme uz kvalitāti. Šajā	Ļoti slikts	slikta

Nr.p.k.	Ūdensobjekta nosaukums/kods	Riska cēlonis	Termiņa pagarinājums līdz	Pamatojums	2009. g. ekoloģiskās kvalitātes/ potenciāla vērtējums	2015.g. sasniedzamā ekoloģiskā kvalitāte/ potenciāls
				ūdensobjektā nepieciešams papildus izpētes projekts, tā rezultātā piedāvājot konkrētus pasākumus īstenošanai.		
17.	E040 Garais ezers	Pārrobežu piesārņojums/ nav pilnībā noskaidrots	2021.g.	Nenoteiktība problēmas cēlonī. Ūdensobjektā pastāv iespēja, ka tajā ir uzkrājies vēsturiskais piesārņojums no cūku fermas (70-tajos gados). Tā kā šis ir robežezers, tad ezera kvalitātes uzlabošanās jāskata reizē ar Lietuvas pusē paredzētajiem pasākumiem.	ļoti slikta	vidēja
18.	pārejas ŪO	Pārrobežu piesārņojums/ upju ienestais piesārņojums	2021.g.	Tehniski iemesli. Stāvokļa uzlabošanās atkarīga no iekšzemes ūdeņu stāvokļa un tā uzlabošanai veiktajiem pasākumiem gan Latvijā, gan kaimiņvalstīs.	vidēja	vidēja

Vides kvalitātes mērķi un izņēmumi Lielupes apgabalā

Pamata pasākumi

Pasākuma nosaukums	Pasākuma mērogs	Pasākuma īstenotājs	Atbilstoši LR normatīvie akti
1. Rīcības virziens - samazināt punktveida piesārņojuma ietekmi uz ūdeņu stāvokli, t.sk., novērst virszemes ūdeņu piesārņošanu ar prioritārajām vielām un vielām, kas kavē noteikto vides kvalitātes mērķu sasniegšanu, novērst jūras ūdeņu piesārņojuma palielināšanos			
1.1. Nodrošināt notekūdeņu savākšanu un attīrīšanu atbilstoši normatīvo aktu prasībām apdzīvotās vietās ar CE>100 000 līdz 2008.g. 31.decembrim.	Rīga	VIDM, Ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzējs, pašvaldība	Nacionālā programma Kohēzijas fonda apguvei "Ūdenssaimniecības infrastruktūras attīstība aglomerācijās ar cilvēku ekvivalentu lielāku par 2000" (15.12.2006.) MK noteikumi Nr.34 "Par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī" (30.01.2002.)
1.2. Nodrošināt notekūdeņu savākšanu un attīrīšanu atbilstoši normatīvo aktu prasībām apdzīvotās vietās ar CE 10 000 -100 000 līdz 2011.g. 31.decembrim.	Jelgava, Jūrmala, Olaine, Dobeles un Bauska	VIDM, Ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzējs, pašvaldība	MK noteikumi Nr. 836 „Noteikumi par darbības programmas "Infrastruktūra un pakalpojumi" papildinājuma 3.5.1.1.aktivitāti "Ūdenssaimniecības infrastruktūras attīstība aglomerācijās ar cilvēku ekvivalentu, lielāku par 2000"" (04.12.2007.) MK noteikumi Nr.34 "Par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī" (30.01.2002.)
1.3. Nodrošināt notekūdeņu savākšanu un attīrīšanu atbilstoši normatīvo aktu prasībām apdzīvotās vietās ar CE 2000-10 000 līdz 2015.g. 31.decembrim.	Mārupe, Iecava, Babīte, Ozolnieki, Jaunolaine, Vecumnieki, Kalnciems, Auce, Viesīte un Īslīce	VIDM, Ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzējs, pašvaldība	MK noteikumi Nr. 836 „Noteikumi par darbības programmas "Infrastruktūra un pakalpojumi" papildinājuma 3.5.1.1.aktivitāti "Ūdenssaimniecības infrastruktūras attīstība aglomerācijās ar cilvēku ekvivalentu, lielāku par 2000"" (04.12.2007.) MK noteikumi Nr.34 "Par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī" (30.01.2002.)
1.4. Saņemt A vai B kategorijas atļauju vai apliecinājumu piesārņojošas darbības veikšanai, pildīt atļaujas vai apliecinājuma nosacījumus (t.sk. ievērot emisijas limitus, ieviest labākās pieejamās tehnoloģijas u.c.).	Visa Latvija	A, B, C kategorijas piesārņojošās darbības operators	Likums "Par piesārņojumu" (15.03.2001.); MK noteikumi Nr.294 "Kārtība, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņojošas darbības un izsniedzamas atļaujas A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai" (09.07.2002.)
1.5. Saņemt 1) B kategorijas atļauju vai 2) C kategorijas apliecinājumu NAI darbības uzsākšanai vai turpināšanai, ievērot atļaujā vai apliecinājumā noteiktās prasības.	Visa Latvija	Operators (1) NAI jauda ≥ 20 m ³ /diennaktī, 2) 5 - 20 m ³ /diennaktī))	Likums „Par piesārņojumu” (15.03.2001.) MK noteikumi Nr.34 "Par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī" (30.01.2002.) MK noteikumi Nr.294 "Kārtība, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņojošas darbības un izsniedzamas atļaujas A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai" (09.07.2002.)

1.6. Aizliegts novadīt vidē neattīrītus ražošanas notekūdeņus un ievadīt piesārņojošas vielas pazemes ūdeņos (izņemot normatīvajos aktos noteiktos gadījumus).	Visa Latvija	VIDM, Operators	MK noteikumi Nr.34 "Par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī" (30.01.2002.)
1.7. Nodrošināt decentralizētās kanalizācijas sistēmās savākto notekūdeņu un ar tiem saistīto atkritumu savākšanu un utilizēšanu atbilstoši normatīvo aktu prasībām.	Visa Latvija	Pašvaldība	MK noteikumi Nr.34 "Par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī" (30.01.2002.)
1.8. Slēgt līgumu ar kanalizācijas sistēmas īpašnieku vai attīrīšanas iekārtu pārvaldītāju, veikt notekūdeņu priekšattīrīšanu atbilstoši līgumam - ja ražošanas notekūdeņus ievada centralizētā kanalizācijas sistēmā.	Visa Latvija	Operators	MK noteikumi Nr.34 "Par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī" (30.01.2002.)
1.9. Ieprojektēt iekšējo ūdensvadu un kanalizāciju visās ēkās, kuras būvē rajonā, kur ir izveidots ārējais kanalizācijas tīkls. Ja ēku būvē rajonā, kur nav ārējā kanalizācijas tīkla, iekšējās ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmās ir nepieciešamas vietējās kanalizācijas attīrīšanas ietaises.	Visa Latvija	Projektētājs	MK noteikumi Nr.256 „Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 221-98 "Ēku iekšējais ūdensvads un kanalizācija”” (21.07.1998.)
1.10. Apdzīvotajās vietās, kur nav ārējā kanalizācijas tīkla, sausās tualetes vai izvedamas notekūdeņu krājvertnes drīkst izbūvēt dzīvojamās ēkās, kuras izmanto tikai vasarā, individuālajās dzīvojamās ēkās, ēdnīcās, ja tajās ir ne vairāk kā 10 sēdvietu, ražošanas uzņēmumu pārvaldes un sadzīves ēkās, kā arī ražošanas ēkās, ja maiņā strādā ne vairāk kā 15 cilvēku.	Visa Latvija	Projektētājs	MK noteikumi Nr.256 „Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 221-98 "Ēku iekšējais ūdensvads un kanalizācija”” (21.07.1998.)
1.11. Projektējot kanalizācijas ārējo tīklu un būvju izbūvi vai rekonstrukciju, izvērtēt to kooperēšanas lietderību un ietekmi uz vidi. Pirms izlaides ūdenstecēs un ūdenstilpēs vai citās kanalizācijas sistēmās paredzēt visu notekūdeņu attīrīšanu, lai nodrošinātu to atbilstību normatīvo aktu prasībām.	Visa Latvija	Projektētājs	MK noteikumi Nr.214 Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 223-99 "Kanalizācijas ārējie tīkli un būves" (15.06.1999.)
1.12. Ja kādu iekārtu pārstāj darbināt, notekūdeņu attīrīšanas kvalitāte nedrīkst būt zemāka par VVD noteikto. Saskaņot ar VVD notekūdeņu attīrīšanas parametrus ietaišu remonta vai rekonstrukcijas laikā.	Visa Latvija	Operators	MK noteikumi Nr.214 Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 223-99 "Kanalizācijas ārējie tīkli un būves" (15.06.1999.)
1.13. Veikt sanācijas darbus, panākot augsnes, grunts, pazemes un virszemes ūdeņu kvalitātes uzlabošanu.	Olaines šķidro bīstamo atkritumu izgāztuve, Jelgavas šķidro bīstamo atkritumu izgāztuve „Kosmos”	VIDM	MK noteikumi Nr.817 „Noteikumi par darbības programmas "Infrastruktūra un pakalpojumi" papildinājuma 3.4.1.4.aktivitāti "Vēsturiski piesārņoto vietu sanācija”” (30.09.2008.)

1.14. Apsaimniekot atkritumu poligonu vai izgāztuvi tā, lai nepieļautu virszemes ūdens un pazemes ūdens piesārņošanu, ievērojot atļaujā iekļautos nosacījumus.	Atkritumu izgāztuves / poligoni	Izgāztuves / poligona apsaimniekotājs	MK noteikumi Nr.474 "Atkritumu poligonu ierīkošanas, atkritumu poligonu un izgāztuvju apsaimniekošanas, slēgšanas un rekultivācijas noteikumi" (13.06.2006.)
2. Rīcības virziens: kontrolēt emisiju no izkliedētā piesārņojuma avotiem, novērst virszemes ūdeņu piesārņošanu ar prioritārajām vielām, t.sk. augu aizsardzības līdzekļiem			
2.1. Ievērot Zemkopības ministra apstiprinātos labas lauksaimniecības prakses nosacījumus.	Visa Latvija	Personas, kuras veic lauksaimniecisko darbību	MK noteikumi Nr.531 „Noteikumi par ūdens un augsnes aizsardzību no lauksaimnieciskās darbības izraisītā piesārņojuma ar nitrātiem” (18.12.2001.)
2.2. Ievērot nosacījumus par kūstmēslu krātuvju tilpumu un uzbūvi, kā arī prasības, kas jāievēro, lai novērstu piesārņojuma noplūdi no kūstmēslu krātuvēm uz virszemes vai pazemes ūdeņiem.	1) Īpaši jutīgā teritorija ¹ 2) Visa Latvija	1) Personas, kuru valdījumā ir vairāk nekā 5 DV 2) A un C kategorijas darbību operators	MK noteikumi Nr.531 „Noteikumi par ūdens un augsnes aizsardzību no lauksaimnieciskās darbības izraisītā piesārņojuma ar nitrātiem” (18.12.2001.) MK noteikumi Nr.628 „Īpašās vides prasības piesārņojošo darbību veikšanai dzīvnieku novietnēs” (27.07.2004.)
2.3. Ievērot normatīvajos aktos noteiktās prasības kūstmēslu uzglabāšanai un izmantošanai un minerālmēslu lietošanai (t.sk. par kūstmēslu krātuvju tilpumu, pagaidu uzglabāšanu, izkliedēšanas un lietošanas laiku).	Īpaši jutīgā teritorija	Personas, kuru valdījumā ir vairāk nekā 5 DV	MK noteikumi Nr.531 „Noteikumi par ūdens un augsnes aizsardzību no lauksaimnieciskās darbības izraisītā piesārņojuma ar nitrātiem” (18.12.2001.)
2.4. Aizņemt ar minimālu veģetāciju vismaz 50 % no saimniecības lauksaimniecībā izmantojamās zemes rudens un ziemas periodā.	Īpaši jutīgā teritorija	Lauksaimnieki	MK Nr.531 “Noteikumi par ūdens un augsnes aizsardzību no lauksaimnieciskās darbības izraisītā piesārņojuma ar nitrātiem” (18.12.2001.);
2.5. Izstrādāt kultūraugu mēslošanas plānus saimniecībās, kurās mēslošanas līdzekļus lieto 20 ha un lielākā platībā, kā arī audzē dārzeņus, augļu kokus vai ogulājus 3 ha un lielākā platībā.	Īpaši jutīgā teritorija	Lauksaimnieki	MK Nr.531 “Noteikumi par ūdens un augsnes aizsardzību no lauksaimnieciskās darbības izraisītā piesārņojuma ar nitrātiem” (18.12.2001.);

¹ Īpaši jutīgā teritorija, uz kuru attiecas paaugstinātas prasības ūdens un augsnes aizsardzībai no lauksaimnieciskās darbības izraisīta piesārņojuma ar nitrātiem. Saskaņā ar MK noteikumiem Nr.531 “Noteikumi par ūdens un augsnes aizsardzību no lauksaimnieciskās darbības izraisītā piesārņojuma ar nitrātiem” (18.12.2001.) īpaši jutīgo teritoriju robežas ir Dobeles, Auces, Tērvetes, Jelgavas, Ozolnieku, Bauskas, Vecumnieku, Iecavas, Rundāles, Babītes, Mārupes, Olaines, Ķekavas, Baldones, Salaspils, Stopiņu, Ropažu, Garkalnes, Carnikavas, Saulkrastu, Sējas, Ādažu, Inčukalna, Siguldas, Krimuldas un Mālpils novada administratīvās teritorijas robežas, izņemot Vecumnieku novada Valles pagastu un Kurmenes pagastu, Krimuldas novada Lēdurgas pagastu, kā arī Rīgas un Jūrmalas pilsētas administratīvās teritorijas robežas.

2.6. Ievērot prasības jebkuru mēslošanas līdzekļu izkliešanas (neizkliešanas uz sasalušas, pārmitras, sniegainas augsnes, palienēs, plūdu apdraudētās teritorijās, aizsargjoslās, tuvāk nekā 50m no ūdenstilpes/ūdensteces, u.c.).	Īpaši jutīgā teritorija	Personas, kuru valdījumā ir vairāk nekā 5 DV	MK noteikumi Nr.531 „Noteikumi par ūdens un augsnes aizsardzību no lauksaimnieciskās darbības izraisītā piesārņojuma ar nitrātiem” (18.12.2001.); MK rīkojums Nr.163 „Par rīcības programmu īpaši jutīgām teritorijām, uz kurām attiecas paaugstinātas prasības ūdens un augsnes aizsardzībai no lauksaimnieciskās darbības izraisītā piesārņojuma ar nitrātiem” (18.03.2004.)
2.7. Nodrošināt, ka ar kūtsmēsliem iestrādātais slāpekļa daudzums vienā lauksaimniecībā izmantojamās zemes ha gadā nepārsniegtu 170 kg.	Īpaši jutīgā teritorija	Lauksaimnieki	MK noteikumi Nr.531 „Noteikumi par ūdens un augsnes aizsardzību no lauksaimnieciskās darbības izraisītā piesārņojuma ar nitrātiem” (18.12.2001.) MK rīkojums Nr.163 „Par rīcības programmu īpaši jutīgām teritorijām, uz kurām attiecas paaugstinātas prasības ūdens un augsnes aizsardzībai no lauksaimnieciskās darbības izraisītā piesārņojuma ar nitrātiem” (18.03.2004.)
2.8. Ievērot maksimāli pieļaujamās slāpekļa minerālmēsliu normas kultūraugiem.	Īpaši jutīgā teritorija	Lauksaimnieki	MK noteikumi Nr.531 „Noteikumi par ūdens un augsnes aizsardzību no lauksaimnieciskās darbības izraisītā piesārņojuma ar nitrātiem” (18.12.2001.);
2.9. Uzskaitīt un dokumentēt visus iegādātos un izlietos minerālmēslus, glabājot uzskaites dokumentus vismaz 3 gadus, saimniecībās, kurās mēslošanas līdzekļus lieto 20 ha un lielākā platībā, kā arī audzē dārzeņus, augļu kokus vai ogulājus 3 ha un lielākā platībā.	Īpaši jutīgā teritorija	Lauksaimnieki	MK noteikumi Nr.531 „Noteikumi par ūdens un augsnes aizsardzību no lauksaimnieciskās darbības izraisītā piesārņojuma ar nitrātiem” (18.12.2001.)
2.10. Ierīkot kūtsmēsliu uzskaites žurnālu, norādot izkliešanas vai nodošanas datumu, izkliešanas vai nodošanas kūtsmēsli vai skābbarības sulas daudzumu u.c.	Visa Latvija	A un C kategorijas darbību operators (ja novietnē > 10 DV (>5DV īpaši jutīgajā teritorijā))	MK noteikumi Nr.628 „Īpašās vides prasības piesārņojošo darbību veikšanai dzīvnieku novietnēs” (27.07.2004.)
2.11. Ne retāk kā reizi piecos gados veikt augšņu agroķīmisko izpēti (kartēšanu), kartēšanas lietu glabāt vismaz 5 gadus.	Īpaši jutīgā teritorija	Lauksaimnieki	MK noteikumi Nr.531 „Noteikumi par ūdens un augsnes aizsardzību no lauksaimnieciskās darbības izraisītā piesārņojuma ar nitrātiem” (18.12.2001.)
2.12. Ievērot normatīvajos aktos noteiktās prasības kūtsmēsliu un skābbarības sulas novadīšanai, uzglabāšanai un izkliešanai.	Visa Latvija	A un C kategorijas darbību operators (ja novietnē > 10 DV (>5DV īpaši jutīgajā teritorijā))	MK noteikumi Nr.628 „Īpašās vides prasības piesārņojošo darbību veikšanai dzīvnieku novietnēs” (27.07.2004.)

2.13. Izbūvēt kūsmēsļu krātuves. Projektējot jaunas dzīvnieku novietnes, projektā paredzēt izbūvēt kūsmēsļu krātuves.	Visa Latvija	A un C kategorijas darbību operators (ja novietnē > 10 DV (>5DV īpaši jutīgajā teritorijā))	MK noteikumi Nr.628 „Īpašās vides prasības piesārņojošo darbību veikšanai dzīvnieku novietnēs” (27.07.2004.)
2.14. Apglabāt vai nodot atpakaļ ražotājam nekvalitatīvus, cilvēku un dzīvnieku veselībai un videi bīstamus mēslošanas līdzekļus, kas nav padarāmi nekaitīgi un derīgi lietošanai.	Visa Latvija	Ražotājs vai ievēdējs	Mēslošanas līdzekļu aprites likums (26.01.2006.)
2.15. Virszemes ūdensobjektu aizsargjoslās 10m platā joslā aizliegts lietot mēslošanas līdzekļus un ķīmiskos augu aizsardzības līdzekļus.	Visa Latvija	Darbības veicējs	Aizsargjoslu likums (05.02.1997.)
2.16. Izplatīt un lietot tikai reģistrētus augu aizsardzības līdzekļus, ievērojot reģistrācijas klasi un lietošanas instrukciju.	Visa Latvija	AAL izplatītāji, lietotāji	Augu aizsardzības likums (17.12.1998.)
2.17. Saskaņot augu aizsardzības līdzekļu lietošanu no lidaparātiem pirms plānotās darbības ar VAAD un VVD.	Visa Latvija	AAL lietotāji	Augu aizsardzības likums (17.12.1998.)
2.18. Aizliegts izplatīt un lietot tādus augu aizsardzības līdzekļus, kuru sastāvā ir normatīvajos aktos aizliegtās darbīgās vielas un vielu grupas.	Visa Latvija	AAL izplatītāji, lietotāji	MK noteikumi Nr.217 "Noteikumi par aizliegtajiem augu aizsardzības līdzekļiem" (30.03.2004.)
2.19. Ievērot augu aizsardzības līdzekļu uzglabāšanas, glabāšanas un lietošanas nosacījumus.	Visa Latvija	AAL izplatītāji, lietotāji	MK noteikumi Nr.463 "Augu aizsardzības līdzekļu izplatīšanas, glabāšanas un lietošanas noteikumi" (29.04.2004.)
2.20. Izmantojot biocīdus, ievērot normatīvajos aktos minētās darbības.	Visa Latvija	Biocīdu lietotāji	MK noteikumi Nr.184 "Prasības darbībām ar biocīdiem" (15.04.2003.)
2.21. Lietot augu aizsardzības līdzekļus tikai marķējumā norādītajiem mērķiem, precīzi ievērojot norādītās devas, apstrāžu skaitu sezonā, ierobežojumus attiecībā uz vides aizsardzību. Pirmās un otrās reģistrācijas klases augu aizsardzības līdzekļus drīkst lietot atestētas personas.	Visa Latvija	AAL lietotāji	MK noteikumi Nr.463 "Augu aizsardzības līdzekļu izplatīšanas, glabāšanas un lietošanas noteikumi" (29.04.2004.)
2.22. Uzskaitīt iegādātos augu aizsardzības līdzekļus un veikt apstrādāto kultūraugu uzskaiti, norādot apstrādāto platību, apstrādes datumu, lietotā augu aizsardzības līdzekļa nosaukumu un devu.	Visa Latvija	1. un 2. reģ. klases AAL lietotājs	MK noteikumi Nr.463 "Augu aizsardzības līdzekļu izplatīšanas, glabāšanas un lietošanas noteikumi" (29.04.2004.)
2.23. Aizliegts izliet smidzināšanai paredzētā darba šķidruma atlikumu.	Visa Latvija	AAL lietotājs	MK noteikumi Nr.463 "Augu aizsardzības līdzekļu izplatīšanas, glabāšanas un lietošanas noteikumi" (29.04.2004.)

2.24. Ievērot normatīvo aktu nosacījumus notekūdeņu dūņu pagaidu uzglabāšanai (ne tuvāk par 150 m no ūdens ņemšanas vietām, ne tuvāk par 100 m no ūdenstilpes vai ūdensteces krasta līnijas, nepieļaujot dūņu, komposta un filtrējošo ūdeņu nokļūšanu augsnē, virszemes un pazemes ūdeņos u.c.)	Visa Latvija	Notekūdeņu dūņu izmantotājs	MK noteikumi Nr.362 "Noteikumi par notekūdeņu dūņu un to komposta izmantošanu, monitoringu un kontroli" (02.05.2006.)
2.25. Iestrādājot notekūdeņu dūņas lauksaimniecības zemēs, ievērot normatīvo aktu prasības par to sastāvu, iestrādes laiku, vietu, gadījumiem, kad tās aizliegts iestrādāt, u.c.	Visa Latvija	Notekūdeņu dūņu izmantotājs	MK noteikumi Nr.362 "Noteikumi par notekūdeņu dūņu un to komposta izmantošanu, monitoringu un kontroli" (02.05.2006.)
2.26. Augšņu ielabošanai un mēslošanai mežsaimniecībā izmantot tikai apstrādātas notekūdeņu dūņas un kompostus, ievērojot normatīvo aktu prasības	Mežsaimniecības teritorijas	Notekūdeņu dūņu izmantotājs	MK noteikumi Nr.362 "Noteikumi par notekūdeņu dūņu un to komposta izmantošanu, monitoringu un kontroli" (02.05.2006.)
2.27. Uzglabāt vai apglabāt notekūdeņu dūņas, samazinot to nelabvēlīgo ietekmi uz vidi.	Visa Latvija	Notekūdeņu dūņu ražotājs	MK noteikumi Nr.34 "Par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī" (30.01.2002.)
2.28. Aizliegts novadīt vidē vai ūdeņos notekūdeņu dūņas.	Visa Latvija	Notekūdeņu dūņu ražotājs	MK noteikumi Nr.34 "Par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī" (30.01.2002.)
2.29. Saņemt atļauju pirms notekūdeņu dūņu vai komposta izmantošanas lauksaimniecības platībās, kas atrodas īpaši aizsargājamās dabas teritorijās.	Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas	Notekūdeņu dūņu izmantotājs	MK noteikumi Nr.362 "Noteikumi par notekūdeņu dūņu un to komposta izmantošanu, monitoringu un kontroli" (02.05.2006.)
3. Rīcības virziens - kontrolēt darbības, kuras būtiski ietekmē ūdensobjektu hidroloģiskās un morfoloģiskās īpašības			
3.1. Veikt ietekmes uz vidi sākotnējo izvērtējumu un ietekmes uz vidi novērtējumu normatīvajos aktos paredzētajos meliorācijas sistēmu un hidrotehnisko būvju būvniecības gadījumos.	Visa Latvija	Darbības ierosinātājs	Likums "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" (14.10.1998.) MK noteikumi Nr.87 „Kārtība, kādā novērtējama paredzētās darbības ietekme uz vidi” (17.02.2004.) Meliorācijas likums (20.11.2003.)
3.2. Saņemt ūdens resursu lietošanas atļauju hidrotehnisko būvju (arī ar hidroelektrostaciju darbību saistīto būvju) darbības veikšanai, ievērot tajā iekļautos nosacījumus.	Visa Latvija	Darbības veicējs	MK noteikumi Nr.736 “Noteikumi par ūdens resursu lietošanas atļauju” (23.12.2003.)
3.3. Saņemt ūdens resursu lietošanas atļauju darbībām, kuru rezultātā rastos mākslīgs vai stipri pārveidots ūdensobjekts (piemēram, kanālu, dīķu un ūdenskrātuvju vai to sistēmu ekspluatācija, ja dīķus vai ūdenskrātuves regulāri uzpilda no virszemes ūdeņiem un ja mākslīgs vai stipri pārveidots ūdensobjekts nav izveidots uz ūdensteces).	Visa Latvija	Darbības veicējs	MK noteikumi Nr.736 “Noteikumi par ūdens resursu lietošanas atļauju” (23.12.2003.)

3.4. Saņemt tehniskos noteikumus zivju audzēšanas dīķu un citu akvakultūras ražotņu ierīkošanai, izstrādātu kūdras ieguves vietu pārveidošanai dzērveņu plantācijās (ja paredzēta teritorijas ūdens režīma maiņa), hidrotehnisko būvju būvniecībai un rekonstrukcijai, mākslīgu ūdensobjektu izveidošanai, ja to platība ir lielāka par 0,1 ha. Ievērot tajos izvirzītos nosacījumus.	Visa Latvija	Darbības ierosinātājs	MK noteikumi Nr.91 "Kārtība, kādā reģionālā vides pārvalde izdod tehniskos noteikumus paredzētajai darbībai, kurai nav nepieciešams ietekmes uz vidi novērtējums" (17.02.2004.)
3.5. Būvējot meliorācijas sistēmas un hidrotehniskās būves, ievērot normatīvo aktu prasības un noteikto būvdarbu secību, uzraudzību un kontroli.	Visa Latvija	Būvniecības veicējs	MK noteikumi Nr.1018 "Meliorācijas sistēmu un hidrotehnisko būvju būvniecības kārtība" (19.12.2006.)
3.6. Saņemt tehniskos noteikumus virszemes ūdensobjektu vai ostu akvatoriju tīrīšanai vai padziļināšanai normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos, ievērot tehnisko noteikumu nosacījumus.	Visa Latvija	Darbības ierosinātājs	MK noteikumi Nr.475 "Virszemes ūdensobjektu un ostu akvatoriju tīrīšanas un padziļināšanas kārtība" (13.06.2006.)
3.7. Veikt sākotnējo ietekmes uz vidi novērtējumu un saņemt dabas resursu izmantošanas atļauju (licenci), ja tīrīšanas vai padziļināšanas darbos paredzēts iegūt derīgos izrakteņus vairāk nekā 1000 m ³ apjomā.	Visa Latvija	Darbības ierosinātājs	MK noteikumi Nr.475 "Virszemes ūdensobjektu un ostu akvatoriju tīrīšanas un padziļināšanas kārtība" (13.06.2006.)
3.8. Saņemt rakstisku piekrišanu no pašvaldības (ja tīrāmajā objektā zvejas tiesības pieder vienīgi valstij), īpašnieka (ja tīrāmais objekts nepieder pie publiskajiem ūdeņiem un zvejas tiesības tajā nepieder valstij) vai Aizsardzības ministrijas (ja tīrāmais objekts atrodas pie valsts aizsardzības nozīmes objektiem).	Visa Latvija	Darbības ierosinātājs	MK noteikumi Nr.475 "Virszemes ūdensobjektu un ostu akvatoriju tīrīšanas un padziļināšanas kārtība" (13.06.2006.)
3.9. Saņemt attiecīgās ostas pārvaldes saskaņojumu ostas akvatorijas padziļināšanai vai tīrīšanai, ja darbu pasūtītājs nav ostas pārvalde. Saņemt Latvijas Jūras administrācijas saskaņojumu ostas akvatorijas kapitālai padziļināšanai.	Visa Latvija	Darbības ierosinātājs	MK noteikumi Nr.475 "Virszemes ūdensobjektu un ostu akvatoriju tīrīšanas un padziļināšanas kārtība" (13.06.2006.)
3.10. Nodrošināt izņemtās grunts analīžu veikšanu un ievērot normatīvo aktu prasības par analīžu biežumu, grunts novietošanu u.c.	Visa Latvija	Darbības ierosinātājs	MK noteikumi Nr.475 "Virszemes ūdensobjektu un ostu akvatoriju tīrīšanas un padziļināšanas kārtība" (13.06.2006.)
3.11. Veikt virszemes ūdensobjekta tīrīšanu vai padziļināšanu, nenodarot kaitējumu zivju resursiem.	Visa Latvija	Darbības veicējs	MK noteikumi Nr.475 "Virszemes ūdensobjektu un ostu akvatoriju tīrīšanas un padziļināšanas kārtība" (13.06.2006.)
3.12. Upes tīrīšanu sākt un veikt virzienā pret straumi.	Visa Latvija	Darbības veicējs	MK noteikumi Nr.475 "Virszemes ūdensobjektu un ostu akvatoriju tīrīšanas un padziļināšanas kārtība" (13.06.2006.)
3.13. Ūdensaugus vispirms plaut vietās, kur pastiprināti veidojas dūņu slānis, kā arī vietās, kurām raksturīga pastiprināta aizaugšana. Ezeros ūdensaugus plaut, veidojot koridorus. Savākt nopļautos ūdensaugus.	Visa Latvija	Darbības veicējs	MK noteikumi Nr.475 "Virszemes ūdensobjektu un ostu akvatoriju tīrīšanas un padziļināšanas kārtība" (13.06.2006.)

3.14. Izstrādāt HES hidrotehnisko būvju drošuma programmu.	Visa Latvija	HES valdītājs	Likums "Par hidroelektrostaciju hidrotehnisko būvju drošumu" (7.12.2000.)
3.15. Aizliegts ekspluatēt HES, ja nav saņemts HES hidrotehnisko būvju drošuma sertifikāts.	Visa Latvija	HES valdītājs	Likums "Par hidroelektrostaciju hidrotehnisko būvju drošumu" (7.12.2000.)
3.16. Ja nolemts pārtraukt HES darbību, paziņot atbildīgajām institūcijām un veikt pasākumus, lai nenodarītu zaudējumus videi un cilvēkiem.	Visa Latvija	HES valdītājs	Likums "Par hidroelektrostaciju hidrotehnisko būvju drošumu" (7.12.2000.)
3.17. Atjaunot ūdensteci 1 mēneša laikā, ja pēc cirmsas izstrādes ir traucēta ūdens notece grāvjos, strautos un upēs.	Mežu teritorijas	Meža apsaimniekotājs	MK noteikumi Nr.189 "Dabas aizsardzības noteikumi meža apsaimniekošanā" (05.05.2001.)
3.18. Ievērot noteikto kailciršu platumus aizsargājamās zonās gar mitrzemēm un ūdeņiem.	Mežu teritorijas	Meža apsaimniekotājs	MK noteikumi Nr.189 "Dabas aizsardzības noteikumi meža apsaimniekošanā" (05.05.2001.)
3.19. Aizliegts būvēt un atjaunot hidroelektrostaciju aizsprostus un veidot jebkādas mehāniskus šķēršļus uz normatīvajos aktos noteiktajām upēm. Uz tām esošajās HES aizliegta elektroenerģijas ražošanas jaudu palielināšana, ja tiek mainīti hidroelektrostaciju ūdenskrātuvju ekspluatācijas noteikumos paredzētie ūdens līmeņu regulēšanas režīmi un garantētie caurplūdumi.	MK noteikumos minētās upes		MK noteikumi Nr. 27 „Noteikumi par upēm (upju posmiem), uz kurām zivju resursu aizsardzības nolūkā aizliegts būvēt un atjaunot hidroelektrostaciju aizsprostus un veidot jebkādas mehāniskus šķēršļus”(15.01.2002.)
4. Rīcības virziens - kontrolēt virszemes un pazemes saldūdeņu ieguvī, virszemes saldūdeņu līmeņa vai režīma maiņu, pazemes ūdeņu resursu mākslīgu papildināšanu, sekmēt racionālu ūdens izmantošanu			
4.1. Pazemes ūdeņus centralizētās ūdensapgādes vajadzībām izmantot tikai pēc to atradnes sagatavošanas ūdens ieguvei - hidroģeoloģiskās izpētes, pazemes ūdeņu krājumu aprēķina konkrētam izmantošanas veidam, ieguves shēmas izstrādes, kā arī pēc tam, kad pazemes ūdeņu krājumi un ieguves shēma ir akceptēta atbildīgajā institūcijā un ir izsniegta pazemes ūdeņu atradnes pase.	Visa Latvija	Ūdens resursu lietotājs	MK Noteikumi Nr. 38 „Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 222-99 "Ūdensapgādes ārējie tīkli un būves"" (01.02.2000.)
4.2. Saņemt atradnes pasi, lai uzsāktu pazemes ūdeņu ieguvī, ja diennaktī tiek iegūts vairāk par 100 m ³ pazemes ūdeņu vai ja pazemes ūdeni pēc ieguves realizē tirdzniecībā. Ievērot pasē ietvertās prasības atradnes ekspluatācijai.	Visa Latvija	Ūdens resursu lietotājs/ operators	Likums „Par zemes dzīlēm” (02.05.1996.) MK noteikumi Nr. 448 „Noteikumi par valsts nozīmes derīgo izrakteņu atradnēm un to izmantošanas kārtību, valsts nozīmes derīgo izrakteņu izmantošanas kārtību, kā arī zemes dzīļu izmantošanas atļauju vai licenču izsniegšanas konkursa vai izsoles kārtību” (21.06.2005.)

4.3. Saskaņot ar atbildīgo iestādi ūdens ieguves urbuma pasi (pēc urbuma izveides) vai avota pasi (pēc tā ģeoloģiskās un hidroģeoloģiskās izpētes).	Visa Latvija	Ūdens resursu lietotājs/ operators	Likums „Par zemes dzīlēm” (02.05.1996.) MK noteikumi Nr. 448 „Noteikumi par valsts nozīmes derīgo izrakteņu atradnēm un to izmantošanas kārtību, valsts nozīmes derīgo izrakteņu izmantošanas kārtību, kā arī zemes dzīļu izmantošanas atļauju vai licenču izsniegšanas konkursa vai izsoles kārtību” (21.06.2005.)
4.4. Saņemt ūdens resursu lietošanas atļauju ūdens ieguvei, ja vidējais ūdens ieguves apjoms pārsniedz 10 m ³ diennaktī vai ja šo ūdeni izmanto vairāk nekā 50 personas, ja tiek iegūti un saimnieciskā darbībā izmantoti minerālūdeņi un termiskie ūdeņi, vai ja ūdens ieguve var radīt būtisku ietekmi uz vidi. Ja ūdens ņēmējs veic arī citas piesārņojošas darbības, tad jāsaņem A vai B kategorijas atļauja, kurā ietver arī ūdens ieguves nosacījumus	Visa Latvija	Ūdens resursu lietotājs/ operators	MK noteikumi Nr.736 “Noteikumi par ūdens resursu lietošanas atļauju”(23.12.2003.) MK noteikumi Nr.294 “Kārtība, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņojošas darbības un izsniedzamas atļaujas A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai” (09.07.2002.)
4.5. Saņemt ūdens resursu lietošanas atļauju ūdens ievadīšanai, lai paaugstinātu pazemes ūdeņu līmeni (arī lai mākslīgi papildinātu pazemes ūdeņu krājumus), kā arī ūdens novadīšanai vai atsūkņēšanai, lai pazeminātu pazemes ūdeņu līmeni (arī lai pazeminātu ūdens līmeni derīgo izrakteņu ieguves vietās), izņemot zemes nosusināšanu, kā arī divpusējas darbības meliorācijas un apūdeņošanas sistēmu darbību, citām darbībām, kuras saistītas ar regulāru virszemes ūdens un pazemes ūdeņu līmeņa, kvalitātes vai režīma maiņu.	Visa Latvija	Ūdens resursu lietotājs/ operators	MK noteikumi Nr.736 “Noteikumi par ūdens resursu lietošanas atļauju”(23.12.2003.)
4.6. Ievērot izsniegtajā atļaujā iekļautos nosacījumus par ieguves apjomu un režīmu, ūdens ieguves vietu aizsargjoslu uzturēšanu, ūdeņu monitoringu, ūdens ieguves urbumu atverēm, ūdens līmeņa mērīšanu, paraugu ņemšanas vietu ierīkošanu u.c.	Visa Latvija	Ūdens resursu lietotājs/ operators	MK noteikumi Nr.736 “Noteikumi par ūdens resursu lietošanas atļauju”(23.12.2003.) MK noteikumi Nr.294 “Kārtība, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņojošas darbības un izsniedzamas atļaujas A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai” (09.07.2002.)
4.7. Projektējot pazemes ūdeņu krājumu mākslīgu papildināšanu, ievērot Latvijas būvnormatīvu prasības par infiltrācijas būvju kopējo shēmu, infiltrācijas baseinu izveidi u.c. .	Visa Latvija	Projektētājs	MK Noteikumi Nr. 38 „Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 222-99 "Ūdensapgādes ārējie tīkli un būves"" (01.02.2000.)
5. Rīcības virziens - nodrošināt patērētājiem piegādātā dzeramā ūdens atbilstību normatīvo aktu prasībām, aizsargāt dzeramā ūdens ieguvei izmantotos vai izmantošanai paredzētos ūdensobjektus, samazināt vajadzību attīrīt dzeramo ūdeni tā sagatavošanas procesā			

5.1. Nodrošināt normatīvo aktu prasībām atbilstošu dzeramā ūdens sagatavošanu apdzīvotās vietās ar iedzīvotāju skaitu >100 000 līdz 2008.g. 31. decembrim	Rīga	VIDM, Ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzējs, pašvaldība	Nacionālā programma Kohēzijas fonda apguvei "Ūdenssaimniecības infrastruktūras attīstība aglomerācijās ar cilvēku ekvivalentu lielāku par 2000" (15.12.2006.) MK Nr.235 „Dzeramā ūdens obligātās nekaitīguma un kvalitātes prasības, monitoringa un kontroles kārtība” (30.05.2003.); Direktīvas specifiskais ieviešanas un finansēšanas plāns. ES direktīva 98/83/EC par dzeramā ūdens kvalitāti (2001); Pārtikas aprites uzraudzības likums (19.02.1998.)
5.2. Nodrošināt normatīvo aktu prasībām atbilstošu dzeramā ūdens sagatavošanu apdzīvotās vietās ar iedzīvotāju skaitu 10 000 - 100 000 līdz 2011.g. 31. dec	Jelgava, Jūrmala, Olaine, Dobeles un Bauska	VIDM, Ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzējs, pašvaldība	MK noteikumi Nr. 836 „Noteikumi par darbības programmas "Infrastruktūra un pakalpojumi" papildinājuma 3.5.1.1.aktivitāti "Ūdenssaimniecības infrastruktūras attīstība aglomerācijās ar cilvēku ekvivalentu, lielāku par 2000"" (04.12.2007.) Pārtikas aprites uzraudzības likums (19.02.1998.) MK Nr.235 „Dzeramā ūdens obligātās nekaitīguma un kvalitātes prasības, monitoringa un kontroles kārtība” (30.05.2003.)
5.3. Nodrošināt normatīvo aktu prasībām atbilstošu dzeramā ūdens sagatavošanu apdzīvotās vietās ar iedzīvotāju skaitu 2000 - 10 000 līdz 2015.g. 31. decembrim	Mārupe, Iecava, Babīte, Ozolnieki, Jaunolaine, Vecumnieki, Kalnciems, Viesīte un Īslīce	VIDM, Ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzējs, pašvaldība	MK noteikumi Nr. 836 „Noteikumi par darbības programmas "Infrastruktūra un pakalpojumi" papildinājuma 3.5.1.1.aktivitāti "Ūdenssaimniecības infrastruktūras attīstība aglomerācijās ar cilvēku ekvivalentu, lielāku par 2000"" (04.12.2007.) Pārtikas aprites uzraudzības likums (19.02.1998.) MK Nr.235 „Dzeramā ūdens obligātās nekaitīguma un kvalitātes prasības, monitoringa un kontroles kārtība” (30.05.2003.)
5.4. Nodrošināt ūdensvada iekārtu mazgāšanu, tīrīšanu un dezinfekciju pēc remontdarbiem, pirms ekspluatācijas uzsākšanas un profilaktiski 2x gadā.	Visa Latvija	Ūdensapgādes pakalpojumu sniedzējs	MK noteikumi Nr.235 "Dzeramā ūdens obligātās nekaitīguma un kvalitātes prasības, monitoringa un kontroles kārtība" (30.05.2003.)
5.5. Veikt regulāru dzeramā ūdens monitoringu, kontrolēt tā atbilstību nekaitīguma prasībām.	Visa Latvija	Ūdensapgādes pakalpojumu sniedzējs Veselības inspekcija	MK noteikumi Nr.235 "Dzeramā ūdens obligātās nekaitīguma un kvalitātes prasības, monitoringa un kontroles kārtība" (30.05.2003.)
5.6. Informēt iedzīvotājus par dzeramā ūdens kvalitāti un sniegt konsultācijas.	Visa Latvija	Veselības inspekcija	MK noteikumi Nr.235 "Dzeramā ūdens obligātās nekaitīguma un kvalitātes prasības, monitoringa un kontroles kārtība" (30.05.2003.)
5.7. Ierīkot aizsargjoslas ap ūdens ņemšanas vietām un ievērot tajās noteiktos aprobežojumus	Visa Latvija	VIDM Objekta īpašnieks vai valdītājs	Aizsargjoslu likums (05.02.1997.) MK noteikumi Nr.43 „Aizsargjoslu ap ūdens ņemšanas vietām noteikšanas metodika”(20.01.2004.)

5.8. Projektējot jaunas ārējās ūdensapgādes sistēmas vai rekonstrējot esošās, ūdensapgādes avotu izvēlēties pēc šādiem pamatkritērijiem: ūdens krājumu nodrošinātība, ūdens atbilstība dzeramā ūdens kvalitātes prasībām, ūdensgūtnes aizsargātība visā ekspluatācijas laikā.	Visa Latvija	Projektētājs Ūdens resursu lietotājs	MK Noteikumi Nr. 38 „Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 222-99 "Ūdensapgādes ārējie tīkli un būves"" (01.02.2000.)
5.9. Dzeramā ūdens apgādē priekšroku dot pazemes ūdeņu izmantošanai.	Visa Latvija	Projektētājs Ūdens resursu lietotājs	MK Noteikumi Nr. 38 „Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 222-99 "Ūdensapgādes ārējie tīkli un būves"" (01.02.2000.)
5.10. Izmantot tehniskā ūdens apgādē dzeramā ūdens kvalitātes prasībām atbilstošus pazemes ūdeņus tikai tad, ja nav alternatīvu zemākas kvalitātes ūdens apgādes avotu.	Visa Latvija	Projektētājs Ūdens resursu lietotājs	MK Noteikumi Nr. 38 „Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 222-99 "Ūdensapgādes ārējie tīkli un būves"" (01.02.2000.)
6. Rīcības virziens: novērst un samazināt nejaušu ūdeņu piesārņošanas gadījumu un paredzēto darbību vai plānošanas dokumentu īstenošanas ietekmi, samazināt avāriju un negadījumu radīto kaitējumu ūdens ekosistēmām			
6.1. Sniegt informāciju ar neapzinātiem piesārņotiem vai potenciāli piesārņotiem objektiem un vietām, kā arī par piesārņojošo vielām un to emisijām vidē.	Visa Latvija	Zemes īpašnieks vai lietotājs/ operators	Likums "Par piesārņojumu" (15.03.2001.); MK noteikumi Nr.294 "Kārtība, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņojošas darbības un izsniedzamas atļaujas A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai" (09.07.2002.)
6.2. Nodrošināt vides vai būvju attīrīšanu par saviem līdzekļiem, ja tās piesārņotas, veicot darbības ar ķīmiskajām vielām vai ķīmiskajiem produktiem. Atlīdzināt nodarīto kaitējumu normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.	Visa Latvija	Kaitējumu pielāvušais operators	Ķīmisko vielu un ķīmisko produktu likums (01.04.1998.)
6.3. Veikt rūpnieciskā avāriju riska novērtējumu uzņēmumā, izstrādāt avāriju riska novēršanas pasākumus un kontrolēt to izpildi avāriju gadījumā uzņēmumā.	Visa Latvija (uzņēmumi, kas darbojas ar normatīvajos aktos noteiktām bīstamām vielām)	Operators	MK noteikumi Nr.532 "Noteikumi par rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtību un samazināšanas pasākumiem" (19.07.2005.)
6.4. Iekļaut teritorijas plāņos paaugstinātā riska objektus.	Visa Latvija	Pašvaldība	MK Nr.532 "Noteikumi par rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtību un samazināšanas pasākumiem" (19.07.2005.)
6.5. Teritorijas plāņos paredzēt riska samazināšanas pasākumus un ierobežojumus vietās, kas var ietekmēt ūdeņus, aizsargājamās teritorijas, aizsargjoslas u.c.	Visa Latvija	Pašvaldība	MK Nr.532 "Noteikumi par rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtību un samazināšanas pasākumiem" (19.07.2005.)
6.6. Veikt paredzētās darbības ietekmes uz vidi sākotnējo izvērtējumu.	Visa Latvija	Operators	Likums "Par piesārņojumu" (15.03.2001.)
6.7. Izveidot un uzturēt normatīvajos aktos noteiktās ekspluatācijas, sanitārās, drošības u.c. aizsargjoslas, ievērot tajās noteiktos aprobežojumus.	Visa Latvija	Objekta īpašnieks vai valdītājs	Aizsargjoslu likums (05.02.1997.)

6.8. Nodrošināt atbilstošu un drošu degvielas rezervuāra lietošanu, apkalpošanu un uzraudzību, lai neradītu draudus cilvēku veselībai, dzīvībai, īpašumam un videi.	Visa Latvija	Reservuāra apsaimniekotājs	MK noteikumi Nr.384 "Bīstamu vielu uzglabāšanas rezervuāru tehniskās uzraudzības kārtība" (28.08.2001.)
6.9. Veikt ietekmes uz vidi sākotnējo izvērtējumu normatīvajos aktos noteiktajām darbībām (meliorācijai lielās platībās, HES būvei, pazemes ūdeņu ieguvei lielos apjomos u.c.)	Visa Latvija	Darbības ierosinātājs, VVD	Likums "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" (14.10.1998.) Likums "Par piesārņojumu" (15.03.2001.) MK noteikumi Nr.87 „Kārtība, kādā novērtējama paredzētās darbības ietekme uz vidi” (17.02.2004.)
6.10. Veikt ietekmes uz vidi novērtējumu normatīvajos aktos noteiktajām darbībām un darbībām, par kuru novērtējuma nepieciešamību lēmusi kompetentā institūcija	Visa Latvija	VPB, darbības ierosinātājs	Likums "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" (14.10.1998.); MK noteikumi Nr.87 „Kārtība, kādā novērtējama paredzētās darbības ietekme uz vidi” (17.02.2004.)
6.11. Saņemt akceptu paredzētās darbības veikšanai pēc ietekmes uz vidi novērtējuma pabeigšanas no pašvaldībām, valsts u.c. institūcijām.	Visa Latvija	Darbības ierosinātājs	MK noteikumi Nr.355 "Paredzētās darbības akceptēšanas kārtība" (02.05.2006.)
6.12. Saņemt tehniskos noteikumus normatīvajos aktos noteiktajām darbībām un ievērot tajās noteiktās vides aizsardzības prasības paredzētajai darbībai	Visa Latvija	Darbības ierosinātājs, VVD	MK noteikumi Nr.91 "Kārtība, kādā reģionālā vides pārvalde izdod tehniskos noteikumus paredzētajai darbībai, kurai nav nepieciešams ietekmes uz vidi novērtējums" (17.02.2004.)
6.13. Ievērot kārtību un nosacījumus, kādā novērtējama paredzamās darbības ietekme uz vidi, ja tas skar īpaši aizsargājamas dabas teritorijas	Visa Latvija	Darbības ierosinātājs, VVD	MK noteikumi Nr.455 "Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (NATURA 2000)" (06.06.2006.)
6.14. Veikt ietekmes uz vidi stratēģisko novērtējumu valsts līmeņa un reģionāla vai vietēja līmeņa plānošanas dokumentiem (stratēģijas, plāni, programmas).	Visa Latvija	Plānošanas dokumentu izstrādātājs	Likums "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" (14.10.1998.) MK noteikumi Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” (23.03.2004.);
7. Rīcības virziens - novērst jūras ūdeņu piesārņojuma palielināšanos			
7.1. Veikt pasākumus avārijas seku novēršanai, ja ir noticis negadījums un ir radīts piesārņojums vai piesārņojuma draudi Latvijas ūdeņiem, piekrastei vai jebkurām ar ūdeņiem un piekrasti saistītajām interesēm.	Latvijas jurisdikcijā esošie ūdeņi ārpus ostu akvatorijām	Krasta apsardze un Jūras vides pārvalde	Nacionālais gatavības plāns naftas piesārņojuma gadījumiem jūrā (31.03.2004.), apstiprināts ar Ministru kabineta 2004.gada 31. marta rīkojumu Nr.190
7.1. Saņemt atļauju grunts novietošanai jūras novietnē, novietot to, ievērojot Latvijas Jūras administrācijas apstiprinātās grunts novietņu robežas.	Visa Latvija	Darbības ierosinātājs	MK noteikumi Nr.475 "Virszemes ūdensobjektu un ostu akvatoriju tīrīšanas un padziļināšanas kārtība" (13.06.2006.)
7.3. Veikt monitoringu grunts novietnē jūrā, kurā tiek izvietota tīrīšanas vai padziļināšanas laikā izņemtā grunts.	Visa Latvija	Ostas pārvalde	MK noteikumi Nr.475 "Virszemes ūdensobjektu un ostu akvatoriju tīrīšanas un padziļināšanas kārtība" (13.06.2006.)

7.4. Izstrādāt darbības plānu neparedzēta piesārņojuma gadījumiem, avārijas gadījumā rīkoties saskaņā ar to.	Visa Latvija	Ostas pārvalde Naftas vai ķīmisko vielu termināla, piestātnes vai piestātņu grupas operatori	Jūrlietu pārvaldes un jūras drošības likums (31.10.2002.) MK noteikumi Nr.82 „Tipveida prasības, sagatavojot darbības plānu neparedzētiem piesārņojuma gadījumiem ostās, piestātnēs, piestātņu grupās un naftas vai ķīmisko vielu terminālos” (05.02.2008.)
7.5. Pirms kuģa iziešanas no ostas nodot radītos atkritumus ostas atkritumu pieņemšanas iekārtās.	Visa Latvija	Kuģa kapteinis	Jūrlietu pārvaldes un jūras drošības likums (31.10.2002.)
7.6. Nodrošināt ar absorbentiem vismaz pusi no iespējamā piesārņojuma apjoma piestātnēs un piestātņu grupās, kurās veic naftas, bīstamo vai citu kaitīgo vielu vai to produktu pārkraušanas operācijas.	Visa Latvija	Piestātnes un piestātņu grupas operators	MK noteikumi Nr.82 „Tipveida prasības, sagatavojot darbības plānu neparedzētiem piesārņojuma gadījumiem ostās, piestātnēs, piestātņu grupās un naftas vai ķīmisko vielu terminālos” (05.02.2008.)
7.7. Aizliegts jūrā izgāzt atkritumus vai citas vielas no kuģiem un jūrā nostiprinātām iekārtām, sadedzināt atkritumus, ķīmiskās vielas un ķīmiskos produktus.	Latvijas ūdeņi	Kuģa kapteinis, iekārtas operators	Jūrlietu pārvaldes un jūras drošības likums (31.10.2002.)
8. Rīcības virziens: Nodrošināt peldūdeņu kvalitāti atbilstoši normatīvo aktu prasībām, aizsargāt ūdeņu kvalitāti peldvietās			
8.1. Piemērotās vietās iekārtot peldvietas, uzturēt tās kārtībā un nodrošināt higiēnas prasību ievērošanu. Peldvietas nedrīkst būt ostu, rūpniecības uzņēmumu un paaugstināta riska objektu teritorijās un to aizsargjoslās.	MKN Nr. 300 pielikumā minētās peldvietas	Pašvaldība vai zemes īpašnieks/valdītājs	MK noteikumi Nr. 300 "Peldvietu iekārtošanas un higiēnas noteikumi" (11.08.1998.) ar grozījumiem (MK Nr. 563, 4.07.2006.)
8.2. Uzturēt kārtībā labiekārtotās peldvietas – nodrošināt tualetes, gērbtuves un atkritumu konteinerus, savlaicīgu atkritumu izvešanu, aizliegt peldināt dzīvniekus u.c.	MKN Nr.454 1. un 2. pielikumā minētās peldvietas	Peldvietas īpašnieks/valdītājs	MK noteikumi Nr.454 "Peldvietu higiēnas prasības" (17.06.2008.)
8.3. Aizliegts par 10km ² mazākā ūdenstilpē ievadīt notekūdeņus un audzēt ūdensputņus, ja tajā iekārtota peldvieta.	Ezeri, dīķi (<10km ²)	Pašvaldība	MK noteikumi Nr. 300 "Peldvietu iekārtošanas un higiēnas noteikumi" (11.08.1998.) ar grozījumiem (MK Nr. 563, 4.07.2006.)
8.4. Veikt peldvietu ūdens kvalitātes monitoringu, informēt iedzīvotājus par peldvietu ūdens kvalitāti.	MKN Nr.523 1. pielikumā minētās peldvietas	Veselības inspekcija Peldvietas īpašnieks	MK noteikumi Nr.523 "Noteikumi par peldvietu ūdens monitoringu, kvalitātes nodrošināšanu un prasībām sabiedrības informēšanai" (07.07.2008.)
8.5. Attīrīt peldvietas ūdeņus no piesārņojuma pēc tā cēloņu likvidēšanas (ja ūdens piesārņots ar peldošiem u.c. atkritumiem)	MKN Nr.523 1.4.1. pielikumā minētās peldvietas	Peldvietas īpašnieks	MK noteikumi Nr.523 "Noteikumi par peldvietu ūdens monitoringu, kvalitātes nodrošināšanu un prasībām sabiedrības informēšanai" (07.07.2008.)
9. Rīcības virziens - izpildīt Ūdens apsaimniekošanas likumā noteiktās prasības ūdens lietotājam segt visas ūdens resursu izmantošanas izmaksas un ievērot principu – piesārņotājs maksā			

9.1. Maksāt dabas resursu nodokli par virszemes un pazemes ūdeņu ieguvu, ja ieguve pārsniedz 10 m ³ diennaktī, maksājot par faktisko iegūto apjomu.	Visa Latvija	Ūdens lietotājs	Dabas resursu nodokļa likums (15.12.2005.)
9.2. Maksāt dabas resursu nodokli par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī, maksājot par faktiski novadīto apjomu vai (C kategorijas piesārņojošās darbības gadījumā) par deklarēto piesārņojuma veidu un apjomu.	Visa Latvija	A, B vai C kategorijas darbības operators	Dabas resursu nodokļa likums (15.12.2005.)
9.3. Par dabas resursu ieguvu vai izmantošanu vai vidē emitēto piesārņojumu virs limitos noteiktā apjoma nodokli aprēķina, piemērojot nodokļa likmi desmitkārtšā apmērā.	Visa Latvija	Ūdens lietotājs A, B vai C kategorijas darbības operators	Dabas resursu nodokļa likums (15.12.2005.)
9.4. Vides aizsardzības speciālā budžeta (ieskaita 60 % no DRN, kas samaksāts par attiecīgās pašvaldības teritorijā veiktajām darbībām) līdzekļus izmantot tikai tādu pasākumu un projektu finansēšanai, kuri saistīti ar vides aizsardzību, t.sk. ar vides monitoringu, vides un dabas resursu izpēti, novērtēšanu un atjaunošanu, ar ūdeņu aizsardzību, augšņu un grunts aizsardzību un sanāciju.	Visa Latvija	Pašvaldības	Dabas resursu nodokļa likums (15.12.2005.)
9.5. Kompensēt saimnieciskās darbības rezultātā zivju resursiem nodarītos zaudējumus (finansiāli, veicot zivju resursu atražošanas pasākumus vai arī vides sakopšanu).	Iekšējie un teritoriālie ūdeņi, ekonomiskās zonas ūdeņi	Personas, kuru dēļ zaudējums nodarīts	Zvejniecības likums (12.04.1995.) MK noteikumi Nr. 188 „Saimnieciskās darbības rezultātā zivju resursiem nodarītā zaudējuma noteikšanas un kompensācijas kārtība” (08.05.2001.) MK noteikumi Nr. 466 „Kārtība, kādā nosaka un veic vides sakopšanas darbus, kas kompensē zivju resursiem nodarītos zaudējumus”(28.06.2005.)
10. Rīcības virziens – sekmēt aizsargājamās teritorijām noteikto mērķu sasniegšanu			
10.1. Ievērot īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējos un individuālos aizsardzības un izmantošanas noteikumus.	Aizsargājamā teritorija	Zemes īpašnieks, lietotājs	Likums „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” (02.03.1993.)
10.2. Veikt pasākumus attiecīgās sugas vai biotopa aizsardzībai saskaņā ar īpaši aizsargājamās teritorijas aizsardzības noteikumiem un dabas aizsardzības plānu.	Aizsargājamā teritorija	Zemes īpašnieks, lietotājs	Sugu un biotopu aizsardzības likums (5.04.2000.)
10.3. Aizliegts aizsargājamās dabas teritorijās bez attiecīgas atļaujas vai iepriekšējas rakstiskas saskaņošanas ar aizsargājamās teritorijas administrāciju veikt darbības, kas izraisa pazemes ūdeņu, gruntsūdeņu un virszemes ūdeņu līmeņa maiņu.	Aizsargājamā teritorija	Darbības veicējs	MK noteikumi Nr.415 "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi" (22.07.2003.)

Izmantotie saīsinājumi

AAL – augu aizsardzības līdzekļi

CE – cilvēku ekvivalents (piesārņojuma daudzuma vienība)

DV – dzīvnieku vienība

HES - hidroelektrostacija

MK – Ministru kabinets

NAI - notekūdeņu attīrīšanas iekārtas

RAPLM – Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrija

VAAD – Valsts Augu aizsardzības dienests

VAS – Valsts akciju sabiedrība

VIDM – Vides ministrija

VVD – Valsts Vides dienests

Papildu pasākumi

1. Papildu pasākumi, kas īstenojami visas Latvijas mērogā

1. tabula

Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija iesaistītās institūcijas	Pasākuma izpildes rezultāts	Finansējums un tā iespējamie avoti
Plānā noteiktais mērķis:	Plāna mērķis: Sasniegt labu ūdeņu stāvokli visos virszemes un pazemes ūdensobjektos un nodrošināt esošā stāvokļa nepasliktināšanos			
Rīcības virziens mērķa sasniegšanai	1. Rekomendāciju un ieteikumu izstrāde, lai samazinātu cilvēka darbības ietekmi uz ūdeņiem			
1.1. Izstrādāt videi draudzīgas hidrotehniskās būvniecības nosacījumus: 1.1.1. meža meliorācijas sistēmu izbūvei, renovācijai un rekonstrukcijai; 1.1.2. lauksaimniecības zemju meliorācijas sistēmu izbūvei, renovācijai un rekonstrukcijai; 1.1.3. polderu atjaunošanai, rekonstrukcijai vai polderu sistēmu uzturēšanai.	2012.g.dec.	VIDM sadarbībā ar ZM un EM	Izstrādāti nosacījumi, kā mazināt minēto objektu ietekmi uz ūdeņiem	Nepieciešamais 1.1.1. 6000Ls, Meža attīstības fonds 1.1.2., 1.1.3. 12 000 Ls. No ikgadējā valsts atbalsta lauksaimniecībai un lauku attīstībai ¹ pasākuma "Atbalsts izglītībai un zinātnei".
1.2. Sagatavot priekšlikumus regulēto upju vai upju posmu renaturalizācijai un nārsta vietu atjaunošanai (izveidošanai) šajās upēs	2012.g. dec.	VIDM sadarbībā ar ZM	Sagatavoti priekšlikumi	Nepieciešamais 3000Ls
Rīcības virziens mērķa sasniegšanai	2. Pētījumi un ar tiem saistītie praktiskie darbi			
2.1. Veikt izvērtējumu un analīzi par DRN efektivitāti ūdens apsaimniekošanā: 2.1.1. izvērtēt DRN piemērošanas iespējas ūdens lietošanas veidiem, kurus atbilstoši Ūdens apsaimniekošanas likumam pašlaik lieto bez maksas; 2.1.2. izvērtēt DRN likmes ūdens izmantošanas jomā un sagatavot	2012.g. dec.	VIDM	Priekšlikumi DRN piemērošanas optimizācijai	Plānotais VIDM esošā budžeta ietvaros

¹ Ministru kabineta 2009. gada 3. februāra noteikumi Nr. 107 „Noteikumi par ikgadējo valsts atbalstu lauksaimniecībai un tā piešķiršanas kārtību”

Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija iesaistītās institūcijas	Pasākuma izpildes rezultāts	Finansējums un tā iespējamie avoti
Plānā noteiktais mērķis:	Plāna mērķis: Sasniegt labu ūdeņu stāvokli visos virszemes un pazemes ūdensobjektos un nodrošināt esošā stāvokļa nepasliktināšanos			
priekšlikumus par to optimizāciju.				
2.2. Veikt izvērtējumu par akvakultūras (dīķu saimniecības) darbības ietekmi uz ūdens vidi: 2.2.1 izvērtēt akvakultūras (dīķu saimniecības) ietekmi uz virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti un kvantitāti; 2.2.2. sākt īstenot pētījumā par akvakultūras ietekmi paredzētās rīcības.	2.2.1. – 2012.g. dec. 2.2.2.– 2015.g.dec.	ZM sadarbībā ar VIDM	Noskaidrota darbības ietekme, izstrādātas rekomendācijas slodzes mazināšanai Uzsāktas rīcības slodžu samazināšanai	Nepieciešamais 6000Ls
2.3. Prioritāro un bīstamo vielu izvērtējums 2.3.1. prioritāro un bīstamo vielu apsekojums virszemes ūdensobjektos (ūdenī, sedimentos un biotā) un pazemes ūdensobjektos; 2.3.2. sagatavot priekšlikumus par veicamajiem pasākumiem, pamatojoties uz apsekojuma rezultātiem.	2011.g. dec	VIDM	Informācija par prioritāro un bīstamo vielu izplatību un piesārņojuma līmeni ūdenī un biotā, precizēti riska ūdensobjekti	Pieejamais 2.3.1. 157 024 EUR, Kohēzijas fonda finansējums 2.3.2. VIDM esošā budžeta ietvaros
Rīcības virziens mērķa sasniegšanai	3. Izglītojošie un informatīvie pasākumi			
3.1. Izveidot upju baseinu apsaimniekošanas informācijas sistēmu	2013. g. dec.	VIDM, LVĢMC	Izveidota informācijas sistēma, darbojas sasaite starp dažādu institūciju informācijas sistēmām	Plānotais ERAF atbalsts apakšaktivitātei "Informācijas sistēmu un elektronisko pakalpojumu attīstība", iesniegtais projekts „Vienotas vides informācijas sistēmas izveide”.

Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija iesaistītās institūcijas	Pasākuma izpildes rezultāts	Finansējums un tā iespējamie avoti
Plānā noteiktais mērķis:	Plāna mērķis: Sasniegt labu ūdeņu stāvokli visos virszemes un pazemes ūdensobjektos un nodrošināt esošā stāvokļa nepasliktināšanos			
3.2. Regulāri informēt sabiedrību par upju baseinu apsaimniekošanu: 3.2.1. izstrādāt dažādām mērķgrupām atbilstošas, interaktīvas sadaļas VIDM un LVĢMC mājas lapās; 3.2.2. nodrošināt sabiedrībai iespēju sniegt atgriezenisko saiti; 3.2.3. sagatavot informatīvus materiālus par ūdeņu apsaimniekošanu, ūdens resursu taupīšanu, iespējām sabiedrības līdzdalībai lēmumu pieņemšanā; 3.2.5. masu medijos regulāri popularizēt ūdens apsaimniekošanas jautājumus, 3.2.6. organizēt seminārus par ūdens resursu apsaimniekošanu un aizsardzību. 3.3. Sadarboties ar mērķgrupām sabiedrības līdzdalības nodrošināšanai: 3.3.1. ar NVO - izglītojoši pasākumi un informācijas sniegšana sabiedrībai sadarbībā ar Zilo karogu, Ekoskolu, Jauno Vides reportieru programmu un Baltijas jūras reģiona vides NVO sadarbības tīklu Coalition Clean Baltic, WWF, Latvijas Dabas fondu, Latvijas Vides aizsardzības klubu, Latvijas Vides Izglītības fondu, Tūrisma asociāciju, Daugavas fondu u.c; 3.3.2. ar ūdens apgādes un notekūdeņu apsaimniekošanas uzņēmumiem; 3.3.3. ar masu medijiem; 3.3.4. ar īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apsaimniekotājiem; 3.3.5. ar izglītības iestādēm; 3.3.6. ar sabiedriskā monitoringa un sabiedrisko vides inspektoru darbības veicējiem; 3.3.7. ar pašvaldībām; 3.3.8. ar zinātniski pētnieciskajām institūcijām (t.sk. augstskolām)	2010.g. janv. – 2015.g. dec. 2010.g. janv. – 2015.g. dec.	VIDM , LVĢMC LVĢMC, VIDM	Informācija mājas lapās Izdotie materiāli Publikācijas Notikušie pasākumi Notikušie pasākumi Kopīgi īstenotie projekti	Plānotais ERAF atbalsts apakšaktivitātei "Informācijas sistēmu un elektronisko pakalpojumu attīstība", iesniegtais projekts „Vienotas vides informācijas sistēmas izveide”. Plānotais LVĢMC un VIDM pieejamā budžeta ietvaros.
Rīcības virziens mērķa sasniegšanai	4. Pasākumi, kas nodrošina plāna ieviešanu, īstenošanas novērtēšanu un plānu pārskatīšanu			
4.1. Precizēt virszemes ūdensobjektu robežas: 4.1.1. ezeru sateces baseinu robežas; 4.1.2. noteikt slodžu ietekmētās ūdensobjektu daļas kā atsevišķus ūdensobjektus, vai apvienojot blakus esošus identiskus ūdensobjektus vienā (kur tas ir pieļaujams)	2011.g. dec.	LVĢMC	Precizētas ūdensobjektu robežas	Plānotais LVĢMC pieejamā budžeta ietvaros

Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija iesaistītās institūcijas	Pasākuma izpildes rezultāts	Finansējums un tā iespējamie avoti
Plānā noteiktais mērķis:	Plāna mērķis: Sasniegt labu ūdeņu stāvokli visos virszemes un pazemes ūdensobjektos un nodrošināt esošā stāvokļa nepasliktināšanos			
4.2. Izvērtēt un, ja nepieciešams, precizēt normatīvajos aktos noteikto virszemes ūdeņu tipoloģiju un pamatojoties uz veikto izvērtējumu precizēt Lielupes apgabalā ūdensobjektam L100 SP <i>Lielupe</i> noteikto tipu.	2011.g. dec.	LVĢMC	Precizēta tipoloģija un ūdensobjektu atbilstība konkrētam tipam	Plānotais LVĢMC pieejamā budžeta ietvaros
4.3. Uzturēt LVĢMC kapacitāti, veicināt pieredzes apmaiņu ar citām ES valstīm par plāna īstenošanas efektivitātes nodrošināšanu un ar <i>Baltic 21 Lighthouse</i> par projektu pieredzi ilgtspējīgā Baltijas jūras reģiona veicināšanā	2011.g. dec.	LVĢMC	Apmācības programma Notikušie pieredzes apmaiņas pasākumi	Plānotais LVĢMC pieejamā budžeta ietvaros
4.4. Turpināt pilnveidot upju baseinu konsultatīvās padomes sastāvu un darbību, lai palielinātu to ieguldījumu plānu īstenošanā.	2010.g. jūl.	LVĢMC	Jauns padomju personālsastāvs	Plānotais LVĢMC pieejamā budžeta ietvaros
4.5. Pasākumu programmas ieviešanas nodrošināšana: 4.5.1. veicināt aktīvāko un ietekmīgāko mērķgrupu iesaistīšanu plānu īstenošanā; 4.5.2. izvērtēt spēkā esošo normatīvo aktu prasību ūdens apsaimniekošanai un aizsardzībai efektivitāti un nepieciešamības gadījumā sagatavot priekšlikumus to pilnveidošanai; 4.5.3. pasākumu būtības prasību un nepieciešamības skaidrošana pasākumu realizētājiem, sadarbība ar finansējuma piesaisti.	4.5.1., 4.5.2. - 2010.g. dec. 4.5.3. - 2010.g. janv. – 2015.g. dec.	LVĢMC	Priekšlikumi grozījumiem normatīvajos aktos Informatīvie pasākumi	Plānotais LVĢMC pieejamā budžeta ietvaros

2. Papildu pasākumi, kas īstenojami konkrētos Lielupes apgabala ūdensobjektos

2. tabula

Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Pasākuma aptvertā teritorija	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija un iesaistītās institūcijas	Pasākuma izpildes rezultāts	Finansējums un tā avoti
Plānā noteiktais mērķis:	Plāna mērķis: Sasniegt labu ūdeņu stāvokli visos virszemes un pazemes ūdensobjektos un nodrošināt esošā stāvokļa nepasliktināšanos				
Rīcības virziens mērķa sasniegšanai:	1: Samazināt punktveida piesārņojuma ietekmi uz ūdeņu stāvokli				
1.1. Veikt nepieciešamos pasākumus notekūdeņu attīrīšanas iekārtu darbības efektivitātes uzlabošanai, lai nodrošinātu notekūdeņu attīrīšanu atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajām prasībām (apdzīvotās vietas ar iedzīvotāju skaitu līdz 2000).	26 NAI L106 SP („Jaunbērzes pag. padome” Jaunbērzē, „Džūkstes pag. padome” Pienavā, Lanceniekos, „Slampes pag. komunālais dienests” Ozolniekos un Slampē), L108 SP („Palīgs L” Līvberzē), L123 („Svēte 1” Svētē un Jēkabniekos, „Tērvetes novada dome” Dzeguzēnos), L143 („Āne EP” Ānē, „Staļģenes komunālais dienests” Blukās, „Mežotnes pag. padome” Mežotnē, „Saulaines profesionālā vidusskola” Saulainē, „Emburga” Emburgā), L176 („Ceraukstes pag. padome” Ceraukstē, „Gailīšu pag. padome” Uzvarā), L111 („Annenieku pag. padome” Kaķeniekos, V/A filiāle „Lielbērze”), L118 („Bēnes nami” Bēnē, „Īles pag. padome” Īlē, „Lielauces pag. padome”	2015.g. dec.	Pašvaldības, VIDM	Samazināta N_{kop} un P_{kop} slodze	Nepieciešamais 4 930 000 Ls, pieejams ERAF finansējums - aktivitāte "Ūdenssaimniecības infrastruktūras attīstība apdzīvotās vietās ar iedz. sk. līdz 2000". Atklāta projektu iesniegumu atlase. Maksimālā ERAF atbalsta likme - 85%. Papildus nepieciešamais 870 000 Ls, 15% līdzfinansējumam no pašvaldību vai NAI operatoru budžeta.

Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Pasākuma aptvertā teritorija	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija un iesaistītās institūcijas	Pasākuma izpildes rezultāts	Finansējums un tā avoti
Plānā noteiktais mērķis:	Plāna mērķis: Sasniegt labu ūdeņu stāvokli visos virszemes un pazemes ūdensobjektos un nodrošināt esošā stāvokļa nepasliktināšanos				
Rīcības virziens mērķa sasniegšanai:	1: Samazināt punktveida piesārņojuma ietekmi uz ūdeņu stāvokli				
	Lielaucē), L120 („Glūdas pag. komunālā saimniecība” Zemgalē, „Zaļenieku pag. padome” Zaļeniekos), L153 („Gailīšu pag. padome” Pācē, „Rundāles pag. padome” Pilsrundālē), L169 („Namu pārvalde” Aknīstē)				
1.2. Veikt piesārņotas vietas sanāciju: 1.2.1. projekta izstrāde 1.2.2. likvidēt piesārņojuma avotu, veikt piesārņotā areāla sanāciju un tā rezultātā izņemtā materiāla utilizēšanu.	Izgāztuve "Kūdras" (L100 SP), 10 ha	2015.g. 22.dec.	Atbilstoši „Likumam par piesārņojumu”, VIDM	Novērsta virszemes un pazemes ūdeņu piesārņošana un piesārņojuma izplatība	Nepieciešamais 1.2.1. 30 000 Ls projekta izstrādei 1.2.2. tiks precizēts pēc sanācijas projekta izstrādes

Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Pasākuma aptvertā teritorija	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija un iesaistītās institūcijas	Pasākuma izpildes rezultāts	Finansējums un tā avoti
Plānā noteiktais mērķis:	Plāna mērķis: Sasniegt labu ūdeņu stāvokli visos virszemes un pazemes ūdensobjektos un nodrošināt esošā stāvokļa nepasliktināšanos				
Rīcības virziens mērķa sasniegšanai:	2. Samazināt izkliedētā piesārņojuma ietekmi uz ūdeņu stāvokli				
2.1. Veikt kultūraugu mēslošanas plānošanu saimniecībās, kuru lauksaimniecības zeme robežojas ar ūdensteci vai ūdenstilpi un, kurās mēslošanas līdzekļus lieto vairāk nekā 20 ha platībā, augļu un dārzeņu saimniecībās - vairāk nekā 3 ha platībā.	1 ūdensobjektā L166 <i>Dienvidsusēja</i> (ārpus nitrātu īpaši jutīgās teritorijas) vismaz norādītajā platībā – 7.02 km ²	2012.g. dec.	Zemes īpašnieki/vai apsaimniekotāji, ZM	Samazināta N _{kop} un P _{kop} slodze	Nepieciešamais 33119 Ls, privātais finansējums un atbalsts no ikgadējā valsts atbalsta lauksaimniecībai un lauku attīstībai pasākuma "Atbalsts lauksaimniecības zemes ielabošanai", atbalsta likme - 40%.
2.2. Lai samazinātu biogēnu noteci no lauksaimniecības zemēm, uzturēt zaļās platības un rugāju lauku ziemas periodā	vismaz 679 km ² platībā 13 ūdensobjektos: L106 SP, L109, L111,	2013.g. dec.	Zemes īpašnieki/vai apsaimniekotāji,	Samazināta N _{kop} un P _{kop} slodze	Nepieciešamais 2 846 146 Ls /gadā. Privātais finansējums un LAP 2.ass pasākumi

Pasākumi izvīrītā mērķa sasniegšanai	Pasākuma aptvertā teritorija	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija un iesaistītās institūcijas	Pasākuma izpildes rezultāts	Finansējums un tā avoti
Plānā noteiktais mērķis:	Plāna mērķis: Sasniegt labu ūdeņu stāvokli visos virszemes un pazemes ūdensobjektos un nodrošināt esošā stāvokļa nepasliktināšanos				
Rīcības virziens mērķa sasniegšanai:	2. Samazināt izklīdētā piesārņojuma ietekmi uz ūdeņu stāvokli				
saimniecībās, kuru zeme robežojas ar ūdensteci vai ūdenstilpi un: 1.pas. ievērot 5 m buferjoslu visu ūdensteču (izņemot 2.pasākumā minēto) krastos un ūdenstilpju, kuru spoguļa virsmas platība ir mazāka par 50 ha, krastos 2.pas. ievērot 10 m buferjoslu Lielupes un Lielupes 1.pakāpes pietieku un ūdenstilpju ar spoguļa virsmas platību virs 50 ha krastos. 3.pas. gar meliorācijas novadgrāvjiem lauku mēslošanai izmantot zaļmēslojumu	L114, L117 SP, L121, L143, L159, L166, L176, un L107, L144 SP, L169		ZM		- “Agrovides maksājumi” un/ vai “NATURA 2000 maksājumi un maksājumi, kas saistīti ar Direktīvu 2000/60/EK”.
2.3. Lai samazinātu biogēnu noteci no meža zemēm, kuras robežojas ar ūdensteci vai ūdenstilpi ievērot labas mežsaimniecības prakses nosacījumus un: 1.pasākums cīsmā atstāt pēc iespējas lielāku procentu nenocirstu koku un mežistrādes procesā izmantot augsnes eroziju mazinošs aprīkojums; 2.pasākums veicot meža kopšanas darbus pēc iespējas vairāk atstāt kokus un krūmus 10 metrus platā buferjoslā, samazinot ar to stāvo krastu eroziju un aizturot barības vielu noteci	1.pas. 0,65 km ² , 1 ŪO (L121). 2.pas. 0,92 km ² , 2 ŪO (L121, L146).	2015.g. dec.	Mežu īpašnieki/vai apsaimniekotāji, ZM	Samazināta N _{kop} un P _{kop} slodze	Nepieciešamais 555 Ls /gadā, (mežsaimnieciskās darbības ierobežojumu radīto zaudējumus segšanai), meža īpašnieku vai apsaimniekotāju līdzekļi.
2.4. Meliorācijas grāvjos veidot sedimentācijas dīkus/padziļinājumus biogēnu ieneses samazināšanai virszemes ūdeņos	L147, L148 SP, L149	2015.g. dec	Zemes īpašnieki/vai apsaimniekotāji, ZM	Samazināta N _{kop} un P _{kop} slodze	Nepieciešamais finansējuma apjoms atšķirīgs katrā konkrētā gadījumā atkarībā no konkrētā objekta specifikas. Zemes īpašnieku vai apsaimniekotāju līdzekļi.

Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Pasākuma aptvertā teritorija	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija un iesaistītās institūcijas	Pasākuma izpildes rezultāts	Finansējums un tā avoti
Plānā noteiktais mērķis:	Plāna mērķis: Sasniegt labu ūdeņu stāvokli visos virszemes un pazemes ūdensobjektos un nodrošināt esošā stāvokļa nepasliktināšanos				
Rīcības virziens mērķa sasniegšanai:	3. Samazināt hidroloģisko un morfoloģisko pārveidojumu ietekmi uz ūdeņu stāvokli				
3.1. Izmantot izstrādātos videi draudzīgas hidrotehniskās būvniecības nosacījumus, būvējot, renovējot vai rekonstruējot: 3.1.1. lauksaimniecības zemju meliorācijas sistēmas, 3.1.2. meža zemju meliorācijas sistēmas, 3.1.3. polderus.	Meliorācijas sistēmas un polderi, ko renovē vai rekonstruē, izmantojot sabiedrisko (valsts, pašvaldību, ES fondu) finansējumu riska ūdensobjektu teritorijā.	no 2013.g. janv.	ZM, būvniecības ierosinātājs	Samazināta būvdarbu ietekme uz ūdeņu ekosistēmām	Nepieciešamais Finansējuma apjoms atšķirīgs katrā konkrētā gadījumā atkarībā no konkrētā objekta specifikas.
3.2. Izniedzot ūdens resursu lietošanas atļaujas atbilstoši normatīvo aktu prasībām, pamatojoties uz atzinumu par iespējamiem inženiertehniskajiem risinājumiem zivsaimnieciskā ekspertīzē noteikto zivju resursu aizsardzības pasākumu īstenošanai, izvērtēt katras HES radīto ietekmi uz ūdensobjektiem un piemērotākos pasākumus un tehnoloģiskos risinājumus to negatīvās ietekmes uz vidi novēršanai, nosakot atļaujā nosacījumus darbībai kaskādes režīmā, pasākumus zivju migrācijas uzlabošanai un zivju resursu aizsardzībai.	18 HES	2013.g. dec.	VIDM	Noskaidroti nepieciešamie pasākumi ekoloģiskās kvalitātes uzlabošanai	Plānotais VIDM un VVD esošā budžeta ietvaros
3.3. Normatīvajos aktos noteiktā kārtībā pārskatīt un precizēt ūdens resursu lietošanas atļaujas, nosakot stingrākas prasības HES ekspluatācijai	10 HES : (L123 – Gulbīšu, Lielberķenes, Mūrmuižas HES; L109 – Bērzes HES; L114 – Bikstupes HES; L144 SP – Ziedleju, Viduskroģeru HES; L166 – Ērberģes, Grīvnieku, Neretas HES)	2015.g. 22.dec.	VIDM	Samazināta HES ietekme uz ūdeņu ekosistēmām	Plānotais VIDM un VVD esošā budžeta ietvaros

Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Pasākuma aptvertā teritorija	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija un iesaistītās institūcijas	Pasākuma izpildes rezultāts	Finansējums un tā avoti
Plānā noteiktais mērķis:	Plāna mērķis: Sasniegt labu ūdeņu stāvokli visos virszemes un pazemes ūdensobjektos un nodrošināt esošā stāvokļa nepasliktināšanos				
Rīcības virziens mērķa sasniegšanai:	3. Samazināt hidroloģisko un morfoloģisko pārveidojumu ietekmi uz ūdeņu stāvokli				
3.4. Veikt hidrotehnisko būvju drošuma programmu un ūdens resursu lietošanas atļauju analīzi, izvērtējot prasības kaskādē esošo HES darbībai iespējama pārrāvuma gadījumā, un sagatavot priekšlikumus nepieciešamajiem grozījumiem minētajos dokumentos, lai nodrošinātu optimāli saskaņotu HES darbību.	HES kaskāde (Ērberģes, Gārsenes un Grīvnieku HES), L166 un L169	2015.g. dec.	VIDM	Noskaidrota kaskādes bīstamības pakāpe, izstrādāts plāns šo draudu novēršanai vai samazināšanai	Nepieciešamais 3000 Ls
3.5. Izpētīt regulētās upes/ upju posmus minētajos ūdensobjektos, izvērtējot dabiskās gultnes atjaunošanas (meanderēšanas) un straujteču veidošanas lietderību, izstrādāt veicamo darbu plānu upju posmiem, kur šādi pasākumi atzīti par lietderīgiem.	Straujteču veidošana – L109 un L111 (starp HES-iem), L117 SP un L118 (ūdensobjekta vidus – robeža lejtecē), L120, L146, L149, L169 (vidus daļā un Z daļā ezeru ūdensobjektam E078); Meandru veidošana (pēc neizmantoto regulēto posmu izpētes) – L147	2014.g. dec.	VIDM, pašvaldības	Iegūta informācija, sagatvots darbu plāns	Nepieciešamais 30 000Ls
3.6.Veikt upju rekultivāciju un zivju nārsta vietu atjaunošanu -Upju gultnes tīrīšana.	Lielupes augštecē, Mūsas un Mēmels lejtecē ar kopējo platību 4,5 ha.. Lai sasniegtu vēlamu efektu, katru gadu 4,5 ha platībā atjaunot jau iztīrītās vietas. pasākums jāīsteno 5 gadus pēc kārtas (L143, L176 un L159)	2010.-2015.gads	Bauskas mednieku makšķernieku biedrība, pašvaldības	Novērsta/ aizkavēta upju aizaugšana, ierobežotas eutrofikācijas sekas, sekmēta bioloģiskā daudzveidība, atjaunotas vimbu nārsta vietas.	Nepieciešamais 97435 Ls - 5 gadiem. Pieejams EZF finansējums prioritātei "Kopējās ieinteresētības pasākumi" (2007-2013.g. ~17milj.Ls) pasākuma "Ūdens faunas un floras aizsardzība un attīstība" ietvaros
3.7.Veikt upju rekultivāciju un zivju nārsta vietu atjaunošanu - upju ūdensaugu izpļaušana, augu masas izvākšana, dūņu un sanešu izvākšana ar zemessūcēju.	Upju posmi Lielupē, Mūsā un Mēmelē, 3ha platībā katru gadu 5 gadus pēc kārtas (L143, L176 un L159)	2010.-2015.gads	Bauskas mednieku makšķernieku biedrība, pašvaldības	Eitrofikācijas ierobežošanas, bioloģiskās daudzveidības saglabāšana,	Nepieciešamais 51350 Ls - 5 gadiem. Pieejams EZF finansējums prioritātei "Kopējās ieinteresētības pasākumi" (2007-2013.g. ~17milj.Ls) pasākuma

Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Pasākuma aptvertā teritorija	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija un iesaistītās institūcijas	Pasākuma izpildes rezultāts	Finansējums un tā avoti
Plānā noteiktais mērķis:	Plāna mērķis: Sasniegt labu ūdeņu stāvokli visos virszemes un pazemes ūdensobjektos un nodrošināt esošā stāvokļa nepasliktināšanos				
Rīcības virziens mērķa sasniegšanai:	3. Samazināt hidroloģisko un morfoloģisko pārveidojumu ietekmi uz ūdeņu stāvokli				
				atjaunotas vimbu nārsta vietas.	"Ūdens faunas un floras aizsardzība un attīstība" ietvaros
3.8.Veikt Varkaļu kanāla (Babītes ezera) slūžu rekonstrukciju	Babītes ezera Varkaļu kanāls (L100 SP, E032 SP)	2013.g. dec.	pašvaldības	Novērsta pretēja virziena ūdens plūsma vētras uzplūdumu laikā no Lielupes uz Babītes ezeru, stabilizēts un samazināts ūdens līmenis ezerā un polderos ap ezeru	Atbilstoši ar Ministru kabineta 2007.gada 20.decembra rīkojumu Nr.830 apstiprinātajai „Plūdu riska novērtēšanas un pārvaldības nacionālajai programmai 2008.-2015.gadam”
3.9. Babītes poldera rekonstrukcija	E032 SP Babītes ezers	2013.g.dec	ZM	Novērsti plūdu draudi Jūrmalas pilsētai un apkārtējām teritorijām, kvalitāte, samazināts ezerā nonākošo biogēno elementu apjoms	Atbilstoši ar Ministru kabineta 2007.gada 20.decembra rīkojumu Nr.830 apstiprinātajai „Plūdu riska novērtēšanas un pārvaldības nacionālajai programmai 2008.-2015.gadam”
3.10. Jelgavas pilsētas un piegulošo plūdu riskam pakļauto teritoriju izpēte, pretplūdu plāna izstrāde, nepieciešamo pasākumu plūdu riska novēršanai vai samazināšanai Jelgavas pilsētā un piegulošajās teritorijās realizācija (aizsargdambju un citu hidrotehnisko būvju, ka arī lietus ūdeņu kolektora rekonstrukcija un pilnveidošana)	L143 Lielupe	2013.g.dec	RAPLM, Jelgavas pilsētas dome, pašvaldības	Veikta Lielupes gultnes un piegulošo teritoriju izpēte, izstrādāts Jelgavas pilsētas pretplūdu plāns; novērsti plūdu draudi Jelgavā un piegulošo platību teritorijās	Atbilstoši ar Ministru kabineta 2007.gada 20.decembra rīkojumu Nr.830 apstiprinātajai „Plūdu riska novērtēšanas un pārvaldības nacionālajai programmai 2008.-2015.gadam”
3.11. Esošo polderu hidrotehnisko būvju stāvokļa izpēte un nepieciešamā rekonstrukcija (Vecbērzes, Ratnieku – Biteslejas, Straupciema, Jāņupītes,	L107, E032 SP, L100 SP, L108 SP, L127, L129	2012.g.dec.	ZM un pašvaldības	Veikti hidroloģiskie aprēķini un pamatota polderu rekonstrukcijas	Atbilstoši ar Ministru kabineta 2007.gada 20.decembra rīkojumu Nr.830 apstiprinātajai „Plūdu riska novērtēšanas un pārvaldības

Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Pasākuma aptvertā teritorija	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija un iesaistītās institūcijas	Pasākuma izpildes rezultāts	Finansējums un tā avoti
Plānā noteiktais mērķis:	Plāna mērķis: Sasniegt labu ūdeņu stāvokli visos virszemes un pazemes ūdensobjektos un nodrošināt esošā stāvokļa nepasliktināšanos				
Rīcības virziens mērķa sasniegšanai:	3. Samazināt hidroloģisko un morfoloģisko pārveidojumu ietekmi uz ūdeņu stāvokli				
Dzilnupes, Trenču, Bļodnieku, Odiņu – Pavasaru, Jelgavas lidlauka, Ozolnieku, Gates, Gātupes un Namiķu polderiem)				nepieciešamība, veikta polderu rekonstrukcija	nacionālajai programmai 2008.-2015.gadam”
3.12.Lielupes gultnes no grīvas līdz dzelzceļa tiltam pārtīrīšana	L100 SP Lielupe	2008.-2010.gadā katru gadu	RAPLM, Jūrmalas pilsētas dome	samazināti plūdu draudi Jūrmalā pavasara palu laikā	Atbilstoši ar Ministru kabineta 2007.gada 20.decembra rīkojumu Nr.830 apstiprinātajai „Plūdu riska novērtēšanas un pārvaldības nacionālajai programmai 2008.-2015.gadam”
3.13.Lielupes kreisā krasta (posmā no st. Dzintari līdz st. Dubulti) nostiprinājuma rekonstrukcija	L100 SP Lielupe	2008.-2010.g.	RAPLM, SM Jūrmalas pilsētas dome	Tiks novērsti dzelzceļa iebrukuma draudi posmā no Dzintariem līdz Dubultiem, kā arī samazināti plūdu draudi Jūrmalā	Atbilstoši ar Ministru kabineta 2007.gada 20.decembra rīkojumu Nr.830 apstiprinātajai „Plūdu riska novērtēšanas un pārvaldības nacionālajai programmai 2008.-2015.gadam”

Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Pasākuma aptvertā teritorija	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija un iesaistītās institūcijas	Pasākuma izpildes rezultāts	Finansējums un tā avoti
Plānā noteiktais mērķis:	Plāna mērķis: Sasniegt labu ūdeņu stāvokli visos virszemes un pazemes ūdensobjektos un nodrošināt esošā stāvokļa nepasliktināšanos				
Rīcības virziens mērķa sasniegšanai:	4. riska ūdensobjektu problēmu izpēte un apsaimniekošanas pasākumi				
4.1.Veikt izpēti monitoringu ūdensobjektu kvalitātes novērtējumam (katru gadu 3 gadu periodā)	L114, L166, E078	2015.g. dec.	VidM/ LVĢMC	Kvalitātes vērtējuma augsta ticamība, kas pamatota ar monitoringa datiem	Nepieciešamais 36 108 Ls Ūdeņu stāvokļa monitoringa programmas ietvaros

Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Pasākuma aptvertā teritorija	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija un iesaistītās institūcijas	Pasākuma izpildes rezultāts	Finansējums un tā avoti
Plānā noteiktais mērķis:	Plāna mērķis: Sasniegt labu ūdeņu stāvokli visos virszemes un pazemes ūdensobjektos un nodrošināt esošā stāvokļa nepasliktināšanos				
Rīcības virziens mērķa sasniegšanai:	4. riska ūdensobjektu problēmu izpēte un apsaimniekošanas pasākumi				
4.2. Veikt izpēti projektu slodžu analizēšanai, nepieciešamo pasākumu atlasei un īstenošanai	E032 SP Babītes ezers	2015.g. dec.	VIDM	Noteiktas slodzes un kvalitāti ietekmējošie faktori. Piedāvāti piemērotākie pasākumi ezera hidroloģiskā režīma un ekoloģiskās kvalitātes uzlabošanai.	Nepieciešamais 20 000 Ls
4.3. Problēmu cēloņu noskaidrošana un veicamo pasākumu plānošana ezeru ūdensobjektos: 4.3.1. izpētīt un noteikt slodžu avotus un faktorus, kas šajos ezeros neļauj sasniegt vides kvalitātes mērķus; 4.3.2. sagatavot priekšlikumus par katra ezera kvalitātes uzlabošanai nepieciešamajiem pasākumiem.	E032 SP, E034, E035, E038, E039, E040, E078	2014.g. dec.	VIDM	Noteiktas slodzes un kvalitāti ietekmējošie faktori. Piedāvāti piemērotākie pasākumi ezeru ūdensobjektu kvalitātes uzlabošanai.	Nepieciešamais 84 000 Ls,

Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Pasākuma aptvertā teritorija	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija un iesaistītās institūcijas	Pasākuma izpildes rezultāts	Finansējums un tā avoti
Plānā noteiktais mērķis:	Plāna mērķis: Sasniegt labu ūdeņu stāvokli visos virszemes un pazemes ūdensobjektos un nodrošināt esošā stāvokļa nepasliktināšanos				
Rīcības virziens mērķa sasniegšanai:	4. riska ūdensobjektu problēmu izpēte un apsaimniekošanas pasākumi				
4.4. Ezeru apsaimniekošanas noteikumi: 4.4.1. sagatavot ezeru apsaimniekošanas noteikumus; 4.4.2. kontrolēt apsaimniekošanas noteikumu ievērošanu	E032 SP, E034, E035, E038, E039, E040, E078	4.4.1. - 2013.g. dec. 4.4.2. - 2015.g. dec.	Pašvaldības un VVD	Sagatavoti priekšnoteikumi riska nesasniegt labu ūdens kvalitāti līdz 2015. gadam samazināšanai vai novēršanai. Samazināts vai novērsts risks	Nepieciešamais 4.4.1. 24 000 Ls
4.5. Ezeru aizsardzības pasākumi: 4.5.1. nepieļaut neattīrītu sadzīves, ražošanas vai komunālo notekūdeņu, kā arī neattīrītu meliorācijas ūdeņu ieplūdi ezerā; 4.5.2. veikt izpēti un meliorācijas grāvjos, kur pēc izpētes tas atzīts par nepieciešamu, ezeru tuvumā izveidot sedimentācijas dīķus vai mitraines, kā arī atstāt 10 m platu buferjoslu, un ievērot labas lauksaimniecības prakses nosacījumus	E032 SP, E034, E035, E038, E039, E040, E078	2015.g. dec.	Pašvaldības, VVD, iedzīvotāji, NVO	Samazināts vai novērsts risks nesasniegt labu ūdens kvalitāti līdz 2015. gadam, novēršot piesārņojuma avotus.	Nepieciešamais 10 000 Ls

Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Pasākuma aptvertā teritorija	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija un iesaistītās institūcijas	Pasākuma izpildes rezultāts	Finansējums un tā avoti
Plānā noteiktais mērķis:	Plāna mērķis: Sasniegt labu ūdeņu stāvokli visos virszemes un pazemes ūdensobjektos un nodrošināt esošā stāvokļa nepasliktināšanos				
Rīcības virziens mērķa sasniegšanai:	4. riska ūdensobjektu problēmu izpēte un apsaimniekošanas pasākumi				
4.7. Definēt konkrētus kvalitātes kritērijus ĪADT	E034, E035 esošās ĪADT	2013.g. beigas	DAP	Atbilstoši nepieciešamajiem kritērijiem ĪADT nozīmes saglabāšanai tiek lemts par piemērojamajiem pasākumiem, vai esošās situācijas saglabāšanu	Nepieciešamais 3000 Ls

Piezīme

Izmantotie saīsinājumi

DRN – Dabas resursu nodoklis

DV – dzīvnieku vienība

DAP – Dabas aizsardzības pārvalde

ĪADT – īpaši aizsargājamās dabas teritorijas

ERAF – Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības fonds

EZF – Eiropas Zivsaimniecības attīstības fonds

E032 SP – stipri pārveidots ezera ūdensobjekts

L106 SP – stipri pārveidots upes ūdensobjekts

HES - hidroelektrostacijas

LAD – Lauku atbalsta dienests

LAP – Latvijas lauku attīstības programma

LVGMC – Valsts SIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs”

NAI - notekūdeņu attīrīšanas iekārtas

NVO – nevalstiskās organizācijas

VidM – Vides ministrija

VVD – Valsts Vides dienests

RAPLM – Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrija

ZM – Zemkopības ministrija

SM – Satiksmes ministrija

EM – Ekonomikas ministrija